
ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

J E L E N T É S

a helyi önkormányzatok fejlesztési célú támogatási
rendszerének ellenőrzéséről

1108

2011. június

---

3. Önkormányzati és Területi Ellenőrzési Igazgatóság

3.2. Önkormányzati Rendszert Ellenőrző Főcsoport

Iktatószám: V-3015-120/2010.

Témaszám: 0992

Vizsgálat-azonosító szám: V0522

Az ellenőrzést felügyelte:

Dr. Elek János

megbízott főigazgató

Az ellenőrzés végrehajtásáért felelős:

Dr. Varga Sándor

főigazgató-helyettes

Az ellenőrzést vezette:

Holman Magdolna

osztályvezető főtanácsos

Az összefoglaló jelentést készítették:

Dr. Ernst László

főtanácsadó

Dr. Kiss Károly

tanácsadó

Pintéerné Sándor Éva

számvevő

A számvevői jelentések feldolgozásában és a jelentés összeállításában közreműködtek:

Dr. Ernst László

főtanácsadó

Dr. Kiss Károly

tanácsadó

Pintéerné Sándor Éva

számvevő

Az ellenőrzést végezték:

Dr. Csapó Anna

tanácsadó

Groholy Andrásné

Hangyál Márta

számvevő tanácsos

Dr. Horváth Klára

számvevő tanácsos

Eigner György

számvevő tanácsos

Hadházy Sándor

számvevő tanácsos

Humli Tamásné

számvevő tanácsos

Dr. Ernst László

főtanácsadó

Dr. Hegdűs György

főtanácsadó

Kámán Edina

számvevő

Dr. Kiss Károly
tanácsadó

Komlósiné Bogár Éva
számvevő tanácsos

Moder Beatrix
számvevő

Pintérné Sándor Éva
számvevő

Tótfalusi Zoltán
számvevő tanácsos

Klinga László
számvevő tanácsos

Krupánszki Dóra
számvevő

**Palágyiné Dr. Gömöri
Katalin**
számvevő

Szeibel Gáborné
számvevő

Koczor László
számvevő tanácsos

Lakatos József
számvevő

**Pálfiné Pusztai Mag-
dolna**
számvevő tanácsos

Szilágyi Nándorné
számvevő

A témához kapcsolódó eddig készített számvevőszéki jelentések:

Címe	sorszám
Jelentés a Magyar Köztársaság 2004. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről	0540
Jelentés a Területfejlesztés fejezet működésének ellenőrzéséről	0603
Jelentés a Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről	0628
Jelentés a Magyar Köztársaság 2006. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről	0724
Jelentés a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről	0824
Jelentés a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről	0928

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	7
I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	10
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	16
1. A támogatási rendszer céjainak, feltételeinek kialakítása	16
1.1. Az OGY által elfogadott ágazati fejlesztési és területfejlesztési célkitűzések megjelenítése a címzett és céltámogatások, a központosított támogatások, és a decentralizált területfejlesztési támogatások céljaiban	16
1.2. A fejlesztési célú támogatások pályázati, igénylési feltételeinek kialakítása	21
2. A támogatási rendszer működtetése	25
2.1. Címzett és céltámogatások	27
2.2. Központosított előirányzatokból nyújtott támogatások	30
2.3. Fejezeti kezelésű előirányzatokból nyújtott támogatások	36
2.4. Decentralizált területfejlesztési támogatások	40
3. A monitoring rendszer működtetése	43
3.1. A monitoring rendszer kialakítása, információk hasznosítása	43
3.2. A monitoring rendszer működése a helyi önkormányzatoknál	48
4. A helyi önkormányzatok hazai támogatásokkal megvalósított fejlesztései	49
4.1. Az önkormányzati célkitűzések külső és belső összhangja	49
4.2. Az önkormányzatok pályázati, támogatásigénylési tevékenysége	53
4.3. A regionális fejlesztési tanácsok szerepe a támogatások felhasználásában	57
5. A hazai fejlesztési célú támogatásokkal megvalósított fejlesztések eredményessége és hatékonysága az ellenőrzött önkormányzatoknál	61

MELLÉKLETEK

1. számú A helyszínen ellenőrzött önkormányzatok, többcélú kistérségi társulások és regionális fejlesztési tanácsok
2. számú Az országos koncepciókban, programokban és a hazai fejlesztési célú támogatásokban meghatározott célok rendszere
3. számú A helyi önkormányzatok fejlesztési feladataihoz rendelkezésre álló hazai

---

támogatások a 2006-2010. években

4. számú Az önkormányzatok feladataihoz megítélt hazai fejlesztési támogatások a 2006-2010. években
5. számú Hazai költségvetési forrásból megítélt támogatások száma a 2006-2010. években
6. számú A 2006. évi új induló beruházások címzett támogatása
7. számú Igényelt és megítélt céltámogatások a 2006-2010. években
8. számú Központosított előirányzatból igényelt és megítélt támogatások a 2006-2010. években
9. számú Fejlesztési célra hazai költségvetési forrásból igényelt támogatások, benyújtott pályázatok és a megítélt támogatások száma az ellenőrzött önkormányzatoknál
10. számú A 2006-2010 között elnyert és felhasznált hazai fejlesztési célú támogatások az ellenőrzött önkormányzatoknál
11. számú Fejlesztési célú hazai támogatással megvalósult kiadások és azok forrásösszetétele az ellenőrzött önkormányzatoknál
12. számú Fejlesztési célú hazai támogatással teljesített kiadások főbb ágazati célonként 2006-2010 között az ellenőrzött önkormányzatoknál
13. számú Az elnyert és felhasznált cél és címzett támogatások a 2006-2010. években az ellenőrzött önkormányzatoknál
14. számú Az elnyert és felhasznált központosított támogatások a 2006-2010. években az ellenőrzött önkormányzatoknál
15. számú Központosított támogatással megvalósított közoktatásfejlesztési célú szakmai és informatikai kiadások az ellenőrzött önkormányzatoknál
16. számú Központosított támogatásból megvalósított informatikai fejlesztések természetes mutatószámainak alakulása az ellenőrzött önkormányzatoknál
17. számú Dr. Pintér Sándor belügyminiszter úr észrevétele
18. számú Dr. Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter úr észrevétele
19. számú Válaszlevél Dr. Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter úr részére
20. számú Dr. Fellegi Tamás nemzeti fejlesztési miniszter úr észrevétele
21. számú Dr. Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter úr észrevétele
22. számú Dr. Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes úr észrevétele

FÜGGELÉKEK

1. számú Függelék a közérdekű bejelentés vizsgálatának eredményéről Ajka Város Önkormányzatánál

---

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Törvények

Áht.	az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény
Cct.	a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatási rendszeréről szóló 1992. évi LXXXIX. törvény
Közokt. tv.	a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény
Kvt.	a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény
Ötv.	a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény
Sport tv.	a sportról szóló 2004. évi I. törvény
Szoc. tv.	a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény
Tftv.	a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény
2006. évi költségvetési törvény	a Magyar Köztársaság 2006. évi költségvetéséről szóló 2005. évi CLIII. törvény
2007. évi költségvetési törvény	a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXVII. törvény
2008. évi költségvetési törvény	a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény
2009. évi költségvetési törvény	a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvény
2010. évi költségvetési törvény	a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló 2009. évi CXXX. törvény
2011. évi költségvetési törvény	a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény

Rendeletek, határozatok

Ámr. ₁	az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (12. 30.) Korm. rendelet
Ámr. ₂	az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009. (12. 19.) Korm. rendelet
212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet	az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat-és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet
Nemzeti Környezetvédelmi Program I	a 2003-2008 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 132/2003. (XII. 11.) OGY határozat
Nemzeti Környezetvédelmi Program II	a 2009-2014 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 96/2009. (XII. 9.) OGY határozat
Nemzeti Sportstratégia	a Sport XXI. Nemzeti Sportstratégiáról szóló 65/2007. (VI. 27.) OGY határozat
Országos Fejlesztéspolitikai Konceptió	az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptióról szóló 96/2005. (XII. 25.) OGY határozat
Országos Területfejlesztési Konceptió	az Országos Területfejlesztési Konceptióról szóló 97/2005. (XII. 25.) OGY határozat

---

Szórövidítések

ÁSZ	Állami Számvevőszék
BM	Belügyminisztérium
CÉDE	Céljellelű decentralizált támogatás
ESZA Kft.	ESZA Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
ESZA Kht.	ESZA Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság
EU	Európai Unió
EuroVelo	Európai Kerékpárút Hálózat
GKM	Gazdasági és Közlekedési Minisztérium
HÖF	Helyi önkormányzati fejlesztési támogatási program
IKT	Infokommunikációs Technológia Eszközök
KHEM	Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztérium
Kincstár	Magyar Államkincstár
KTM	Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium
LEKI	Leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának támogatása
MKM	Művelődési és Közoktatási Minisztérium
MTT	Megyei Területfejlesztési Tanács
NEFMI	Nemzeti Erőforrás Minisztérium
NFGM	Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium
NFM	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
NFT	Nemzeti Fejlesztési Terv (2004-2006.)
NKÖM	Nemzeti Kulturális és Örökségvédelmi Minisztérium
OKM	Oktatási és Kulturális Minisztérium
OM	Oktatási Minisztérium
OTH	Országos Területfejlesztési Hivatal
OTÉK	Országos Településrendezési és Építési Követelmények
ÖM	Önkormányzati Minisztérium
ÖTM	Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium
PM	Pénzügyminisztérium
SZMM	Szociális és Munkaügyi Minisztérium
SzMSz	Szervezeti és Működési Szabályzat
Támogatáskezelő	OKM Támogatáskezelő Igazgatóság
TEHU	Települési hulladék közszolgáltatás fejlesztéseinek támogatása
TEKI	Területi kiegyenlítést szolgáló fejlesztési támogatás
TEUT	Települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolat-felújításának támogatása
TKT	Többcélú Kistérségi Társulás
TRFC	Terület- és régiófejlesztési célelőirányzat
ÚMFT	Új Magyarország Fejlesztési Terv (2007-2013.)
ügynökség	regionális fejlesztési ügynökség

ÉRTELMEZŐ SZÓTÁR

adicionális	az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1260/1999/EK rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló 1083/2006/EK rendelet 15. cikk (1) bekezdése szerint a strukturális alapokból származó hozzájárulások nem helyettesítik a tagállam közkiadásait vagy az annak megfelelő strukturális kiadásokat.
felújítás	a számviteli törvény 3. § (4) bekezdés 8. pontjában meghatározott tevékenység
helyi önkormányzatok támogatásai fejezet	a Magyar Köztársaság 2006. és 2007. évi költségvetéséről szóló törvény 1. számú melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatása fejezet, a Magyar Köztársaság 2008. és 2009. évi költségvetéséről szóló törvény 1. számú melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatása és átengedett személyi jövedelemadója fejezet
humán-infrastruktúra fejlesztés	az oktatás (alap- és középfokú oktatás), a művelődés, az egészségügy, a szociális ellátás (szociális és családügy), valamint a sport területén megvalósuló fejlesztés
komplementer jelleg	egymást kiegészítő jelleg, az Országos Területfejlesztési Koncepció V. 8. pontjában foglaltak szerint mind a regionális finanszírozási programok, mind az ágazati pályázatok esetében biztosítani kell a hazai támogatások és az uniós támogatások közötti összhang megteremtését oly módon, hogy a hazai támogatási rendszer komplementer rendszerként működjön a Strukturális Alapokból finanszírozott támogatások mellett
önkormányzati intézkedési terv	az önkormányzat közoktatási feladatai megszervezéséhez szükséges önkormányzati döntés-előkészítést szolgáló feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési terv
szolgáltatástervezési koncepció	a településen, illetve a megyében, fővárosban elő szociálisan rászoruló személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok biztosítása érdekében a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat, illetve a megyei önkormányzat által készítendő koncepció
támogatási intenzitás	a támogatástartalom és a jelenértéken számított elszámolható költség hányadosa, %-os formában kifejezve
termelő infrastrukturális fejlesztés	a gáz-, az elektromos és távhőszolgáltatás, az ivóvíz- és a szennyvízhálózat és -tisztító telepek, az utak, a hidak és a vízi létesítmények, a közlekedési, a hírközlési, a vonalas informatikai létesítmények, szakszerű egyedi szennyvízelhelyezési létesítmények létrehozása, valamint az ezek működését szolgáló technológia- és egyéb gépbeszerzés, valamint a települési folyékony hulladékok fogadó létesítményeinek kialakítása a szennyvíztisztító telepeken

---

JELENTÉS

a helyi önkormányzatok fejlesztési célú támogatási rendszerének ellenőrzéséről

BEVEZETÉS

A helyi önkormányzatok a feladataik ellátásához szükséges infrastrukturális háttér létrehozása, szinten tartása és fejlesztése érdekében végrehajtott beruházásokhoz, felújításaikhoz, eszközbeszerzéseikhez jelentős európai uniós és hazai fejlesztési célú támogatásokat használtak fel. Az európai források megjelenésével átalakult a hazai fejlesztések támogatási rendszere. Az Országgyűlés fontosnak tartotta, hogy az európai uniós források mellett a tisztán hazai területfejlesztési támogatásokra is ráirányítsa a figyelmet. A területfejlesztési támogatásokról és a decentralizáció elveiről, a kedvezményezett térségek besorolásának feltételrendszeréről szóló 67/2007. (VI. 28.) OGY határozat II. fejezetének 1. pontjában fogalmazta meg a nem társfinanszírozásra szolgáló, tisztán hazai fejlesztési források koncentrállásának szükségességét azok hatékony felhasználása érdekében.

A 2010. évi költségvetési törvény a helyi önkormányzatok fejlesztési feladatainak támogatására a korábbi évekhez képest minimális hazai előirányzatot tartalmazott. Az európai uniós támogatások fejlesztési céljai behatároltak, a kisebb nagyságú, de az önkormányzati feladatellátás szempontjából fontos fejlesztésekhez – a megítélhető támogatások minimális összegének meghatározása miatt – nem vehetők igénybe. Ezért a tisztán hazai forrásból nyújtott fejlesztési támogatásoknak továbbra is fontos szerepe van mind az országos fejlesztési, mind a helyi önkormányzati célkitűzések megvalósításában.

A Magyar Köztársaság éves költségvetéseiben 2006-2010 között 388 milliárd Ft előirányzat állt rendelkezésre a helyi önkormányzatok fejlesztési célú támogatásaira (cél- és címzett támogatás 185 milliárd Ft, a központosított előirányzatokból nyújtott támogatások 55 milliárd Ft, a fejezeti kezelésű előirányzatokból nyújtott támogatásokra 31 milliárd Ft, a decentralizált területfejlesztési előirányzatokra 117 milliárd Ft.)

Az ellenőrzés célja annak értékelése volt, hogy:

- a helyi önkormányzatok részére a központi költségvetés helyi önkormányzatok támogatásai fejezetből (IX. fejezet) és a fejezeti kezelésű előirányzatokból nyújtott fejlesztési célú támogatások eredményesen és hatékonyan járultak-e hozzá az Országgyűlés által meghatározott ágazati fejlesztési és területfejlesztési célok megvalósításához;

- a jogszabályok alapján kötelezően készítendő helyi fejlesztési koncepciókban, tervekben és programokban megfogalmazott célok összhangban voltak-e az Országgyűlés által meghatározott ágazati fejlesztési és területfejlesztési célokkal, továbbá a regionális és a kistérségi célkitűzésekkel;
- a hazai fejlesztési célú támogatások igénybevételével megvalósított fejlesztések eredményesen és hatékonyan járultak-e hozzá a regionális, kistérségi, valamint a helyi célok megvalósításához és a kötelező feladatok ellátásához.

Az ellenőrzés típusa: rendszerellenőrzés volt.

Az ágazati és területfejlesztési célkitűzések alapidokumentuma az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptió. Az Országgyűlés annak érdekében, hogy Magyarország az Európai Unió sikeres tagjaként hozzájáruljon Európa kiegyensúlyozott fejlődéséhez és versenyképességéhez, 2005-ben a 96/2005. (XII. 25.) számú határozatával elfogadta az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptiót. Ebben 15 évre kijelölte az átfogó és a stratégiai célokat, a stratégia végrehajtása során érvényesítendő horizontális szempontokat. Az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptió ezzel egyidejűleg a támogatási rendszer átláthatósága és hatékonysága érdekében megfogalmazta a magyar költségvetési források és az uniós pénzalapok összehangolásának igényét, azok felhasználásának szabályozása, módszere területén. Rögzítette azt is, hogy *„a fejlesztéseknek mérhető, egyértelmű eredményekkel kell járniuk”. A tervezés folyamatában meg kell határozni az értékeléshez használható indikátorokat, és ezek segítségével, előre elfogadott módszertan alapján el kell végezni a tervek és programok előzetes és utólagos értékelését, ...a tárcák közötti koordinált feladatmegosztáson túl a finanszírozási párhuzamosságok kiküszöbölésére is szükség van”.*

Ezzel összhangban az Országos Területfejlesztési Konceptióról szóló 97/2005. (XII. 25.) OGY határozat az Országos Fejlesztési Konceptióval összhangban kijelölte az ország közép- és hosszú távú területfejlesztési célkitűzéseit, a területi szempontok érvényesítésének feltételeit. A területfejlesztési célok érvényesítésének egyik eszközeként a területi fejlődést és az állami fejlesztések területi hatásait követő, átláthatóságot és visszacsatolásokat biztosító, a hatékonyságot szolgáló területi monitoring és értékelési rendszer kialakítását határozta meg.

Az ellenőrzés az éves költségvetési törvények IX. fejezetében rendelkezésre álló fejlesztési célú előirányzatokra és a fejezeti kezelésű előirányzatokból a helyi önkormányzatoknak nyújtott fejlesztési célú támogatásokra terjedt ki az EU támogatások kiegészítésére biztosított források kivételével. Ennek során vizsgálta az Országos Fejlesztési Konceptióban és az Országos Területfejlesztési Konceptióban – előzőekben – megfogalmazott követelmények teljesítését is.

Az ellenőrzés a helyi önkormányzatok hazai fejlesztési célú támogatási rendszerének irányításában részt vevő Belügyminisztériumra, a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumra, a Nemzeti Erőforrás Minisztériumra, a Nemzetgazdasági Minisztériumra, a helyszíni ellenőrzésre kiválasztott két regionális fejlesztési tanácsra, három többcélú kistérségi társulásra és 29 helyi önkormányzatra (1. számú melléklet) terjedt ki.

Az ellenőrzés helyszíneinek kiválasztása érték és tulajdonság alapú mintavétellel történt. Ennek során mind a fejlesztési támogatások céljait, mind az egyes önkormányzatoknak nyújtott támogatások nagyságrendjét figyelembe vettük.

Közérdekű bejelentés alapján, a 2008-2010 közötti időszakban lefolytatott közbeszerzésekből mintavételi eljárással kiválasztott eljárások esetében vizsgáltuk Ajka Város Önkormányzata közbeszerzési eljárásainak szabályszerűségét. Ennek megállapításait az 1. számú függelék tartalmazza.

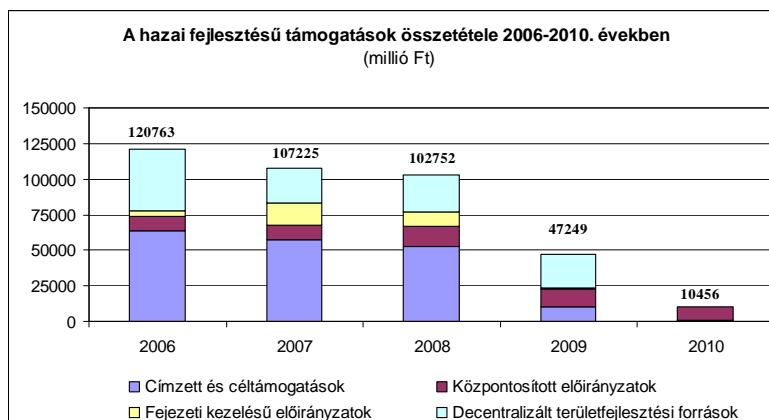
Az ellenőrzés végrehajtására az Állami Számvevőszékről (ÁSZ) szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 2. § (3), (5)-(6) bekezdéseiben, valamint a 16. § (1) bekezdésében foglaltak adnak jogszabályi alapot.

I. ÖSSZEGŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Az Országgyűlés 2005-ben az **Országos Fejlesztéspolitikai Konceptióban** 15 évre tűzte ki a fejlesztéspolitika stratégiai céljait, az **Országos Területfejlesztési Konceptióban** 2020-ig terjedő időszakra öt átfogó célkitűzést fogalmazott meg. Az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptió alapelveként rögzítette a mérhetőség elvét annak érdekében, hogy a fejlesztéspolitikai beavatkozások hatása követhető és számon kérhető legyen. Egyben meghatározta, hogy a tárca-közötti koordinált feladatmegosztáson túl szükséges a finanszírozási párhuzamosságok kiküszöbölése. Az Országos Területfejlesztési Konceptió fogalmazta meg követelményként az átlátható, összehangolt támogatási rendszer kialakítását, amely szerint az egyes szaktárca-k támogatási rendszereit időben, támogatási terület és pályázati feltételek tekintetében egyaránt össze kell hangolni. A fejlesztési célok megvalósítását az uniós és – komplementer jelleggel – a tisztán hazai célú források szolgálták.

A vizsgált időszakban az önkormányzatok által a fejlesztési feladataikhoz igénybe vehető tisztán hazai fejlesztési célú (címezett és céltámogatások, a központosított előirányzatokból nyújtott, fejezeti kezelésű és decentralizált) támogatások céljai összhangban voltak az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptióban, az Országos Területfejlesztési Konceptióban, a Nemzeti Környezetvédelmi Programban, a Nemzeti Sportstratégiában meghatározott célkitűzésekkel.

A 2006-2010 közötti időszakban 388 milliárd Ft **tisztán hazai fejlesztési célú támogatás** állt rendelkezésre az önkormányzatok fejlesztési, felújítási feladatainak támogatására.

A 2007. évtől címzett támogatás új induló beruházást már nem támogatott. A céltámogatási rendszer működését a vizsgált időszakban egyszerre jellemezte a források szűkössége és a rendelkezésre álló források kihasználatlansága¹. A

¹ A régiók között nem volt lehetőség előirányzat-átcsoportosításra.

támogatások köre és összege 2009-re, majd 2010-re tovább szűkült², utóbbi az államháztartás egyensúlyának helyreállítását szolgáló intézkedések hatására. Ez leginkább a decentralizált területfejlesztési támogatások visszaesését hozta, csökkentve döntően a kistéleplések önkormányzatainak fejlesztési lehetőségeit. Az egyes önkormányzatok szempontjából így fontos fejlesztések, felújítások elmaradnak. Ez kedvezőtlenül hatott a kötelező feladatok ellátására éppúgy, mint a területi kiegyenlítődésre. Nemcsak az új létesítmények hiánya okoz problémát, hanem a meglévő eszközök állagának romlása is. A folyamat visszafordítása érdekében – figyelemmel az addicionalitás követelményére is – célszerű a hazai fejlesztési források súlyának emelése.

A hazai fejlesztési célú támogatások a támogatott feladatok, célok tekintetében, előirányzataik nagyságrendjében, az egy feladathoz elnyerhető támogatás összegében, intenzitásában, a működtető szervezetek vonatkozásában nagyon különbözőek, sokrétűek voltak. Az egyes támogatások céljai között jelentős átfedések voltak, ugyanazon szakágazati célok megvalósításához többféle támogatás is rendelkezésre állt. A támogatási rendszer sokcsatornás, elaprózott, széttagolt, nehezen átlátható volt. A támogatott célok szinte lefedték az önkormányzati feladatok teljes körét. A részükre megítélt támogatások kilenczede önkormányzati kötelező feladat ellátásához kapcsolódott³. A pályázati úton elnyerhető támogatások általában kisebb volumenű fejlesztések megvalósítására nyújtottak lehetőséget.

Az előirányzatok kezelői nem határozták meg a támogatástól elvárt eredményt, az ahhoz kapcsolódó **mérészámokat**, a célok teljesítésének mérésére, értékelésére alkalmas **indikátorokat**.

Az önkormányzatok által igényelhető, **pályázható fejlesztési források összehangolása** szabályozási szinten részben történt meg. A forráskoordináció nem valósult meg. Nem alakítottak ki olyan információs háttérrel, amely segítséget nyújtott volna a támogatási célok és a források kölcsönös megfeleltetéséhez, összehangolásához. A támogatások felhasználását nem azonos elvek szerint szabályozták.

Az egyes támogatási **előirányzatok köre**, ez alapján a pályázható támogatások, a támogatandó célok folyamatosan változtak, egyes támogatások egy-két évig voltak elérhetőek, mások a vizsgált időszak valamennyi évében működtek. Így az önkormányzatok számára nem voltak kiszámíthatóak és hosszabb távra tervezhetőek. A támogatott célok változásához hozzájárult az is, hogy a költségvetési törvényjavaslatok tárgyalása során módosító indítványok alapján új előirányzatok kerültek kialakításra, vagy finanszírozásuk uniós forrásból történt. Az előirányzatokat a bázis előirányzat és a költségvetési korlátok figyelembevételével tervezték meg, illetve a költségvetési törvények vitájában alakultak ki, nem előzte meg a költségek és az igények felmérése. Az önkor-

---

² részletezését a 3. számú melléklet mutatja

³ Nem kötelező feladatra nyújtott fejlesztési támogatások köre: a köz-és gyógyfürdők, színházak, turisztikai tevékenységek, valamint a települési önkormányzatok által ellátott középfokú oktatás, fekvőbeteg-ellátás, szakosított szociális ellátás.

mányzatok igényei minden évben többszörösen (támogatás típustól függően másfélszeresen-tízszeresen) meghaladták a rendelkezésre álló lehetőségeket.

A fejlesztési források döntően pályázati úton kerültek szétosztásra az önkormányzatok között, amelyek **nyilvánossága** megfelelő volt. A támogatási/pályázati rendszerben biztosították a támogatási lehetőségek megismerését a potenciális pályázók, igénylők számára. Ez alól kivételt képeztek az egyes évek végén fennmaradó pénzek elosztását szolgáló kormányhatározatok alapján és a fejezeti kezelésű előirányzatokból megítélt egyedi támogatások⁴.

A címzett és céltámogatásokat, valamint a decentralizált területfejlesztési támogatásokat több évre **ütemezték**. A decentralizált forrásokból és a céltámogatásból egészségügyi gép-műszer beszerzésre megítélt 1-6 millió Ft összegű támogatások több évre előre történt ütemezése célszerűtlen volt, mivel a műszaki teljesítés sok esetben megelőzte a támogatás időbeli rendelkezésre állását, ami a kedvezményezetteknel pénzügyi feszültséget okozott. Ez a vizsgált időszak végére megoldódott a támogatások kizárólag tárgyévre történt ütemezésével.

A helyi önkormányzatok hazai fejlesztési célú támogatási rendszerében a vizsgált időszakban a támogatásokat kezelő szervezetek nem működtettek egységes **monitoring** rendszert. A beszámolók és az ezekhez kapcsolt adatszolgáltatás alapján a támogatás felhasználásának eredményességét a támogatást kezelők saját monitoring rendszerük keretében ellenőrizték és egyedileg értékelték. A monitoring rendszer a decentralizált támogatások körében működött a legjobban. Ezen a területen a támogatások felhasználását a projektek megvalósításának teljes folyamatában helyszíni ellenőrzéssel is nyomon követték. A címzett és céltámogatások, a központosított előirányzatok, illetve a fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználására vonatkozó jogszabályok kötelező erővel nem írták elő az előirányzatok kezelőinek a támogatások felhasználásának nyomon követését. A működtetett monitoring visszajelzéseit a támogatási feltételek kialakításakor az előirányzatok kezelői figyelembe vették, de ennek hasznosulása nem volt egységes. A Tftv-ben előírt, és az Országos Területfejlesztési Konceptióban is szereplő területi monitoring rendszer kialakítására vonatkozó kormányrendelet csak 2010. áprilisban lépett hatályba⁵. Még mindig hiányzik azonban a különböző támogatások összehangolását, a támogatásokkal megvalósuló programok nyomon követését biztosító – az Országos Területfejlesztési Konceptióban megfogalmazott⁶ – információs rendszer.

A **helyi önkormányzatok fejlesztési célkitűzéseiket** ágazati, szakmai fejlesztési tervekben, koncepciókban, programokban és gazdasági programban

---

⁴ Így 21 milliárd Ft támogatást hagytak jóvá, amelynek részletezését a 2.3. pont tartalmazza.

⁵ 37/2010. (II. 26.) Korm. rendelet a területi monitoring rendszerről

⁶ Az Országos Területfejlesztési Konceptió szerint a „a rendszerszerű, ciklusokban rendeződő fejlesztéseket megfelelő információs rendszerekkel, térinformatikával és intézményi háttérrel támogatott olyan országos monitoring rendszernek kell kiszolgáltatnia, amely valamennyi regionális, állami és nemzetközi ill. közösségi támogatással megvalósított beruházásra, támogatásra kiterjed”.

rögzítették. Az önkormányzatok 93,1%-a rendelkezett közoktatási intézményhálózat működtetési és fejlesztési tervvel, 94,1%-a szociális szolgáltatástervezési koncepcióval, amelyekben a fejlesztési célkitűzéseket az Országos Fejlesztéspolitikai Koncepcióban foglaltak figyelembevételével határozták meg. Az önkormányzatok 79,3%-ánál rendelkezésre álló környezetvédelmi program fejlesztési célkitűzései a Nemzeti Környezetvédelmi Program I-ben megfogalmazott célokkal összhangban voltak. Helyi sportfejlesztési koncepciót az önkormányzatok 37,9%-a készített, amelyek 72,7%-ánál vették figyelembe a Nemzeti Sportstratégiában megfogalmazott célkitűzéseket⁷. Az önkormányzatok gazdasági programjának fejlesztési célkitűzései 96,4%-ban a regionális fejlesztési koncepciókban meghatározott célkitűzésekkel, 92,9%-ban az egyes feladat ellátási területekre vonatkozó saját célkitűzéseikkel összhangban voltak és teljes mértékben illeszkedtek a kistérségek területfejlesztési koncepciójához.

A **helyi önkormányzatok pályázatokon való részvételét** a támogatáshoz való hozzájutás és a kitűzött céljaik megvalósítása motiválta. Elsősorban azokat a fejlesztéseket valósították meg, amelyekhez támogatást lehetett igényelni. A fejlesztési célok közül a magasabb támogatás intenzitású⁸ pályázatokat részesítették előnyben. A benyújtott pályázatok céljai az önkormányzatok programjaiban, terveiben, koncepcióiban meghatározott fejlesztési célkitűzésekkel is összhangban voltak. Az önkormányzatok a pályázatok benyújtása előtt elvégezték a fejlesztendő területre vonatkozóan a helyzetértékelést, a szakmai igényfelmérést. A tervezett fejlesztések költségét az előzetesen készített tervezői költségvetések, illetve árajánlatok alapozták meg. A fejlesztéssel megvalósuló létesítmények jövőbeli üzemeltetésének várható ráfordításait viszont az önkormányzatok 71,9%-a (23 ellenőrzött önkormányzat) nem mérte fel, illetve a fejlesztésekkel elérhető kiadás megtakarításokat nem számszerűsítette.

A támogatással megvalósuló fejlesztési feladatokhoz a pályázatban megjelölt saját források rendelkezésre álltak, részben fejlesztési hitelből (7,2%), részben kötvény kibocsátásból (3%). Az utófinanszírozással biztosított fejlesztési célú támogatások az önkormányzatok 31,3%-ánál (10 ellenőrzött önkormányzat) likviditási problémát okoztak, amelyet folyószámlahittel hidaltak át. Az ebből adódó többletkiadás a beruházásokhoz kapcsolódó költségüket átlagosan 0,5%-kal emelte meg.

A pályázatfigyelés, pályázatkészítés, támogatásigénylés **szervezeti és személyi feltételeit** a polgármesteri hivatalokon belül alakították ki és működtették, az ahhoz kapcsolódó feladatokat az önkormányzatok 81,2%-a szabályozta. A fejlesztési célú támogatások elnyerése érdekében benyújtott pályázatok elkészítésével az önkormányzatok 28,1%-a bízott meg külső személyt, szervezetet.

---

⁷ A fennmaradó önkormányzatok nem tettek eleget a Közokt. tv, Kvt., Sport tv., Szoc. tv. Előírásainak, és nem készítettek közoktatási intézményhálózat működtetési és fejlesztési tervet, környezetvédelmi programot, szociális szolgáltatástervezési koncepciót, helyi sportfejlesztési koncepciót.

⁸ A hazai fejlesztési célú támogatásoknál a támogatások intenzitása 9% - 100% között szóródott, a decentralizált területfejlesztési támogatásoknál a támogatási arányok 50%-95% között mozogtak.

Az önkormányzatok ezer Ft támogatással 460 Ft saját és egyéb forrást mobilizáltak. A felhalmozási kiadásaiknak mintegy egynegyedét valósították meg tisztán hazai célú fejlesztési célú támogatással. A **végrehajtott fejlesztések** eredményesek is voltak, mert 81,3%-ban a tervezett határidőkre és a műszaki tervekkel azonosan, 87,5%-ban a pénzügyi terveknek megfelelően valósultak meg, és 90,6%-ban a tervezett és a tényleges naturális mutatók megegyeztek. A tervektől való eltérés miatt a beruházási költségek átlagosan 3%-kal növekedtek. A hazai támogatásokkal megvalósított fejlesztésekkel javult az önkormányzatok és intézményeik eszközellátottsága, felszereltsége, infrastruktúrája, az intézményi épületek műszaki állapota. A szakmai és informatikai fejlesztések hozzájárultak az oktatásban korszerűbb technikai eszközök alkalmazásához. Az ellenőrzött önkormányzatok nevelési, oktatási intézményei számítógépeinek száma 50,3%-kal, az IKT tananyagokat tartalmazó szoftverek száma 144,4%-kal nőtt. Az IKT eszközökkel tartott közismereti órák aránya 2,6%-ról 12,6%-ra, a foglalkozásokon IKT eszközöket használó pedagógusok aránya 20,0%-ról 41,3%-ra, a számítógépet használó tanulók aránya az iskolákban 28,3%-ról 46,5%-ra emelkedett.

Az önkormányzatok 93,8%-a **belső ellenőrzés** keretében nem ellenőrizte a fejlesztési célú támogatások felhasználását. Eleget tettek az **elszámolással** kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettségüknek.

Összességében a helyi önkormányzatok hazai fejlesztési célú támogatási rendszere hozzájárult az országos ágazati fejlesztési és területfejlesztési célkitűzések megvalósításához. A támogatási rendszer nem volt hatékony, mert az Országos Fejlesztési Konceptióban és az Országos Területfejlesztési Konceptióban kitűzött célok teljesítéséhez elvégzendő feladatokat, azok megoldásának, mérésének, értékelésének egységes módját nem határozták meg, a támogatási célokat nem hangolták össze és a források szétaprózottak voltak. A fejlesztési támogatások jogi szabályozása, ebből következően az eljárásrendje nem volt egységes, az programonként illetve támogatási jogcímenként eltért. Nem alakították ki a megbízható adatokat és információkat szolgáltató rendszert, amely a döntéshozóknak rendszeresen, megfelelő időben tájékoztatást adott volna a kitűzött feladatok, célok megvalósításáról.

A helyszíni ellenőrzés megállapításainak hasznosítása mellett **javasoljuk**:

a Kormányznak

1. Tegyen intézkedéseket – az uniós támogatásokra is figyelemmel – az önkormányzatok által igénybe vehető tisztán hazai fejlesztési célú támogatások forráskoordinációjára, a támogatási célok párhuzamosságának elkerülése és átlátható támogatási rendszer létrehozása érdekében.
2. Dolgoztassa ki egységes elvek alapján a hazai fejlesztési célú támogatások indikátor rendszerét és tegye kötelezővé annak alkalmazását a támogatások eredményességének megítélhetősége érdekében.

3. Intézkedjen a hazai fejlesztési célú támogatásokra kiterjedően az információs rendszer fejlesztésére, a különböző támogatások összehangolása és felhasználása, a támogatásokkal megvalósuló programok nyomon követése érdekében.

a nemzeti fejlesztési miniszternek

A 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 85. § a), c), és f) pontjában meghatározott feladatkörében gondoskodjék arról, hogy csak olyan fejlesztési célú támogatásokat lehessen nyújtani, amelyhez párosul a megvalósítandó cél mérhetőségét biztosító indikátor.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. A TÁMOGATÁSI RENDSZER CÉJAINAK, FELTÉTELEINEK KIALAKÍTÁSA

1.1. Az OGY által elfogadott ágazati fejlesztési és területfejlesztési célkitűzések megjelenítése a címzett és céltámogatások, a központosított támogatások, és a decentralizált területfejlesztési támogatások céljaiban

Az Országgyűlés figyelemmel hazánk társadalmi, gazdasági és környezeti állapotára, valamint az európai uniós csatlakozás által az ország előtt megnyíló lehetőségekre az **Országos Fejlesztéspolitikai Konceptió**ról szóló 96/2005. (XII. 25.) számú OGY határozat **megalkotásával 15 évre tűzte ki a fejlesztéspolitika stratégiai céljait.**

A stratégiai célok között rögzítették a magyar gazdaság versenyképességének tartós növekedését, a foglalkoztatás bővülését, a versenyképes tudás és műveltség növekedését, a népesség egészségi állapotának javulását, a fizikai elérhetőség (a települések megközelíthetőségének) javulását, az információs társadalom kiteljesedését, a természeti értékek megőrzését, a kiegyensúlyozott területi fejlődéssel annak biztosíthatóságát, hogy Magyarország valamennyi állampolgára lakóhelyétől függetlenül hasonló eséllyel juthasson hozzá az alapvető szolgáltatásokhoz.

Az ország kiegyensúlyozott területi fejlődése érdekében a területfejlesztési politika átfogó céljaiként a területi felzárkózás megteremtése, a kiegyensúlyozott településhálózat kialakítása a decentralizáció és a regionalizmus erősítése került rögzítésre.

Az Országgyűlés az ország kiegyensúlyozott területi fejlődése és a térségei társadalmi-gazdasági, kulturális fejlődésének előmozdítása, valamint az átfogó területfejlesztési politika érvényesítése, az országos és a térségi területfejlesztési és területrendezési feladatok összehangolása érdekében megalkotta a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló törvényt. Ennek figyelembevételével **az Országos Területfejlesztési Konceptió**ról szóló 97/2005. (XII. 25.) **OGY határozat az ország területfejlesztési politikájának célkitűzéseit, elveit és prioritás-rendszerét, valamint a területfejlesztési politika 2020-ig terjedő időszakára – az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptió céljainak időtávjával összhangban – öt átfogó célkitűzést fogalmazott meg.**

Az átfogó célkitűzések a térségi versenyképességre, a területi felzárkózásra, a fenntartható térségfejlődésre és örökségvédelemre, a területi integrálódásra, a decentralizációra és regionalizmusra vonatkoztak.

Az Országos Fejlesztéspolitikai Koncepció⁹ a finanszírozási rendszerben az európai uniós források elsődleges szerepét jelölte ki azáltal, hogy a szükséges fejlesztéseknek lehetőleg minél szélesebb körét a közösségi forrásokból kell finanszírozni és a tisztán hazai fejlesztési forrásokat az unió által nem támogatott célokra, prioritásokra kell koncentrálni. Az Országos Területfejlesztési Koncepció¹⁰ is a hazai támogatáspolitikát komplementer (kiegészítő) jellegét rögzítette. Ugyanakkor az addicionalitás elvének figyelembevételével az európai uniós források felhasználására vonatkozó rendelkezések¹¹ értelmében a strukturális alapokból származó források nem helyettesíthetik a tagállamok közkiadásait, vagy annak megfelelő strukturális kiadásait.

Az Országgyűlés külön határozatban döntött a sportra vonatkozó célkitűzésekről, **a Sport XXI. Nemzeti Sportstratégiáról** szóló 65/2007. (VI. 27.) OGY határozatban. A stratégiai **célok között kiemelt fejlesztési feladatként jelent meg a szabadidősport**, rekreációs sportnál a sportolási terek (multifunkcionális szabadidőközpontok, szabadidőparkok) **fejlesztése**.

A stratégiai célok a sport egyes területein: az iskolai testnevelés és diáksport területén a gyermekek jó testi, lelki és szellemi egészségének, fizikai erőnlétének elérése a mindennapos testedzés biztosításával; a szabadidősport, rekreációs sportnál a sportolási terek (multifunkcionális szabadidőközpontok, szabadidőparkok) fejlesztése, a lehetőségek javítása; a versenysport, utánpótlás-nevelés területén az élsportban már hagyományosan elért eredményességi szint fenntartása, illetve a nemzetközileg is népszerű sportágakban az eredményesség javítása.

Ezt követően az elfogadott koncepciókban és a stratégiában kitűzött célok elérése érdekében végrehajtandó feladatok konkretizálására, a megvalósítás ütemezésére nem került sor, a célok teljesítésének mérésére, értékelésére alkalmas mutatókat nem határoztak meg.

A 2003-2008. közötti időszakra szóló **Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló** 132/2003. (XII. 11.) OGY határozatban rögzítette az Országgyűlés a környezetvédelem területén elérendő fő célokat. Ezek az ökoszisztémák védelme, a társadalom és környezet harmonikus kapcsolatának biztosítása, a gazdasági fejlődésben a környezeti szempontok érvényesítése; a környezeti folyamatokkal, hatásokkal, valamint a környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos ismeretek, tudatosság és együttműködés erősítése voltak. A Nemzeti Környezetvédelmi Programban **az egyes akcióprogramok tartalmazták az előrehaladási mutatókat**, amelyek a célállapotok, valamint a tematikus akcióprogramok által meghatározott feladatok teljesülésének mérését, megítélését biztosították.

⁹ Az Országos Fejlesztéspolitikai Koncepció 2.6.2 pontja az NSRK (Nemzeti Stratégia Referenciakeret) megnövekedett forrásainak felhasználásával kapcsolatos kérdések.

¹⁰ Az Országos Területfejlesztési Koncepció V.8.1. pontjában a finanszírozási rendszer továbbfejlesztéséhez szükséges általános követelmények.

¹¹ A Tanács 1260/1999/EK rendelete, valamint 2007. január 1-től hatályos 1083/2006/EK rendelet.

Az országos koncepciókban, stratégiában megfogalmazott **célkitűzések**, prioritások **megvalósításának** egyik **fontos szereplője az önkormányzati alrendszer**. Az önkormányzatok 2006-2009. között 1939,3 milliárd Ft-ot fordítottak fejlesztésre, és 388 milliárd Ft tisztán hazai (központi költségvetésekből finanszírozott) támogatást vettek igénybe, címzett és cél, központosított előirányzatból nyújtott, decentralizált, valamint fejezeti kezelésű hazai fejlesztési célú támogatások formájában, mintegy 100 jogcímen. A támogatások jelentős része az önkormányzatok infrastrukturális fejlesztéseit szolgálta.

A központosított előirányzatokból 15 feladatra volt lehetőségük az önkormányzatoknak fejlesztési célú forrásokhoz jutni.

A decentralizált fejlesztési támogatások előirányzatán belül a vizsgált időszakban a területfejlesztési célú, önkormányzati fejlesztési támogatási előirányzatok a következők voltak: terület- és régiófejlesztési célelőirányzat (TRFC), területi kiegyenlítést szolgáló önkormányzati fejlesztések támogatása (TEKI), céljellegű decentralizált támogatás (CÉDE), leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának támogatása (LEKI), települési szilárd burkolatú belterületi közutak burkolat-felújításának támogatása (TEUT), települési hulladék közszolgáltatás fejlesztésének támogatása (TEHU).

A fejezeti kezelésű előirányzatok az önkormányzatok szociális, egészségügyi, közoktatási, közművelődési, környezetvédelmi, közlekedési infrastruktúra fejlesztési feladataikhoz nyújtottak támogatást.

Az önkormányzatok által a fejlesztési feladataikhoz igénybe vehető **fejlesztési támogatások céljait tekintve összhangban voltak az Országos Fejlesztéspolitikai Koncepcióban, az Országos Területfejlesztési Koncepcióban, a Nemzeti Környezetvédelmi Programban, illetve a Nemzeti Sportstratégiában meghatározott célkitűzésekkel**. Az országos koncepciókban, programokban és a hazai fejlesztési célú támogatásokban meghatározott célok rendszerét a 2. számú melléklet mutatja be. **Az egyes támogatások céljai között átfedések voltak**, mivel ugyanazon szakágazati célok megvalósításához többféle támogatás is rendelkezésre állt.

A közoktatás fejlesztését – a címzett támogatás 2006-ban, a központosított támogatás, valamint a TRFC, a CÉDE, a TEKİ és a LEKI keretében – a humán infrastruktúra fejlesztési előirányzatok támogatták. A közoktatás területén kiemelten támogatott volt az infrastrukturális fejlesztés és az intézményekben meglévı be-
rendezések, felszerelések, taneszközök korszerősítése, informatikai fejlesztése.

A szilárd burkolatú utakkal kapcsolatos fejlesztésekhez támogatási forrást a központosított előirányzatok, fejezeti kezelésű előirányzatok, továbbá a TRFC, a CÉDE, és a TEUT keretek biztosítottak.

Az önkormányzatoknak, egészségügyi fejlesztésekhez a cél- és címzett támogatás, valamint a TRFC, a CÉDE és a LEKI támogatások igénybevételére volt lehetőségük.

A kulturális alapszolgáltatások, a közösségi terek, a kulturális infrastruktúra fejlesztése célkitűzés támogatása a címzett támogatás, a központosított támogatás, valamint a TRFC, a CÉDE és a TEKİ támogatási céljai között szerepelt.

A potenciális szennyező forrásként jelentkező szennyvíz és hulladék korszerű technikával megvalósuló kezelésével, ártalmatlanításával kapcsolatos fejlesztésekhez a címzett és céltámogatás, valamint a TRFC, a CÉDE és a LEKI támogatók álltak rendelkezésre.

A vizsgált időszakban **a támogatási előirányzatok köre, ez alapján a pályázható támogatások mértéke, a támogatandó célok folyamatosan változtak.** Egyes támogatások egy-két évig voltak elérhetőek, mások a vizsgált időszak valamennyi évében működtek.

A címzett támogatási igény benyújtására – új induló beruházásokhoz – utoljára csak 2006-ban volt lehetősége az önkormányzatoknak, ezt követően a folyamatban lévő pályázatok finanszírozása történt a címzett támogatási előirányzat terhére.

A céltámogatással támogatható önkormányzati fejlesztések köre szűkült, a Cct. 2008. január 1-jén hatályba lépett módosítását követően a szennyvízelvezetés és tisztítás támogatási cél kikerült a támogatható célok közül. Ezt követően csak a működő kórházak és szakrendelők gép-műszer beszerzéseire volt lehetőség támogatást igénybe venni.

A vizsgált időszak minden évében központosított előirányzat támogatta a könyvtári, közművelődési, valamint múzeumi szakmai feladatok fejlesztését, a közoktatás szakmai és informatikai fejlesztését, a belterületi utak felújítását, korszerűsítését. A bölcsődék és közoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése, valamint közösségi buszok beszerzése 2008-2010 között volt kiemelt támogatási cél. A 2008. évben a pályázati lehetőség a leghátrányosabb helyzetű kistérségekre történő meghatározása az országos koncepciókban megfogalmazott életesélyek (közszolgáltatások elérhetősége, kommunális infrastruktúra) terén fennálló egyenlőtlenségek mérséklése céllal összhangban történt. A közoktatás területén 2008-ban a közoktatási intézmények részére több csatornás támogatási rendszer állt rendelkezésre, a minden önkormányzat által igényelhető közoktatási intézmények szakmai és informatikai fejlesztési feladatai támogatása mellett a kistérségi iskolák – az 1500 fő lakosságszám alatti településen – tárgyi feltételeinek javítására, valamint a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben a közoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztésére állt rendelkezésre támogatási előirányzat.

A decentralizált területfejlesztési támogatások – kormányrendeletekben meghatározott – céljai egyértelműen meghatározott feladatok fejlesztésére vonatkoztak. Az egyes előirányzatok támogatási céljai egy-két évenként változtak, 2008-tól a területfejlesztési támogatásokról és a decentralizáció elveiről szóló 67/2007. (VI. 28.) OGY határozatban rögzített célkitűzésekkel összhangban.

Az önkormányzati fejlesztési célokat szolgáló decentralizált fejlesztési forrásokból 2008-tól a humán infrastruktúra fejlesztése, a települési infrastruktúra fejlesztése (önkormányzati tulajdonú közlekedési hálózatok fejlesztése, közvilágítás fejlesztése, hulladékgazdálkodási projektek, belterületi vízrendezés, csapadékvíz-elvezetés, kegyeleti infrastruktúra fejlesztés, belterületi zöld területek kialakítása, közintézmények akadálymentesítése), a falu- és tanyagondnoki hálózat fejlesztése vált támogathatóvá.

A TRFC (Terület- és régiófejlesztési Cél előirányzat) az önkormányzatok tekintetében 2006-2007-ben az önkormányzati infrastrukturális fejlesztések – többek között a humán infrastruktúra fejlesztések, a belterületi kiépítetlen közúthálózat,

valamint kerékpárút fejlesztések – voltak a meghatározó támogatási területek, majd 2008-ban jelentősen változtak a támogatási prioritások, így a lakosság életminőségének javítása került a támogatások fókuszába.

A CÉDE (Céljellegetű decentralizált támogatás) területi kötöttség nélkül volt pályázható, amelynek támogatási céljaiban 2008-ban következett be változás. Az addigi önkormányzati feladatkörbe tartozó, széles spektrumon mozgó feladatok – intézmények építése, bővítése felújítása; közút, járda építése; villamoshálózat, közvilágítás, vízrendezés – helyett az épített és természeti környezet védelme, fejlesztése, a helyi önkormányzati feladatellátás színvonalának javítását eredményező fejlesztések, a csapadékvizek által okozott terhelések csökkentése került a támogatási prioritásokba.

A TEKI (Területi kiegyenlítést szolgáló fejlesztési támogatás) előirányzat a területi kiegyenlítés érdekében 2006-2007-ben az önkormányzatok kötelező feladatot ellátó intézményeinek fejlesztése mellett a legkülönbözőbb területeken – a felszíni vízelvezető rendszerek fejlesztése, a turizmushoz, a környezet- és a természetvédelemhez, a sporttevékenység gyakorlása infrastrukturális feltételrendszerének megteremtéséhez – biztosított támogatást. A 2008. évtől olyan támogatási célokat határoztak meg, amelyeket európai uniós támogatás nem finanszírozott (pl. a helyi közterületek és közbiztonság fejlesztése, a közterületek akadálymentesítése).

A LEKI (Leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának támogatása) keret a leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatására biztosított támogatásokat, amelyek céljai között a vizsgált időszak minden évében a helyi önkormányzatok alapfeladatainak ellátása között meglévő színvonalbeli különbségek csökkentése érdekében, a bel- és külterületen megvalósuló humán, illetve termelő infrastruktúra fejlesztések, szociális feladat ellátáshoz kapcsolódó fejlesztések voltak pályázhatók. A 2008. évtől ezen infrastrukturális célok mellett olyan – európai uniós forrásból támogatásban nem részesülő – fejlesztések jelentek meg, mint a helyi piacok, vásárcsarnokok fejlesztése, bővítése, a teleházak kialakítását szolgáló fejlesztések.

A TEUT (Települési önkormányzatok szilárd burkolatú belterületi közutak burkolat-felújításának támogatása) egyetlen támogatási célt határozott meg, a települési önkormányzatok törzsvagyonába tartozó belterületi – kapacitást nem növelő – szilárd burkolatú közutak felújításának, korszerűsítésének támogatását, amely cél az egyes években nem változott.

A TEHU (Települési szilárd hulladék közszolgáltatás fejlesztéseinek támogatása) támogatás a vizsgált időszak első évében funkcionált, amikor is a szilárd, illetve folyékony hulladék-gyűjtéssel kapcsolatos fejlesztésekre lehetett pályázatot benyújtani, majd 2007-től ezen feladatok támogatása kikerült a decentralizált fejlesztési támogatások közül, tekintettel az európai uniós források megnyílására.

A Tftv. 17. § (2) bekezdés b) pontja területfejlesztési koncepció, továbbá a régió fejlesztési programjának és stratégiájának kidolgozását és elfogadását a regionális fejlesztési tanácsok számára teszi kötelezővé. A regionális területfejlesztési tanácsok az előzőekben foglaltak alapján elkészítették területfejlesztési koncepcióikat, a 2007-2013 közötti évekre vonatkozó stratégiai fejlesztési programjait, a 67/2007. (VI. 28.) OGY határozat alapján pedig a 2009-2010 közötti időszakra vonatkozó területfejlesztési operatív programjaikat.

Az ellenőrzött regionális fejlesztési tanácsok a regionális területfejlesztési koncepciók, stratégiai fejlesztési programjaik és 2009-2010.

évekre szóló **területfejlesztési operatív programjaik célkitűzéseit az OGY által elfogadott ágazati fejlesztési és területfejlesztési célokkal összhangban határozták meg.**

A regionális fejlesztési tanácsok által nyújtható fejlesztési támogatások céljait a decentralizált helyi önkormányzati fejlesztési támogatási programok előirányzatai és a vis maior tartalék felhasználásának részletes szabályairól szóló, valamint a TRFC felhasználásának részletes szabályairól szóló kormányrendeletek¹² szabályozták. **A támogatható célok az önkormányzatok igényeit széles körben lefedték.** Az ellenőrzött regionális fejlesztési tanácsok az általuk nyújtott támogatások céljait e kormányrendeletek figyelembevételével határozták meg.

A Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács a 2006-2007. években kiírt pályázatait a kormányrendeletekben meghatározott valamennyi fejlesztési célt tartalmazták, a 2008. évtől azonban a Tanács a régió sajátosságainak, a rendelkezésre álló keretnek, valamint a pályázói igényeknek – előző évi beérkezett pályázatokban szereplő igények, valamint a kistérségi koordinátorokhoz beérkezett igények – figyelembevételével a pályázati kiírásaiban a kormányrendeletekhez képest a támogatható célok körét szűkítette.

1.2. A fejlesztési célú támogatások pályázati, igénylési feltételeinek kialakítása

A területfejlesztési támogatásokról és a decentralizáció elveiről, szóló 67/2007. (VI. 28.) **OGY határozat előírta a források, valamint az igények és a fejlesztések fenntarthatósága összhangjának megteremtését, a források szétaprózódásának megakadályozását. Ennek ellenére a helyi önkormányzatok hazai fejlesztési célú támogatási rendszere sokcsatornás, elaprózott, széttagolt, nehezen átlátható volt, az önkormányzatok több forrásból is juthattak ugyanazon fejlesztéshez támogatáshoz.** A támogatások esetenként alacsony intenzitása, a saját forrás hiánya – jellemzően a fejezeti kezelésű előirányzatokból, és a decentralizált fejlesztési keretektől biztosított támogatásoknál – az önkormányzatokat a több támogatás típusra való pályázásra orientálta.

A vizsgált időszakban a forráskoordináció érdekében nem alakítottak ki olyan információs háttérrel, amely segítséget nyújtott volna a támogatási célok és a források kölcsönösen megfeleltetéséhez, összehangolásához. **Az önkormányzatok által igényelhető, pályázható fejlesztési források összehangolása szabályozási szinten részben történt meg,** a jogszabályi előírások esetenként a támogatási források ugyanazon célra történő igénybevételét tették lehetővé. Estenként zárták ki a párhuzamos, vagy többszöri igénybevételt.

A 2006-2009. években a decentralizált helyi önkormányzati fejlesztési támogatásokra vonatkozó kormányrendeletek szerint címzett, illetve céltámogatással megvalósuló fejlesztésekhez a benyújtást követően még hátralévő fejlesztési tarta-

---

¹² 295/2005. (XII. 23.), 12/2007. (II. 6.), 47/2008. (III. 5.), 148/2008. (V. 26.), 85/2009. (IV. 10.) Korm. rendeletek.

lomhoz volt igényelhető decentralizált támogatás. A 2008-2009. években az Európai Unió által társfinanszírozott támogatások rendszerében, illetve az érintett régiók operatív programjaiban támogatható projektekre nem lehetett decentralizált támogatási pályázatot benyújtani. Azon belterületi utak szilárd burkolattal való ellátásához, amelyek 2009-ben központosított előirányzatából támogatásban részesültek a szabályozás 2009-ben kizárta a decentralizált forrás igénybevétele

A decentralizált forrásokkal összhangban valósult meg a három éves kistérségi szociális felzárkóztató programok támogatása, együttműködésben a regionális fejlesztési tanácsok és a Szociális Minisztérium által is elfogadott fejlesztési tervek alapján. A programban kiemelt jelentőséget kapott a társfinanszírozási gyakorlat, amely szerint a programok lebonyolítása a regionális fejlesztési tanácsokkal egyetértésben történt, a területfejlesztési és minisztériumi fejezeti kezelésű előirányzati források bevonásával.

A közoktatás területén 2008-ban a közoktatási intézmények részére többszörös támogatási rendszer állt rendelkezésre. A központosított előirányzatokból két jogcímen (a kistérségi – az 1500 fő lakosság alatti települési – iskolák tárgy feltételeinek javítására, valamint a közoktatási intézmények a szakmai és informatikai fejlesztési feladatok támogatására), a kötött felhasználású előirányzatokból a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben, az 1500 – 10 000 fő közötti lakosságú településen működő általános iskolák infrastruktúra-fejlesztésre, korszerűsítésre és akadálymentesítésre, valamint eszközbeszerzésre lehetett támogatást igényelni.

A címzett és céltámogatási rendszerre vonatkozóan törvényi, illetve kormányrendeleti¹³ szintű szabályozással alakították ki a működés szabályait, és a szabályozásnak megfelelően működtették a címzett és céltámogatásokat.

A címzett támogatás igénybevételeinek feltételeire vonatkozóan a szakminisztériumok közzé tették útmutatójukat, a támogatás elnyerésének prioritásaival együtt. A pályázati rendszer első szakaszában az önkormányzatoknak beruházási koncepciót kellett benyújtani a szakminisztériumokhoz, amelyek a szakmai értékelést végző szervezettel minősítették azokat. A létrehozott szakmai bizottság által támogatásra javasolt, illetve a feltételeknek nem megfelelő beruházási koncepciókról a Kormány közleményt adott ki.

A szakminiszterek lefolytatták az egyeztetéseket az önkormányzatokkal a beruházások szakmai-műszaki tartalma szűkítéséről, azok megvalósítási költségének csökkentéséről, a bevonható saját források mértékéről, valamint a II. Nemzeti Fejlesztési Tervbe való illesztéséről. A pályázati rendszer második szakaszában az önkormányzatoknak építési engedéllyel rendelkező pályázati dokumentációt (ún. igénybejelentést) kellett benyújtani. A támogatási igényről a döntést – a Kormány előterjesztése alapján – az Országgyűlés hozta meg.

A céltámogatások odaítéléséről 2006-2009 között a regionális fejlesztési tanácsok döntöttek az éves költségvetési törvényekben meghatározott támogatási nagyságrend régiók között felosztott kerete alapján. A 2010. évben az önkormányzatok igénybejelentései alapján a céltámogatásra javasolt beruházásokról a helyi ön-

---

¹³ a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatása felhasználásának részletes szabályairól szóló 19/2005. (II. 11.) Korm. rendelet

kormányzatokért felelős miniszter döntött. A döntést megelőző eljárás során az önkormányzatok megvalósíthatósági tanulmányt készítettek és szakmai értékelésre benyújtották a külön jogszabályban meghatározott szervezethez. Az önkormányzatok a céltámogatási igénybejelentést – támogatható célonként külön-külön – a Kincstár illetékes Igazgatóságnak nyújtották be, amely szabályszerűségi és pénzügyi szempontok alapján megvizsgálta és számítógépen feldolgozta a céltámogatási igénybejelentést és – hiányosság észlelése esetén – az önkormányzatot hiánypótlásra szólította fel. A Regionális Egészségügyi Tanács, illetve 2006-2007-ben a Területi Vízgazdálkodási Tanács véleményezte az igénybejelentést és a támogatási döntésre vonatkozó javaslatát megküldte a döntéshozónak.

A költségvetési törvényekben meghatározott, a helyi önkormányzatok által felhasználható **központosított előirányzatokra vonatkozóan a támogatásigénylés, döntés, folyósítás, elszámolás és ellenőrzés előírásait** a miniszteri rendeletekben **eltérően szabályozták.**

A vizsgált időszakra vonatkozó szabályozásokban a döntés előkészítést a Kincstár területileg illetékes igazgatóságai, valamint tárcaközi bizottságok feladatuként határozták meg. A támogatásról szóló döntést megelőző bizottsági¹⁴ szintű előkészítést, javaslattételt a szabályozások háromnegyede tartalmazta.

A támogatásokkal történő elszámolás határidejére sem volt egységes szabályozás, mert részben a zárszámadáshoz kötötték, részben – 2009-ben és 2010-ben – az informatikai fejlesztési feladatokhoz igényelhető támogatások esetében a felhasználást követő 30 napban határozták meg.

Az elszámolás módjára sem volt egységes a szabályozás: a szakmai, pénzügyi beszámoló készítést, a zárszámadás rendje szerinti elszámolást határozták meg, míg más helyen tételesen előírták az elszámolás dokumentációjának tartalmát.

A 2006. évben a többcélú kistérségi társulásokban részt vevő települési önkormányzatok fenntartásában lévő sportpályák felújításának támogatásánál, a bölcsődék és a közoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztéséhez, valamint közösségi buszok beszerzéséhez kapcsolódó támogatásoknál szakmai és pénzügyi beszámoló benyújtását írták elő.

Az informatikai fejlesztési feladatokhoz igényelhető támogatásoknál 2009-től a szabályozás értelmében a fenntartó szakmai beszámolót és pénzügyi elszámolást küld a Támogatáskezelő részére, a támogatáskezelő által meghatározott adattartalommal.

A 2006-2008. években a szakmai és informatikai fejlesztési feladatokhoz igényelhető támogatásoknál, valamint 2009-ben a helyi önkormányzatok fenntartásában lévő sportlétesítmények felújítására biztosított támogatásnál, a mindenkori zárszámadás keretében és rendje szerinti elszámolást írták elő.

Az ellenőrzésre vonatkozó szabályozás **esetenként nevesítette konkrétan az ellenőrzésre jogosult szervezetet.**

---

¹⁴ A döntés előkészítő, javaslattevő bizottság több minisztérium által delegált tagokból állt, tárcaközi jelleggel működött. Egy támogatásnál – 2006-ban a pincerendszerek, természetes partfalak és földcsuszamlások veszély elhárítási munkálatainak támogatása – a miniszter által kinevezett bizottság volt a javaslattevő.

Az ellenőrzésre jogosult szervezet megnevezésénél általános volt az „erre feljogosított szervek” megfogalmazás. Az informatikai fejlesztési feladatokhoz igényelhető támogatásoknál az OKM Támogatáskezelő a szakmai célok megvalósulásának, a Kincstár a pénzeszközök jogszerű felhasználásának ellenőrzésére kapott felhatalmazást.

Nem határozták meg az ellenőrzések formáját és időbeli ütemezését. A monitoringra történő utalás 2008-tól jelent meg a szabályozásokban, azonban – a közoktatás szakmai és informatikai fejlesztésének támogatására vonatkozó OKM rendeleten¹⁵ kívül – nem határozták meg a monitoring tevékenység elvégzésére jogosultakat.

Az ellenőrzések lefolytatásának szabályaiként mindössze azt rögzítették, hogy a támogatott a támogatás felhasználását köteles elkülönítetten és naprakészen nyilvántartani, az ellenőrzésre feljogosított szervek megkeresésére az ellenőrzés lefolytatásához szükséges tájékoztatást megadni, a kért dokumentumokat rendelkezésre bocsátani, a helyszíni ellenőrzést lehetővé tenni.

A vizsgált időszakban **az egyes minisztériumoknál a fejezeti kezelésű támogatási célú előirányzatokra** vonatkozóan a pályázatkezelés és egyedi elbírálás folyamatára, a támogatási szerződések tartalmi elemeire, illetve a szakmai beszámolók és pénzügyi elszámolások tartalmi követelményeire a szempontrendszert, **eljárásrendet kidolgozták**. A döntési jogkört miniszteri szintre telepítették a szabályozások.

Megfelelő volt a pályázatok nyilvánossága. A támogatási/pályázati rendszerben biztosították a támogatási lehetőségek megismerését a potenciális pályázók, igénylők számára, jellemzően az interneten elérhető pályázati kiírásokkal.

A közművelődés területén a közművelődés egységes elektronikus rendszerében (www.erikanet.hu) folyamatosan megtekinthetők voltak a pályázatok, a jogszabályi háttérrel rendelkező pályázati kiírások esetében pedig figyelemfelhívás jelent meg, útmutatással együtt. Ezen túl a megyei közművelődési intézmények havi kiadványaikban tett közzé a felhívásokat, valamint regionális és országos konferenciákon, pályázati tanácskozásokon, elektronikus hírlevelekben is informálták az érdekelteket.

Az Egészségügyi Minisztérium „a szakellátási normatíva felosztásáról szóló határozatokból adódó, a fekvőbeteg ellátó egészségügyi szolgáltatóknál megvalósuló intézményi átalakítások költségeinek támogatására” pályázati eljárás keretében tette lehetővé források elnyerését.

A szociális feladatellátás pályázati lehetőségeiről – a minisztérium megbízása alapján – a pályázatkezelő honlapján jelent meg tájékoztatás. A hátrányos hely-

---

¹⁵ A szakmai és informatikai fejlesztési feladatok támogatása igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 23/2008. (VIII. 6.) OKM rendelet 9. § (13) bekezdése, illetve az informatikai fejlesztési feladatok támogatása igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 20/2010. (V. 13.) OKM rendelet 11. § (19) bekezdése meghatározta, hogy a monitoringgal kapcsolatos feladatokat az OKM Támogatáskezelő végzi.

zetű kistérségek három éves szociális felzárkóztató programjában való részvétel lehetőségéről Fehérgyarmat hátrányos helyzetű kistérségre vonatkozóan, figyelemfelhívó levélben tájékoztatták a – programban már résztvevő – regionális fejlesztési tanács elnökét.

A támogatások felett rendelkező szervezetek – az NFGM kivételével – a programok végrehajtásának nyomon követhetősége, az elérendő célok mérése érdekében **a fejlesztések eredményének mérésére szolgáló indikátorokat nem határoztak meg**. Az NFGM a decentralizált területfejlesztési támogatások pályázati rendszere keretében 2009-ben indikátor listát¹⁶ készített a regionális fejlesztési tanácsok részére. Az indikátorlista kötelező országos téma specifikus indikátorokat¹⁷, valamint választható régió specifikus indikátorokat¹⁸ tartalmazott. Az indikátor rendszer részét képezte a beruházás megvalósítását mérő output indikátor¹⁹ (gyűjtőindikátor), valamint jogcímenként a beruházás aktiválása után a fejlesztéstől elvárt hasznosságot mérő további output és/vagy eredmény indikátor.

A 2009. évi előirányzati keretből kötött támogatási szerződésekben rögzítésre kerültek az egyes projektekhez tartozó kötelező és régió által kiválasztott indikátorok. Az indikátor rendszer bevezetése és alkalmazása nem volt problémamentes. Az indikátorok alapvetően igazodtak a programokban foglalt kritériumokhoz, pályázati jogcímekhez, azonban az önkormányzati fejlesztések anynyira sokrétűek voltak, amelyeket a választott indikátorok nem tudtak teljes körűen jellemezni. így össze nem hasonlítható, össze nem vethető fejlesztések esetében kerültek ugyanazon típusú indikátorok meghatározásra. A pályázóknak 2010-től az indikátorok alapján előírtak alakulásáról minden év november 30-ig kell adatot szolgáltatniuk. Mivel 2010-ben és 2011-ben költségvetési fedezet hiányában a decentralizált támogatási rendszerben új pályázatok kiírására nem került sor, így az indikátorok alkalmazásával történő hatáselemzés ki sem teljesedhetett.

2. A TÁMOGATÁSI RENDSZER MŰKÖDTETÉSE

A 2006-2010 közötti időszakban – a központosított előirányzatból nyújtott EU-s támogatással megvalósuló fejlesztések saját forrás kiegészítése és hazai társfinanszírozása nélkül – **388 milliárd Ft hazai fejlesztési célú támogatás**

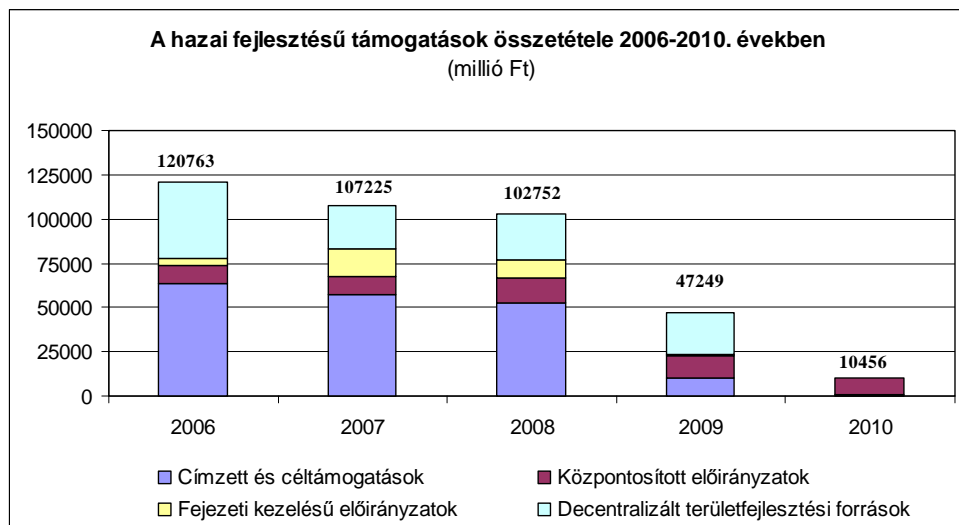
¹⁶ Az indikátor lista a 85/2009. (IV. 10.) Korm. rendelet 22. § (8) bekezdésében előírt értékelő jelentések kiegészítésül szolgált.

¹⁷ Téma specifikus indikátorok voltak: akadálymentesített közintézményi terület, fejlesztéssel érintett kerékpárutak hossza, felújított utak által érintett településrészek becsült lakosság száma, megújuló energiaforrások felhasználásával elért költségmegtakarítás a közintézményekben.

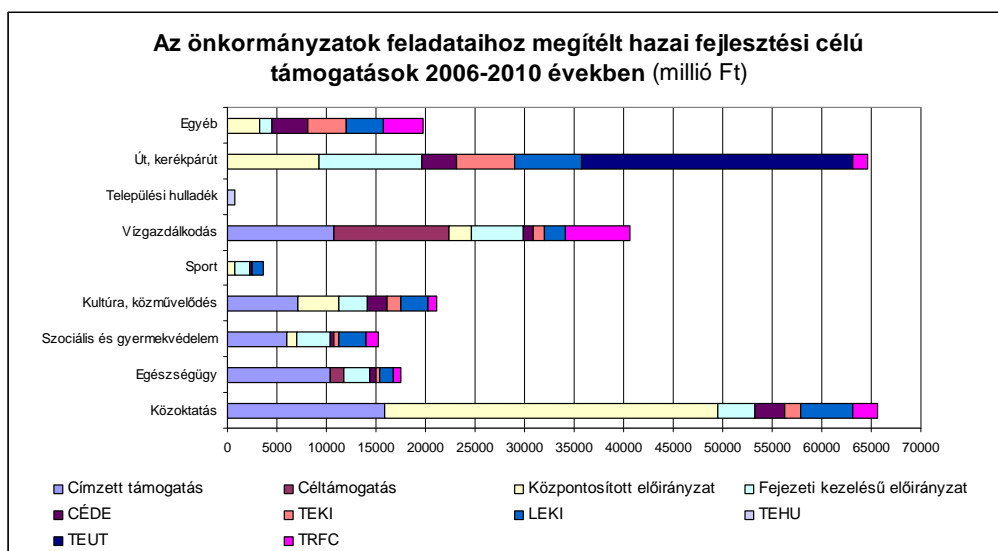
¹⁸ Régió specifikus indikátorokként határozták meg: a fejlesztett intézmény által ellátott lakosok számát, a fejlesztéssel érintett épület forgalmát, létrehozott utcabútorokat használók számát, megújított iskolai vagy óvodai területét, az óvodai férőhelyek számát az óvodáskorú népesség arányában.

¹⁹ Output indikátorok voltak: a fejlesztés során beszerzett, felújított összes eszköz száma, a fejlesztés tárgyát képező épület összes területe, vonalas infrastruktúrafejlesztés összes hossza, közlekedési infrastruktúra-fejlesztés alapterülete.

állt rendelkezésre az önkormányzatok fejlesztési feladatainak támogatására (3. számú melléklet).

A 2006-2010 között rendelkezésre állt fejlesztési támogatások részben biztosították a korábban elnyert támogatások ütemezetten áthúzódó kötelezettségét, részben (249 milliárd Ft) az új önkormányzati fejlesztési feladatokra megítélt támogatást²⁰. A fejlesztési támogatások a támogatott feladatok és célok tekintetében, előirányzataik nagyságrendjében, az egy feladathoz elnyerhető támogatás összegében, támogatás intenzitásukban, a működtető szervezetek vonatkozásában nagyon különbözőek, sokrétűek voltak.

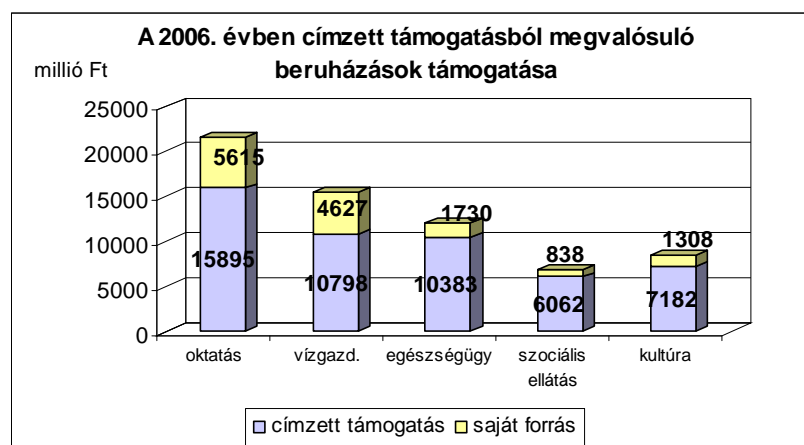
Az önkormányzatok – országos szinten – fejlesztési kiadásaiak 18,7%-ához vettek igénybe hazai fejlesztési célú támogatásokat.

²⁰ Az önkormányzatok feladataihoz megítélt hazai fejlesztési támogatásokat a 4. számú melléklet tartalmazza. A hazai költségvetési forrásból megítélt támogatások számát az 5. számú melléklet tartalmazza.

2.1. Címzett és céltámogatások

A vizsgált időszakban **a címzett és céltámogatások jelentősége csökkent**, amelyet – a Cct. 2005. I. 1-jétől hatályos módosításával összhangban – a 2007., 2008., 2009. és 2010. évi költségvetési törvények korábbiaknál kisebb előirányzatai mutatnak. Ugyanakkor a 2006 előtt vállalt áthúzódó kötelezettségek miatt az önkormányzatok részére rendelkezésre álló fejlesztési forrásokból a legnagyobb részaránya (48%) a címzett és céltámogatásoknak volt a vizsgált időszakban.

A 2006. évben induló **címzett támogatás** előkészítése 2005-ben kezdődött el. Az önkormányzatok a rendelkezésre álló forrás közel hatszorosára, 292 716 millió Ft-ra nyújtottak be igényt 321 pályázat keretében. A megvalósítani szándékozott fejlesztések kevesebb, mint egynegyede²¹ (75) részesült három évre ütemezetten összesen 50 320 millió Ft címzett támogatásban²² az Országgyűlés döntése alapján²³. Legnagyobb arányban és összegben a vízgazdálkodási ágazatba tartozó igényeket utasították el. A megítélt támogatás 31,6%-a az oktatási intézmények bővítését, rekonstrukcióját szolgálta **Az egyes fejlesztések támogatási aránya** a beruházási összköltség 33%-a és 95%-a között szóródott, **átlagosan 78,1% volt**. A legnagyobb támogatási arányban a szociális ágazatba tartozó beruházások részesültek.

A megítélt címzett támogatások számát és összegét tekintve is a legnagyobb arányban a városok, őket követően a megyei önkormányzatok részesedtek. A támogatott feladatokat tekintve az oktatás, az egészségügy és a kultúra tekintetében ugyan ez volt a helyzet. A szociális ellátások fejlesztésénél a megyei önkormányzatok részesedése volt a legnagyobb és ezt követően a városoké. A vízgazdálkodás területén a legnagyobb arányú támogatást a kisközségek kapták és őket követték a városok. Az ágazatok esetében az egy beruházásra jutó címzett támogatás fél és egymilliárd forint között szóródott. A legkevesebb támogatásban részesülő szociális ágazatnál volt a legnagyobb és a legtöbb támoga-

²¹ A beadott pályázatok közül kettő nem felelt meg a jogszabályi feltételeknek, a többi fedezethiány miatt került elutasításra.

²² Az új induló címzett beruházások támogatását a 6. számú melléklet tartalmazza.

²³ 2006. évi XXIV. törvény 1. melléklet

tásban részesülő oktatási ágazatnál volt a legkisebb összegű az egy beruházásra jutó támogatás nagysága. Az egészségügy és a vízgazdálkodás támogatási nagyságrendje és átlagos támogatási összege is közel azonos volt. A címzett támogatások felét három régió (Észak-magyarországi, Észak-alföldi, Középdunántúli) és közel a negyedét három megye (Borsod-Abaúj-Zemplén, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg) kapta.

A 2006-2010. években összesen **170 céltámogatási igényt**²⁴ nyújtottak be az önkormányzatok, amelynek **közel háromnegyede** a 2006-2007. évekre koncentrálódott és **a szennyvíz-elvezetési és tisztítási beruházások megvalósítását célozta**. A 127 igénybejelentésből 51-et támogattak a regionális fejlesztési tanácsok, összesen 11 528 millió Ft-al. A beadott igények több mint felét forráshiány miatt utasították el a döntéshozók (hét esetben nem volt megfelelő az igénybejelentés). A Cct-ben a **működő kórházak és szakrendelők** meghatározott szakterületei fejlesztését szolgáló gép-műszer fajták beszerzésére 43 céltámogatási igénybejelentés történt 2006-2010 között, amelyből 38 (88,4%) részesült támogatásban, összesen 1429 millió Ft összegben. (A vizsgált időszakban öt önkormányzati igényt utasítottak el.)

A szennyvíz-elvezetési és tisztítási beruházásokra biztosított céltámogatások közel kétharmadát a községek – több mint felét a kisközségek – kapták. A régiókat tekintve a legnagyobb támogatást (az összes 55%-át) az Észak-alföldi, a Dél-alföldi és az Észak-magyarországi régiók kapták. Megyénként tekintve Veszprém, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Bács-Kiskun megyék támogatása (közel egyharmada az egésznek) volt a legnagyobb. Az egészségügyi gép-műszer beszerzésére juttatott céltámogatáson közel fele-fele részben a megyei önkormányzatok és a városok (döntően a megyei jogú városok) osztoztak, ami a támogatott beszerzések meghatározott céljaiból következett. A megítélt támogatások felét kettő megye (Borsod-Abaúj-Zemplén és Békés) kapta.

Az új induló beruházásokra **2008-2010. évekre jóváhagyott évi 200-200 millió Ft céltámogatási előirányzatot nem használták fel, ugyanakkor forráshiány miatt támogatási igényeket utasítottak el** a regionális fejlesztési tanácsok és a megítélt támogatásokat is általában két-három éves ütemezéssel biztosították.

A céltámogatási rendszer működését 2008-tól egyszerre jellemezte a források szűkössége és a rendelkezésre álló források kihasználatlansága. 2008-tól kizárólag aneszteziológiai-intenzívterápiás-sürgősségi eszközök beszerzésére lehetett igénybe venni céltámogatást, amely leszűkítette a támogatás igénylésére jogosult önkormányzatok körét a kórházzal rendelkezőkre. A 2008-2009. években emellett kedvezőtlenül befolyásolta az új induló beruházások támogatására rendelkezésre álló forrás felhasználását, hogy **a régiók számára jóváhagyott előirányzat és a régióban jelentkező támogatási igény között nem volt összhang** és a régiók között nem volt lehetőség előirányzat átcsoportosítására.

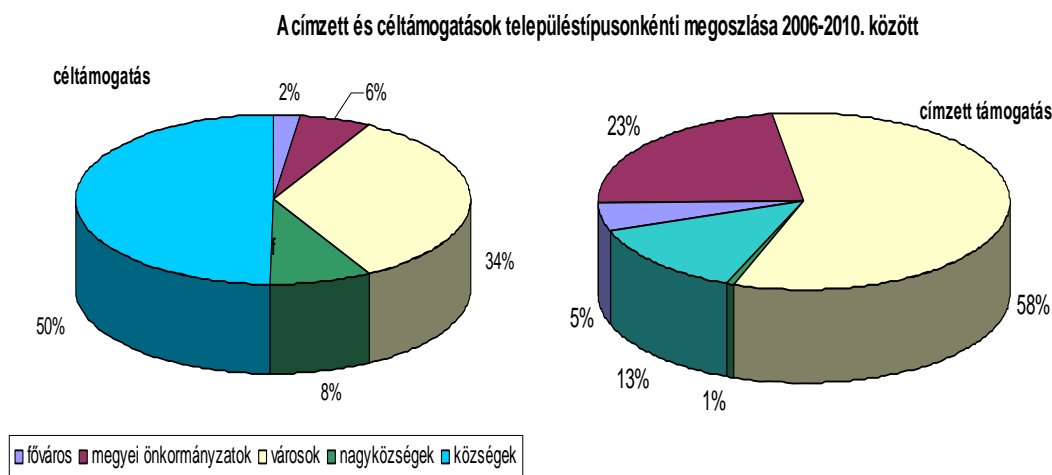
²⁴ Az igényelt és a megítélt céltámogatásokat a 7. számú melléklet tartalmazza.

A 2008. évben a rendelkezésre álló támogatási összeg 85%-ára hat, 2010-ben mindössze 30%-ára két önkormányzat nyújtott be igényt. A 2008. évben a Nyugat-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács 6 millió Ft összegű támogatásról döntött két évre ütemezve, mivel a régió részére csak 3 millió Ft éves keret volt jóváhagyva az éves költségvetési törvény szerint. Az Észak-Alföldi Régió rendelkezésére álló 75,2 millió Ft-ot nem használták fel, mivel az önkormányzatok részéről nem történt igénybejelentés.

A 2009. évben hét önkormányzat adott be pályázatot. A Közép-Dunántúli Régióban négy önkormányzat által benyújtott pályázatból három igényét a régió forráshiánya miatt elutasították. Országos szinten azonban az éves új induló céltámogatási keret 37%-ának nem történt meg a felhasználása, mivel négy²⁵ régióban nem adtak be céltámogatási igényt az önkormányzatok.

A cél és címzett támogatásból 2008-ban az 53 000 millió Ft éves előirányzatból 500 millió Ft, 2009-ben a 10 000 millió Ft eredeti előirányzatból 460 millió Ft év közben fejezeti hatáskörben átcsoportosításra került a Vis maior tartalék előirányzatra. Az átcsoportosításokat figyelembe véve 2008-ban 67%, 2009-ben mindössze 39%-os volt a felhasználás a rendelkezésre álló forráshoz viszonyítva.

A címzett támogatások fele három régióra (Észak-magyarországi, Észak-alföldi, Közép-dunántúli) és **közel a negyede három megyére** (Borsod-Abaúj-Zemplén, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg) **koncentrálódott.** A céltámogatások 55%-át három régió (Észak-alföldi, Dél-alföldi, Észak-magyarországi), közel negyedét két megye (Veszprém, Szabolcs-Szatmár-Bereg) kapta.

²⁵ Észak-Alföldi Régió, Közép-Magyarországi Régió, Dél-Dunántúli Régió, Nyugat-Dunántúli Régió.

2.2. Központosított előirányzatokból nyújtott támogatások

A 2006-2010. években a központi költségvetésben – miniszteri hatáskörben felosztható²⁶ – **központosított előirányzatként az önkormányzati feladatok fejlesztésének támogatására 55 060 millió Ft állt rendelkezésre²⁷**, amely **14%-át adta a hazai forrásoknak és 15 önkormányzati fejlesztési feladat támogatását szolgálta**. Az előirányzatok **a bázis előirányzat és a maradékelv alapján kerültek kialakításra, illetve a költségvetési törvények vitájában véglegződtek. A központosított támogatások egyes jogcímei előirányzatainak kialakítását** a PM az ágazatilag illetékes szakminisztériumokkal egyeztette. Az előirányzatok kialakítását **nem előzte meg a támogatási igények felmérése**, nem tűzték ki, hogy a fejlesztési célokkal milyen eredményt szeretnének elérni, állapotfelmérés hiányában nem határozták meg, hogy az egyes fejlesztendő területeken a természetes mutatók milyen változása lenne szükséges.

A központosított támogatások legkisebb éves előirányzata 9110 millió Ft, a legnagyobb 13 810 millió Ft volt. Az előirányzatok közel kétharmada a közoktatás fejlesztésére szolgált és a megítélt támogatások²⁸ összegéből is 62% volt a részesedése.

A 2009-2010. évek között a **központi költségvetés minden évben támogatta a közoktatás informatikai fejlesztését, a könyvtári, a közművelődési, valamint múzeumi szakmai feladatokat**. A támogatandó célok közül csak egy évben tartalmazott a központi költségvetés előirányzatot a sportpályák felújítására (2006), a sportlétesítmények felújítására (2009), a környezetvédelmi tárgyi feltételeinek javítására (2008), az „ART” mozi hálózat fejlesztésére (2006), a helyi önkormányzati állatkertek fejlesztésére (2006), a pincerendszerek, partfalak, földcsuszamlások veszély elhárítási munkáira²⁹ (2006). Ezeknél a feladatoknál az önkormányzatok részéről beérkezett támogatási igények minden esetben meghaladták a rendelkezésre álló előirányzatot.

A központosított támogatások egyes jogcímei igénybevételének feltételei a vizsgált időszakban változtak, amelyek a kedvezményezettek körének, a támogatott céloknak, a támogatás mértékének, a támogatás felhasználása módjának a változásában nyilvánultak meg.

A közoktatás tárgyi feltételeinek és infrastruktúrájának fejlesztésénél a támogatást igénybevevők körének kiszélesítése (az általános iskolák mellett az óvodákra is lehetett pályázni) minden önkormányzat számára kedvező volt. A nem

---

²⁶ A TEUT és a TEHU fedezetére rendelkezésre állt előirányzatok felosztásáról a regionális fejlesztési tanácsok döntöttek.

²⁷ Ez tartalmazza 2008-ban évközi forrás átcsoportosítással a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben működő önkormányzatok és társulásaik részére bölcsődék és közoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztésére biztosított 1600 millió Ft-ot.

²⁸ A központosított előirányzatból igényelt és megítélt támogatásokat a 8. számú melléklet tartalmazza.

²⁹ Ezt követően a CÉDE pályázat keretében lehetett támogatást igényelni.

támogatott eszközbeszerzések és felújítások körének 2010-ben történt meghatározása és az eszközbeszerzésre fordítható költségek arányának csökkentése kedvezőtlen volt.

A 2008. évben az 1500 lakosság szám alatti kistelepülések iskolái tárgyi feltételeinek javítására terveztek a költségvetésben előirányzatot. A 2009-2010. években kiszélesítették az igénybevétel lehetőségét, így az általános iskolák mellett az óvodák infrastruktúrájának fejlesztésére is lehetőség volt, amihez minden önkormányzat és azok társulásai igényelhetek támogatást. A 2010. évben taneszközök, számítástechnikai, tornatermi, konyhai és játszótéri eszközök beszerzésére, valamint udvar és kerítés átalakítására, felújítására nem lehetett támogatást igényelni, továbbá a támogatás összegéhez viszonyítva 20%-ról 10%-ra csökkentették az eszközbeszerzésre fordítható költségek arányát.

A közoktatás informatikai fejlesztését célzó támogatás esetében az oktatott és nevelt létszám alapján járó támogatás fejkvótái 2007-ről 2008-ra 15-31%-kal csökkentek, továbbá a pedagógiai szakszolgálatot ellátó közoktatási intézmények számára igényelhető támogatás fajlagos mértéke 2009-ről 2010-re 20%-kal csökkent. Ezek a változások kedvezőtlenül, míg a támogatás felhasználásának módjában bekövetkezett változás kedvezően hatott az önkormányzati igények kielégítésére, mivel 2009-től a fenntartók az intézményekkel együttműködve önállóan dönthettek, hogy milyen eszközök beszerzésére igényelnek támogatást.

A közoktatás informatikai fejlesztésének támogatása 2005-ben indult el. A támogatást nagy- és kis értékű hardverek beszerzésére, továbbá a szakminiszter által akkreditált szoftverek bevezetésére igényelheték a helyi önkormányzatok. A támogatás felhasználásának³⁰ ez a módja három költségvetési évre szóló kötelezettséget jelentett, mivel a támogatásban részesített önkormányzatok a beszerzést – az OM által kiírt közbeszerzés alapján kiválasztott IBM cégtől – három éves bérleti konstrukcióban tehették meg.

A 2008. évben a rendelet³¹ lehetőséget teremtett arra, hogy a korábban beszerzett hardvereszközökre irányuló bérleti és lízingszerződéseket a fenntartók tulajdonszerzés céljából átalakítsák, és az ehhez szükséges fedezet biztosítására támogatási igényt nyújthassanak be. A 2009-2010. években az önkormányzatok és intézményeik már önállóan dönthettek a számukra szükséges eszközök beszerzéséről, míg korábban csak a kötött felhasználásra fel nem használt összegben rendelkezésre álló előirányzat erejéig volt meg ez a lehetőség.

A helyi önkormányzatok által fenntartott múzeumok szakmai támogatása esetében a támogatott feladatok tartalma évenként változott. Új támogatott feladat beléptetése, valamint a szükséges saját forrás csökkentése viszont kedvező volt a kedvezményezett kör részére.

---

³⁰ A közoktatási intézmények informatikai fejlesztését szolgáló, kötött felhasználású támogatás felhasználásával történő beszerzések igénylési rendjéről szóló 3/2005. (III. 1.) OM rendelet, a 18/2006. (IV. 24.) OM rendelet, 16/2007. (III. 14.) OKM rendeletek szabályozták a támogatás igénylését.

³¹ A szakmai és informatikai fejlesztési feladatok támogatása igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 23/2008. (VIII. 6.) OKM rendelet.

A nagyszabású állandó kiállítások előkészítésének támogatására 2008-tól már csak a 10 millió Ft-nál nagyobb forrásigényű fejlesztésekhez lehetett igényt benyújtani. A 2010. évben egy konkrét kiállítás megrendezéséhez kötődően, meghatározott körű kiállítóhelyek igényelhetek felújításra, korszerűsítésre támogatást. A 2009-2010. években új támogatható feladatként határozták meg az oktatási célú közösségi terek kialakítását, de e célra támogatást – a 2009. évben 20% önrész, 2010-ben 10% önrész biztosításával – csak a Közép-Magyarországi Régióban székhellyel rendelkező múzeumok igényelhetek.

A közösségi buszok beszerzésének maximális támogatási aránya 2009-től 10% ponttal csökkent. A kedvezőtlen változás ellenére a beadott pályázatok száma 2009-ben 17%-kal növekedett, viszont 2010-ben már 31%-kal csökkent az előző évhez viszonyítva.

A 2006-2010. évek között **önkormányzati oktatási intézmények szakmai és informatikai fejlesztési feladataira** a központosított előirányzatok 44%-a, **24 400 millió Ft állt rendelkezésre**. A támogatás igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének szabályairól szóló rendeleteket³² – 2007 kivételével – 1-5 hónappal később adta ki az oktatásért felelős miniszter, mint azt részére a költségvetési törvény³³ 5. számú mellékletében az Országgyűlés elrendelte. A rendeletek késedelmes kiadása miatt a pályázat lebonyolítása is elhúzódott, ami gátolta a megítélt támogatások tárgyévi felhasználását.

Támogatást az első három évben meghatározott informatikai eszközök beszerzésére lehetett felhasználni. Ez azt jelentette, hogy a nagyértékű hardver és szoftver eszközöket 2005-2007-ben az oktatásért felelős miniszter tanácsadó testületként működtetett Programtanács javaslata alapján hozott miniszteri döntésnek megfelelően közétett lista alapján választhatták ki a támogatást igénylők. Iskolai adminisztrációs és ügyviteli szoftverek bevezetésére az oktatásért felelős miniszter által akkreditáltak közül volt lehetőség. A szakmai és taneszközök esetében a kötelező eszközjegyzékben³⁴ szerepelőkre igényelhetek támogatást az önkormányzatok.

Az önkormányzati intézmények többsége a hardver eszközöket illetően asztali és hordozható számítógépeket, nyomtatót, monitort, szervert és hálózati eszközöket; a szakmai eszközöket tekintve interaktív táblát, írásvetítőt, projektort, szkennert, digitális fényképezőgépet, televíziót, készségfejlesztő eszközöket; a taneszközök esetében iskolai bútorokat, sportszereket, fizikai, kémiai, biológiai kísérleti eszközöket, térképeket szereztek be.

A 2007. évben a sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók ellátását végző intézmények részére is nyújthattak be támogatási igényt a fenntartó önkormányzatok a rendelet³⁵ 4. számú mellékletében meghatározott műszaki paraméterek-

---

³² a 18/2006. (IV. 24.) OM, a 23/2008. (VIII. 6.) OKM, a 28/2009. (VIII. 19.) OKM, a 21/2010. (V. 13.) OKM rendeletek

³³ a 2006. évi, a 2008. évi, a 2009. évi és a 2010. évi költségvetési törvények

³⁴ a nevelési- oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 7. számú melléklete

³⁵ 16/2007. (III. 14.) OKM rendelet

kel rendelkező informatikai, valamint, a különböző fogyatékosági típusok részére külön-külön meghatározott speciális eszközök beszerzésére.

A támogatás igénybevételének nem volt feltétele önrész biztosítása, ennek ellenére 2006-2010 év összességében az előirányzat 96%-át, 23 300 millió Ft-ot használtak fel.

Az eredeti előirányzatként rendelkezésre álló forrásnak 2006-ban a 92%-a, 2007-ben csak 87%-a került felosztásra (412, illetve 663 millió Ft-ra nem volt jogos igény). A 2008-2010. években az előirányzat teljes körűen felosztásra került, mivel ebben az időszakban az önkormányzati igények kis mértékben meghaladták a tervezett összeget.

A szakmai és informatikai fejlesztések támogatása előirányzat maradványának csökkentése érdekében a Kormány saját hatáskörében, illetve fejezeti hatáskörben előirányzat átcsoportosítással tettek intézkedéseket, de ennek ellenére képződtek maradványok.

A Kormány hatáskörében 2006-ban 200 millió Ft, 2007-ben 500 millió Ft, továbbá 2006-ban fejezeti hatáskörben 31 millió Ft átcsoportosításra került a központosított előirányzatok más jogcímeire. A képződött maradvány 2006-ban 181 millió Ft, 2007-ben 163 millió Ft volt. A maradvány a központi költségvetés részét képezte, annak felhasználásáról az államháztartásért felelős miniszter döntött.

A közoktatás szakmai és informatikai fejlesztéséhez támogatásban részesült önkormányzatok száma csökkent, az önkormányzatok feléről alig több mint egyharmadára mérséklődött. Ezzel egyidejűleg az egy önkormányzatra jutó támogatás összege a 2006. évi 3,1 millió Ft-ról 2009-ig folyamatosan nőtt és elérte a 3,9 millió Ft-ot, azonban 2010-re 3,4 millió Ft-ra esett vissza. Egy-egy önkormányzat a vizsgált időszakban több alkalommal is részesült támogatásban.

A 2008. évben a központosított előirányzatok körében a kistéleplési (1500 fő alatti) iskolák tárgyi feltételeinek javítására 2500 millió Ft előirányzatot terveztek. Ugyanebben az évben előző évi maradvány terhére forrás átcsoportosítással a IX. Önkormányzatok támogatása fejezet 18 címe alatt³⁶ 1510 millió Ft-ot biztosítottak az előbbi körbe nem tartozó, de a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben működő önkormányzatok és társulásaik részére közoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztésére. Erre a célra – a kedvezményezettek körének szűkítése nélkül – 2009-2010-ben 6700 millió Ft volt az előirányzat. **A kistéleplési iskolák tárgyi feltételeinek javítására kiírt pályázatra a lehetőséghez képest kisebb volt a jogos igény**, míg az utóbbi feladat esetében közel ötszöröse volt a rendelkezésre álló összegnek.

Egy pályázó legfeljebb három intézményre nyújthatott be támogatási igényt 2008-2009-ben, míg 2010-ben már csak egyre. A leghátrányosabb helyzetű kistérségekben működő intézmények fejlesztésére a 2008-ban igénybe vehető támo-

---

³⁶ Az új cím évközi létrehozására a 206/2008. (VIII. 26.) Korm. rendelet adott lehetőséget, mely egyben szabályozta a bölcsődék és közoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben támogatás igénybevételének részletes feltételeit.

gatások összege 2-50 millió Ft, míg az ÖTM, illetve ÖM³⁷ rendeletekben meghatározott feladatokra maximum 20 millió Ft volt.

A **bölcsődék infrastrukturális fejlesztésére** 2008-2010 között biztosított 990 millió Ft-ból a beadott pályázatok 52%-a részére **az igényelt támogatás egyharmadát ítélték meg**. A bölcsődék fejlesztéséhez biztosított egy nyertes pályázatra megítélt támogatás átlagos összege fokozatosan növekedett, míg a közoktatási intézményeknél fokozatosan csökkent. A beadott pályázatok számát és összegét tekintve 2009-ben jelent meg a legtöbb igény.

A **belterületi utak szilárd burkolattal való ellátására jóváhagyott 9300 millió Ft előirányzatból** a fővárosi kerületek burkolatlan útállományának szilárd burkolattal való ellátására **20**, az egyesített rendszerű közcsatornával ellátott, de burkolatlan utak szilárd burkolattal való ellátására **13 fővárosi kerület**, a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben lévő városi utak szilárd burkolattal való ellátására **kilenc városi önkormányzat kapott támogatást**.

Az előirányzatból 5560 millió Ft támogatás a fővárosi kerületek burkolatlan útállományának kerületi hosszúsága arányában járt és elsődlegesen a csatornázott, de burkolatlan utak szilárd burkolattal való ellátására szolgált, valamint a csapadékvíz elvezetését, továbbá a mellékgyűjtő és főgyűjtő csatornaszakaszok megépítését célozta.

Az egyesített rendszerű közcsatornával ellátott, de burkolatlan utak szilárd burkolattal való ellátását 2040 millió Ft szolgált.

Az előirányzatból 1700 millió Ft támogatás illette meg azokat a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben lévő városi önkormányzatokat, amelyeknél az önkormányzati belterületi kiépítetlen utak aránya meghaladta a 60%-ot. A támogatás az egyes években egyenlő mértékben illette meg az érintett városi önkormányzatokat, és elsősorban a csatornázott, de burkolatlan utak szilárd burkolattal való ellátására szolgált. A vizsgált időszakban kilenc város kapott 57 és 324 millió Ft között támogatást. Egy város (Tiszaföldvár 324 millió Ft) minden évben, öt város (Battonya 224 millió Ft, Hajdúhadház 267 millió Ft, Mezőcsát, Szendrő és Téglás egyaránt 224 millió Ft) három évben, továbbá három város (Füzesgyarmat 100 millió Ft, Hajdúsámson és Kaba egyaránt 57 millió Ft) egy-egy alkalommal kapott támogatást.

A 2006-2010. években a könyvtári, közművelődési és múzeumok szakmai feladatainak ellátását szolgáló fejlesztéseket 3640 millió Ft-al támogatta a központi költségvetés. A könyvtári támogatás keretén belül a pályázatonként átlagosan elnyerhető összeg a pályázó önkor-

---

³⁷ a 18/2008. (III. 28.) ÖTM rendelet a kistelepülési iskolák és a körjegyzőségek tárgyi feltételeinek javításával, valamint közösségi buszok beszerzésével kapcsolatos egyszeri költségvetési támogatás igénybevételének részletes feltételeiről, a 8/2009. (II. 26.) ÖM rendelet a bölcsődék és közoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése, valamint közösségi buszok beszerzése támogatás igénybevételének részletes feltételeiről, valamint a 1/2010. (I. 19.) ÖM rendelet a bölcsődék és a közoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztéséhez, valamint közösségi buszok beszerzéséhez kapcsolódó, központosított előirányzatból származó támogatás igénybevételének részletes feltételeiről

mányzatok nagy száma miatt mindössze 200-300 ezer Ft volt. A felzárkóztatás keretében 2006-2010 években beadott pályázatok közel háromnegyede, az érdekeltségnövelő támogatásból az igények 86%-a részesült támogatásban (5477 pályázat), összesen 1216 millió Ft összegben.

A könyvtári támogatási előirányzat 10%-a terhére felzárkóztató pályázaton vehettek részt azok, amelyeknél a tárgyévvel megelőző évben az állománygyarapításra fordított összeg nem érte el az országos átlagot. Érdekeltségnövelő támogatásban részesültek az önkormányzatok az előző évi állománygyarapításra fordított saját kiadásuk arányában. Egy-egy önkormányzat több évben is igényelt és nyert támogatást.

A **közművelődési intézmények**, közösségi szintek **technikai, műszaki eszközállományának**, berendezési tárgyainak **gyarapítását szolgáló pályázaton folyamatosan csökkent a támogatást igénylők száma.** A benyújtott 1673 millió Ft támogatási igényből 1216 millió Ft támogatást ítéltek meg (72,7%). A támogatás 2889 millió Ft fejlesztés megvalósítását segítette elő. A múzeumok szakmai támogatása a kiállítások előkészítését, létrehozását, felújítást, illetve korszerűsítést támogatta. Egy önkormányzat több pályázatot is benyújtott, illetve nyert is meg. A vizsgált öt év alatt 75 volt a nyertes pályázatok száma, de a támogatási igények összegének a felét sem lehetett kielégíteni. Az elnyert támogatások átlagos összege 16 millió Ft volt, és 1209 millió Ft került szétosztásra.

Miután 2006-ban lehetett utolsó alkalommal címzett támogatást igényelni **belterületi belvízrendezésre**, az ország legmélyebben fekvő területein rendszeresen jelentkező belvízi helyzet megoldására **2007-2010 között összesen 2550 millió Ft támogatás állt rendelkezésre**, azzal, hogy a 2010-re előirányzatként szerepelő 50 millió Ft-on felül 3000 millió Ft kötelezettség volt vállalható³⁸ 2011-re. Az igények alapján ennek összege 2800 millió Ft lett. A 90%-os támogatási mérték ellenére az előirányzat 93%-ának megfelelő igényekkel éltek csak a kedvezményezett városok a 2007-2011 időszakra vonatkozóan. A tényleges felhasználás 2010 végéig 2364 millió Ft volt.

A támogatás kedvezményezettjeinek körét Békés, Csongrád és Jász-Nagykun-Szolnok megye azon városaira korlátozták, melyeknek a tengerszint feletti magasságuk nem több mint 85 méter, valamint a területfejlesztés kedvezményezett térségeinek jegyzékéről szóló Korm. rendeletben³⁹ szereplő kistérségek területén találhatóak. A 2007. évben nyolc, míg 2008-tól a kedvezményezettek köre tíz városra terjedt ki.

A 2006. évben a Kormány⁴⁰ év közben – két központosított előirányzatból 400 millió Ft-ot elvonva – új, a többcélú kistérségi társulások **közösségi busz**⁴¹ be-

³⁸ Erre felhatalmazást a 2010. évi költségvetés 5. számú mellékletének 20. b) pontja adott.

³⁹ 2007-ben a 64/2004. (IV. 15.) Korm. rendelet 1-2. számú mellékletében (hatálytalan:2007. XI. 25-től), 2008-ban a 311/2007. (XI. 17.) Korm. rendelet 2-3. számú, 2010-ben a 2. számú mellékletében szereplő kistérségek

⁴⁰ A 2211/2006. (XII. 7.) Korm. határozat alapján történt az előirányzat átcsoportosítás.

⁴¹ Minimum 15 fő szállítására alkalmas busz beszerzésére volt lehetőség.

szerzését támogató központosított előirányzati jogcímre biztosított fedezetet. A 2008-2010. években eredeti előirányzatként tervezve, de nem önálló jogcímként⁴² összesen 1350 millió Ft állt rendelkezésre e célra. Mivel **az éves támogatási igény kétszerese-háromszorosa volt a szétesztható forrásnak** (összesen 4000 millió Ft), a maximum 30 millió Ft benyújtható igénnyel szemben a megítélt támogatások összege 6 és 24 millió Ft között szóródott. Négy év alatt összesen **110 többcélú kistérségi társulás kapott támogatást 123 busz beszerzéséhez.**

Sport célú ingatlanok felújítására keretében **2006-ban sportpályák, 2009-ben sportlétesítmények felújítására összesen 750 millió Ft előirányzatot terveztek.** A támogatás felhasználásánál a beadott **pályázatok minél szélesebb számban történő eredményessé nyilvánítására törekedtek, így a pályázók 95%-át támogatásban részesítették.** Ez egyben azt jelentette, hogy a maximálisan igényelhető 8, illetve 10 millió Ft-nál a megítélt támogatások kisebbek voltak. Az egy pályázatra jutó támogatás átlagosan alig haladta meg az 5 millió Ft-ot és az **összes benyújtott támogatási igény háromnegyedére sem volt elegendő.**

A 2007-ben és 2008-ban alakult, illetve új taggal bővült **körjegyzőségek tárgyi feltételeik javítására 2008-ban a székhelyük szerinti önkormányzatok központosított támogatást igényelhetek.** Az eredetileg e célra előirányzott 500 millió Ft-tal szemben közel másfélszeresét⁴³ kapták meg a körjegyzőségek támogatásként. A **döntést hozó** ebben az esetben is **a pályázatok mind nagyobb számban való támogatására törekedett, így az átlagos támogatási mérték az igényelhető összeg egyharmadát sem érte el.**

2.3. Fejezeti kezelésű előirányzatokból nyújtott támogatások

Az önkormányzatok szociális, egészségügyi, közművelődési, közlekedési infrastruktúra fejlesztésével összefüggő feladataikhoz **fejezeti kezelésű előirányzatokból több jogcímen is támogatásban részesültek,** elsősorban a kötelező feladatok működtetéséhez szükséges fejlesztések megvalósítása érdekében. Ezen **támogatások céljai az OGY által elfogadott fejlesztési és területfejlesztési célkitűzésekkel összhangban voltak.**

A fejezeti kezelésű előirányzatok **felhasználásának eljárásrendjét miniszteriumonként alakították ki.** A támogatásokat pályázatok útján (39%-ban), vagy egyedi támogatásként ítélték meg. A **területfejlesztési célok megvalósítását szolgáló fejezeti kezelésű előirányzatok pályázati**

---

⁴² A 2008. évben a kistérségi iskolák és a körjegyzőségek támogatásával, 2009-ben és 2010-ben a bölcsődék és a közoktatási intézmények infrastruktúra fejlesztésének támogatásával egy jogcímenben szerepelt a költségvetési törvény 5. számú mellékletében.

⁴³ A fedezetet a kistérségi iskolák tárgyi feltételeinek javítására meghatározott összeg fel nem használt része biztosította. Erre az adott lehetőséget, hogy a költségvetésben egy jogcímen belül tervezték e feladatoknak, valamint a közösségi buszok beszerzésének előirányzatát.

rendszerben történő felhasználása során nem érvényesült a Tftv. 21/A § (1) bekezdésében előírt forráskoordináció, az nem terjedt ki a Tftv. 21/A § (2) bekezdés a)-c) pontjában előírtakra (források felhasználását szabályozó jogszabályok és utasítások egyeztetése, pályázati célokat szolgáló források számbavétele, pályázati felhívások egyeztetésére és nyilvántartására). Ezt a területfejlesztésért felelős miniszter feladata volt az érintett miniszterek együttműködésével.

A fejezeti kezelésű előirányzatokból **a helyi önkormányzatok részére nyújtott támogatások fajtája és nagyságrendje** a fejezeti kezelésű előirányzatok **fejezetgazdájánál rendelkezésre álló nyilvántartások alapján nem volt teljes körűen megállapítható**, annak kigyűjtésére többségében a helyszíni ellenőrzés során került sor. A rendelkezésünkre bocsátott információk alapján **a helyi önkormányzatok a vizsgált időszakban több mint 31 Mrd Ft fejezeti kezelésű előirányzathoz nyújtott támogatásban részesültek**, amelyből 10 Mrd Ft-ot pályázat útján, 21 Mrd Ft-ot egyedi döntéssel ítélték meg.

A GKM „Útpénztár” fejezeti kezelésű előirányzata terhére – döntően önkormányzatok és társulásaik részére⁴⁴ – **2006-2008 között**, az európai EuroVelo kerékpárút-hálózat magyarországi szakaszai, illetve közlekedésbiztonsági célú **kerékpárutak építésének és tervezésének támogatására** írt ki pályázatot. Az önkormányzatok által beadott 310 pályázatból **165 részére ítélték meg támogatást 4 376 millió Ft összegben**, amellyel **1083 km kerékpárút építése**, valamint **889 km tervezése valósulhatott meg**. Saját forrás hiány miatt 11 önkormányzat 179 millió Ft elnyert támogatásról mondott le.

A pályázati úton elosztott fejezeti kezelésű előirányzatok közel 30%-a az egészségügyi ellátás területét érintette. A 2007. évben a szerkezet-, illetve intézmény-átalakításra rendelkezésre álló forrásból⁴⁵ kettő fővárosi kórház⁴⁶ feladat átvételéhez kapcsolódó fejlesztést támogatottak **2370 millió Ft-tal**.

A hátrányos helyzetű kistérségek szociális szolgáltatásainak koncentrált és tervszerű fejlesztésére 2001-ben jött létre **a „Három éves kistérségi szociális felzárkóztató program”**. A programban kiemelt jelentőséget kapott a 2002-ben indult decentralizált területfejlesztési támogatással (TRFC) történt társfinanszírozási gyakorlat. A 2006. évtől a megyei decentralizált források csökkenésével a fejezeti kezelésű előirányzat⁴⁷ mellett a program fejlesztési keretei re-

---

⁴⁴ Az árvízvédelmi töltésen épülő kerékpárút esetében az illetékes Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság is pályázhatott.

⁴⁵ az Egészségügyi Minisztérium szerkezet, illetve intézmény átalakítás fejezeti kezelésű előirányzatából

⁴⁶ a Fővárosi Önkormányzat Egyesített Szent István és Szent László Kórház-Rendelőintézet, valamint a Péterfy Sándor utcai Kórház és Rendelőintézet

⁴⁷ A XXVI. SZMM fejezet Szociális szolgáltatások alcímen belül a szociális alap és szakosított ellátások fejlesztése jogcím csoport előirányzata tartalmazta.

gionális forrásokból kerültek elkülönítésre. Az újabb programok indítására ezért a regionális fejlesztési tanácsokkal történt megállapodások alapján került sor. A vizsgált időszakban 23 kistérség **támogatására 1310 millió Ft fejezeti kezelésű előirányzatot biztosítottak.**

A **szociális és gyermekvédelmi feladatok** területén a vizsgált időszakban a helyi önkormányzatokat négy jogcímen (a szakosított vagy nappali ellátást nyújtó intézmények felújításának, korszerűsítésének, illetve gyógyászati segédeszközök beszerzésének, lakóotthon létesítésének, működő lakásotthonok elhelyezési feltételei szinten tartásának, javításának, továbbá a szociális intézmények akadálymentesítésének támogatására) **1745 millió Ft-tal támogatta az SZMM.** A támogatás döntően beruházások, eszközbeszerzések finanszírozására szolgált. Ezekre a célokra benyújtott **pályázatok csak részben voltak eredményesek,** mivel műszakilag nem megfelelő tartalmú pályázatokat nyújtottak be az önkormányzatok. A rendelkezésre álló keretösszeget részben az előzők miatt, részben a kevés számú jogos igény miatt nem használták fel.

A lakóotthonok létrehozását támogató pályázaton egy önkormányzat nyert támogatást.

A működő lakásotthon elhelyezési feltételei javításának támogatására kiírt pályázatra nem érkezett annyi jogos igény, mint amennyi erre a célra rendelkezésre állt.

Az akadálymentesítésre 2006-2007-ben beadott 234 pályázat közül csak 99 felelt meg a kiírásban szereplő feltételeknek. Mindkét évben műszakilag nem megfelelő tartalmú pályázatok sokaságát nyújtották be. A nem megfelelő műszaki tartalom a rámpa dőlésszögéhez kapcsolódott, amelynek kialakítását nem az előírásoknak megfelelően tervezték annak ellenére, hogy volt építésügyileg objektív módon mérhető hivatalos standard, valamint az OTÉK szabályzat és különböző kiadványok is segítettek a pályázókat.

Az e területen megítélt támogatások nagyságrendje nagy szóródást mutatott. A legnagyobb összeg egy lakóotthon létrehozására biztosított 78 millió Ft, míg a legkisebb egy működő lakásotthon elhelyezési feltételei javítására megítélt 126 ezer Ft volt.

A NKÖM, majd az OKM a vizsgált időszak kezdete előtt indított programjai keretében **a közösségi kulturális színterekre,** azok felújításának, bővítésének, fejlesztésének, újak kialakításának támogatására az öt év alatt **közel 600 millió Ft összegben nyújtott támogatást** az infrastruktúra és eszközfejlesztésre rendelkezésre álló fejezeti kezelésű előirányzat terhére.

A „Közkinccs Program” keretében fejlesztési célú támogatást az önkormányzatok és társulásaik részére 2006-2008. között infrastruktúra és eszközfejlesztésre 240 esetben biztosítottak. Az igények minden évben többszörösen meghaladták a rendelkezésre álló pályázati keretet. A 2007. évtől a Közkinccs hitelprogram keretében a kedvezményezettek által infrastruktúra és eszközfejlesztésre felvett hitel kamatának, illetve tőketörlesztésének átvállalásával is nyújtottak támogatást.

A „Tengertánc Program” keretében a népi kultúra értékeinek megmentését és átörökítését kívánta a tárca támogatni. A népművészeti és hagyományőrző tájházak infrastrukturális és eszközfejlesztésére 2006-ban, valamint 2008-2009-ben

beadott 77 pályázatból csak 45 volt támogatható és az elnyert összeg átlagosan alig haladta meg az 1 millió Ft-ot.

A fejezeti kezelésű előirányzatok terhére, illetve kormányhatározatok alapján előirányzat átcsoportosításával, valamint tartalékból való fedezetbiztosítással megemelt előirányzatukból **nem pályázat keretében, egyedi döntésekkel több mint 21 Mrd Ft nevesített támogatást ítéltek meg** önkormányzati feladatok fejlesztésére 2006-2009 között. Ennek **30%-a a Fővárosi Önkormányzat útépitési és fejlesztési támogatását, 25%-a egy önkormányzat (Órbottyán) csatorna és szennyvíz elvezetési rendszerének kiépítését szolgálta**, 45%-a valamennyi ágazatot érintő önkormányzati feladat fejlesztéséhez biztosított támogatást, összesen 120 esetben.

A Fővárosi Önkormányzat útépitési és fejlesztési támogatására az „Útpénztár” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat⁴⁸ terhére 2006-2008 között egyedi döntésekkel a Kormány összesen 52 km hosszú útszakaszhoz 5961 millió Ft felhasználására adott felhatalmazást⁴⁹.

A költségvetés központi egyensúlyi tartalékából az ÖTM fejezet ágazati célfeladatok megnevezésű fejezeti kezelésű alcímre 5964 millió Ft-ot átcsoportosítására került sor⁵⁰, melyből Órbottyán és térsége csatorna és szennyvíz elvezetési rendszerének kiépítése 5100 millió Ft-al került támogatásra. 37 önkormányzat – az egészségügyi ágazat kivételével valamennyi ágazati feladatot érintően – 8-100 millió Ft közötti támogatásban részesült, összesen 864 millió Ft összegben.

A NEFMI jogelőd szakminisztériumai fejezeti kezelésű előirányzataiból egyedi támogatást az ellenőrzött időszakban 45 önkormányzat 746 millió Ft-ot kapott alap és szakosított szociális ellátások, kórházak, rendelőintézet, iskola, óvoda, művelődési ház, polgármesteri hivatal fejlesztéséhez.

A IX. Helyi önkormányzatok támogatása fejezetben – előirányzat átcsoportosítás és tartalékból való fedezetbiztosítással – 2007-2009 között új címek létrehozásával összesen 8344 millió Ft támogatást biztosított a Kormány a határozataiban⁵¹ megjelölt 38 önkormányzat részére 12-1000 millió Ft közötti nagyságrendben. Ennek 39%-a közoktatási intézmények, 11%-a sportlétesítmények fejlesztését, valamint 22%-a a szombathelyi színház kialakítását célozta. Ezen túl utak, közösségi terek, temető, szennyvíztisztító, egészségügyi alapellátás, játszótér, városközpont, tűzoltóság fejlesztésére, illetve műemléképület megóvására, ipari park kialakításához szükséges földterület megvásárlására is nyújtott támogatást a Kormány ily módon.

---

⁴⁸ Az előirányzat kezelője 2006-2007-ben a GKM, míg 2008-ban a KHEM volt.

⁴⁹ A 2119/2007. (VI. 25.) Korm. határozattal módosított 2008/2006. (I. 26.) Korm. határozat alapján 2006-ban 2100 millió Ft, 2007-ben további 900 millió Ft állt rendelkezésre. A 2248/2007. (XII. 23.) Korm. határozat alapján 2000 millió Ft, a 2115/2008. (VIII. 27.) Korm. határozat alapján 961 millió Ft állt rendelkezésre.

⁵⁰ Az átcsoportosításra a 2258/2007. (XII. 23.) Korm. határozat 3. pontja rendelkezett a 4. számú melléklet szerinti részletezettséggel.

⁵¹ a 2238/2007. (XII. 23) Korm. határozat, 2258/2007. (XII. 23) Korm. határozat, 2098/2008. (VII. 24.) Korm. határozat, 2175/2008. (XII. 17.) Korm. határozat, 2177/2008. (XII. 18.) Korm. határozat, 2184/2008. (XII. 23.) Korm. határozat 1212/2009. (XII. 15.) Korm. határozat, 1222/2009. (XII. 29.) Korm. határozat.

Több olyan támogatási konstrukció is működött ebben az időszakban, amely döntően a feladatok működési jellegű szakmai fejlesztését szolgálta, de a megítélt támogatásból meghatározott mértékben (a támogatás kisebbik hányadából) a feladathoz tartozó infrastruktúra fejlesztésére, illetve eszközbeszerzésekre is lehetőség volt.

Tipikusan ilyenek voltak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások fejlesztését támogató fejezeti kezelésű éves előirányzatokból a gyermekjóléti alapellátások és a gyermekvédelmi szakellátás fejlesztésének támogatása, illetve e területen a módszertani feladatok ellátására kijelölt gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények módszertani tevékenységének támogatása.

2.4. Decentralizált területfejlesztési támogatások

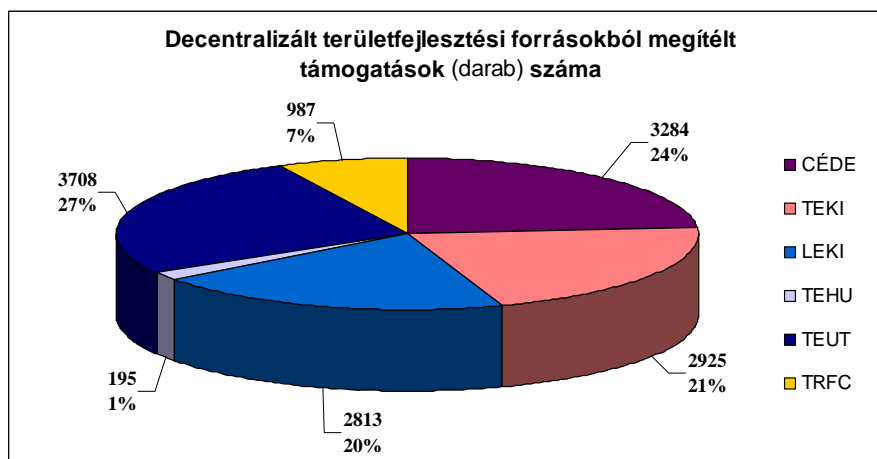
A 2006-2009. években az önkormányzati feladatok fejlesztését több **hazai területfejlesztési támogatási program segítette. A decentralizált területfejlesztési támogatások⁵² kedvezményezettjei – a TRFC kivételével, melyre vállalkozások és nonprofit szervezetek is pályázhattak – az önkormányzatok, illetve társulásaik voltak.** A 2006. évben három előirányzat (CÉDE, TEKI, LEKI) feletti döntési jogkör még a megyei területfejlesztési tanácsoké volt, míg 2007-től minden támogatás felhasználásáról a regionális fejlesztési tanácsok döntöttek. (A 2010. évben és 2011-ben az éves költségvetések nem tartalmaztak előirányzatot e feladatra, a döntési jogkör nem változott.)

A kizárólag önkormányzatok által igénybe vehető decentralizált területfejlesztési támogatások fedezeteként a vizsgált időszak alatt 98 839 millió Ft előirányzatot biztosított az állami költségvetés. A rendelkezésre álló előirányzathoz 88 849 millió Ft-ot (89,9%) használtak fel, amely értékelésénél figyelemmel kell lenni a felhasználás évek közötti áthúzódására. A korábbi évekről áthúzódó kötelezettségek miatt az előirányzat 85%-a állt rendelkezésre új igények támogatására. Az önkormányzatok az ellenőrzött időszakban 2006-ban és 2008-ban pályázhattak a TRFC előirányzatából támogatás elnyerésére, amelyből 17 531 millió Ft-ot ítélték meg számukra.

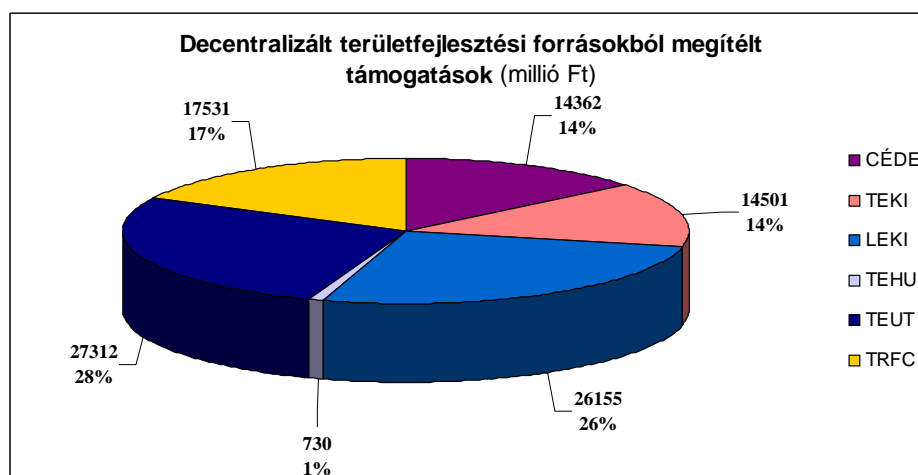
A különböző decentralizált forrásokból kiírt pályázatokra a rendelkezésre álló előirányzatok többszörösére nyújtották be igényeiket az önkormányzatok. A változó támogatási célokkal működtetett pályázati rendszerben az önkormányzati feladatok ellátását biztosító infrastruktúra fejlesztésére és felújítására évente 2500-4000 pályázatot hagytak jóvá.

---

⁵² CÉDE, LEKI, TEKI, TEHU, TEUT

A decentralizált területfejlesztési forrásokból a vizsgált időszakban 100 591 millió Ft támogatást ítéltek meg.

E támogatások népszerűségéhez hozzájárult az is, hogy **a megpályázható jogcímek köre igen tág volt** – a tematikusan kötött TEHU⁵³ és a TEUT előirányzatok kivételével – szinte minden önkormányzati feladat fejlesztése támogatott volt. **Kedvező volt az igényelhető támogatás összköltségéhez viszonyított aránya**, figyelembe véve az egyes térségek, települések elmaradottsági szintjét, amely alapján a hátrányosabb helyzetű településeknek kevesebb önerővel kellett rendelkezniük, illetve bizonyos konstrukciók esetében csak elmaradott térségekből nyújthattak be pályázatot a felzárkóztatás ösztönzése érdekében.

A LEKI, TEKİ és a CÉDE pályázatoknál a legnagyobb támogatási intenzitás 70-90%, a TRFC-nél 65-95%, míg a TEUT esetében a támogatás aránya 50%, illetve 58% volt. Az igénybe vehető támogatás összegének korlátai miatt a nem túl magas projekt összköltség (jellemzően 40-60 millió Ft, de nem volt egyedi az egymillió forint alatti támogatási igény sem) az önkormányzatok szükséges saját erő biztosítását könnyebben lehetővé tette.

⁵³ Költségvetési előirányzat csak 2005-2006-ban volt biztosítva, az előirányzat felhasználása áthúzódott 2007-re is.

A támogatások jogcímeinek meghatározásánál törekedtek arra, hogy olyanok kerüljenek kiírásra, amelyek más pályázati konstrukciókból, illetve európai uniós forrásokból nem támogathatók, vagy azokat kiegészítik és összhangban vannak az önkormányzatok fejlesztési céljaival. A támogatott célok alapján **több fajta területfejlesztési forrásból is lehetett támogatást igényelni az egyes önkormányzati feladatokhoz**⁵⁴.

A 2008. évtől a támogatási jogcímek változtak, illetve szűkültek és még inkább az EU-s forrásokból nem támogatható célokra vonatkoztak. A cél és címzett támogatásokkal megvalósuló fejlesztésekhez kiegészítésként lehetőség volt a decentralizált forrásokból támogatást igényelni, de ezzel a lehetőséggel évente mindössze két-három esetben éltek az önkormányzatok.

A decentralizált területfejlesztési forrásokból megítélt támogatások közel kétharmadát termelő infrastruktúrafejlesztésre használták fel. A legtöbb támogatási igény a közút és szennyvízhálózat fejlesztés, illetve a vízelvezetés területét érintette.

Meghatározó volt – 75%-os aránnyal – a közút- és járdafejlesztéshez felhasznált összeg. A vízgazdálkodás ágazat, a Vásárhelyi terv megújítása (TRFC) keretében főleg szennyvízkezelő beruházásokhoz biztosított támogatás által közel 20%-os mértékben részesedett.

A humán infrastruktúra-fejlesztésen belül a legtöbb támogatást az oktatási, ezt követően a közművelődési, a szociális és egészségügyi feladatokat ellátó intézmények felújításához, korszerűsítéséhez, akadálymentesítéséhez biztosították.

A 2008. évben a TRFC közel 90%-a helyi és térségi közmunkaprogramok, valamint a közérdekű önkéntes munkavégzés keretében megvalósuló településképet javító tevékenység, illetve a szociális földprogram támogatási célra biztosított forrást az önkormányzatok számára. E célok mellett komplex szolgáltatást nyújtó ifjúsági irodák, közösségi terek kialakításához, infrastrukturális fejlesztéséhez, eszközeinek beszerzéséhez, valamint önkormányzati tulajdonban lévő, eladásra szánt belterületi lakótelkek elő-közművesítéséhez, szolgálati lakások építéséhez, felújításához kaptak támogatást az önkormányzatok. Továbbá idegenforgalmi szezonaritást mérséklő rendezvényekhez 421 millió Ft nem fejlesztési tevékenységhez biztosítottak támogatást a regionális fejlesztési tanácsok.

A **források felhasználása** a területfejlesztési támogatásokról és a decentralizáció elveiről, a kedvezményezett térségek besorolásának feltételrendszeréről szóló **67/2007. (VI. 28.) OGY határozatban foglalt elvárásoknak** – mely szerint a hatékony felhasználás érdekében a forrásokat koncentrálni szükséges, figyelemmel kell lenni a források szétaprózódásának megakadályozására, a projektfinanszírozásról át kell térni a programfinanszírozásra – **nem felelt meg**. A területfejlesztési források nagy része egyedi, elaprózott önkormányzati

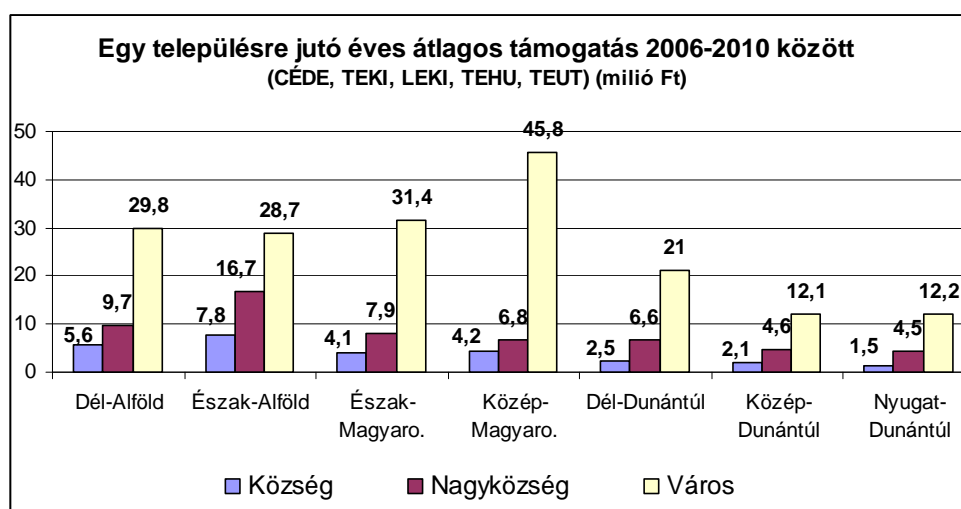
---

⁵⁴ Az egyes területfejlesztési támogatásokból az önkormányzati feladatokhoz megítélt támogatásokat a 4. számú melléklet szemlélteti. A megítélt támogatások számát az 5. számú melléklet tartalmazza.

infrastrukturális fejlesztéseket támogatott, amelyeknek eredménye az adott településen éreztette hatását, de térségi kihatása nem, vagy alig volt.

Egyes régiókban (az Észak-Alföldi és az Észak-Magyarországi Régióban) a decentralizált területfejlesztési támogatások igénybevételi lehetősége a többcélú kistérségi társulási rendszernek, mint több település feladatellátásban megvalósuló integrációs formájának az érdekalapú kialakulását és megerősödését segítette.

A regionális és a megyei területfejlesztési tanácsok a helyi problémákkal összhangban döntöttek a decentralizált területfejlesztési támogatásokról, amely során több esetben nem csak a feladat fontosságát, a fejlesztés megvalósításának szükségességét vették figyelembe a támogatások odaítélésénél, hanem igyekeztek minél több pályázó igényeit kielégíteni.

A támogatásban részesült helyi önkormányzatok területén megvalósult **fejlesztések**, a különböző közösségi intézmények vagy utak felújításával **hozzájárultak az önkormányzati feladatok színvonalasabb ellátásához, az ott élők életminőségének javításához**. E támogatások segítették az önkormányzatokat abban is, hogy a kötelező feladataik ellátását meghatározó hatósági előírásokat (a konyhák HCCP alapján való működésének feltételeit, a közegészségügyi-, a közlekedés biztonsági előírásokat, az akadálymentes közlekedés biztosítását) teljesíteni tudják.

3. A MONITORING RENDSZER MŰKÖDTETÉSE

3.1. A monitoring rendszer kialakítása, információk hasznosítása

A helyi önkormányzatok hazai fejlesztési célú támogatási rendszerében a vizsgált időszakban **a támogatásokat kezelő szervezetek nem működtettek egységes monitoring rendszert**.

Az 1999. XI. 7-től hatályos Tftv. 27. § (1) bekezdésének h) pontja értelmében a Kormányoknak rendeletben kellett szabályoznia a területi monitoring rendszer feladat- és hatáskörét, szervezeti és működési rendjét. **A területi monitoring rendszer kialakítása** – a területfejlesztési célok érvényesítését szolgáló intéz-

mény- és eszközrendszer fejlesztési irányai között – az Országos Területfejlesztési Konceptióban (Országos Területfejlesztési Konceptió) is szerepel. A **Kormányrendelet tervezetét** és az azt megalapozó előterjesztést⁵⁵ **az NFGM csak 2009-ben készítette el.** Az előterjesztők az Országgyűlés, a Kormány, valamint az országos és térségi szereplők döntéseinek elősegítését közpolitikai célként fogalmazták meg, mely országos, regionális, megyei szinten, valamint az Országos Területfejlesztési Konceptióban meghatározott kiemelt térségekre, egyéb területekre rendszerszerűen elemzi és értékeli a területi folyamatok alakulását, a fejlesztések hatását, valamint vizsgálja a területi tervek és a fejlesztési tervek területi tartalmát. A területi monitoring rendszerről szóló Kormányrendelet⁵⁶ 2010. április végén lépett hatályba. A Kormány a rendeletben Országos-, Kiemelt térségi-, Regionális- és Megyei területi monitoring bizottság működését határozta meg. A monitoring bizottságok tevékenységükről a tárgyévét követő március 31-ig kötelesek tájékoztatást adni. A sokszereplős támogatási rendszerből is adódott, hogy az önkormányzatok különböző jogcímű fejlesztési célú támogatáshoz jutásának feltételeit különböző szintű jogszabályok – törvények, kormányrendeletek, szakminiszteri rendeletek –, kormányhatározatok szabályozták, amelyek nem egyformán kezelték a támogatások felhasználása, a támogatással megvalósított teljesítmények nyomon követésének, ellenőrzésének kérdését.

Mind a négy támogatási előirányzat csoport esetében – elsősorban a termelő infrastruktúra fejlesztéseknél, valamint a humán infrastruktúra fejlesztések esetében az eszköz beszerzésekre vonatkozóknál – **a pályázatok és** sok esetben **a támogatási szerződések is tartalmaztak naturális mutatókat.**

A fejlesztési célú támogatások felhasználásáról szakmai és pénzügyi beszámolót minden támogatás típusnál készítettek az önkormányzatok. A beszámolók és az ezekhez kapcsolt adatszolgáltatás alapján **a támogatás felhasználásának eredményességét** a támogatást kezelők saját monitoring rendszerük keretében ellenőrizték és **egyedileg értékelték, azonban összefoglaló értékelés nem készült.**

A címzett és céltámogatások felhasználásának szabályairól szóló kormányrendelet⁵⁷ az ÖM/ÖTM és – az ÖM/ÖTM koordinálásával – az érintett szakminisztériumok, továbbá a Kincstár részére **a támogatással megvalósított fejlesztés szakmai megvalósulása, a támogatás rendeltetésszerű felhasználása ellenőrzésének lehetőségét írja elő.** Az érintett minisztériumok kapacitás hiányra hivatkozva **nem éltek ezzel a lehetőséggel.**

Az önkormányzatokért felelős minisztériumhoz rendelt központosított előirányzatok felhasználására vonatkozó rendeletek 2008-tól az

---

⁵⁵ A területi monitoring rendszer feladat- és hatásköréről, szervezeti és működési rendjéről szóló 6063/2009. számú NFGM előterjesztés.

⁵⁶ A 37/2010. (II. 26.) Korm. rendelet a területi monitoring rendszerről.

⁵⁷ A helyi önkormányzatok címzett és céltámogatása felhasználásának részletes szabályairól szóló 19/2005.(II. 11.) Korm. rendelet 14. § (9) bekezdése.

ellenőrzés és monitoring kifejezést együttesen használták, és **a támogatások felhasználása ellenőrzésének lehetőségét adták meg** az önkormányzatokért felelős miniszternek, illetve az általa megbízott szervek, továbbá jogszabályban erre feljogosított egyéb szervek részére. **A minisztérium** a fejlesztést megvalósítása folyamatában nem követte nyomon, annak befejezését követően a beküldött szakmai és pénzügyi beszámolók, illetve a csatolt számlák alapján **ellenőrizte**, értékelte a támogatás cél szerinti felhasználását. Amennyiben ez a dokumentumok alapján nem volt egyértelműen megállapítható, helyszíni ellenőrzésre felkérte a Kincstárt. A vizsgált időszakban két ilyen eset fordult elő. Az **OKM** által kezelt központosított előirányzatok felhasználását szabályozó miniszteri rendeletek kitértek arra, hogy **a miniszter a szakmai megvalósítást szakértők útján folyamatosan ellenőrizheti** és vizsgálhatja a támogatás pályázatban meghatározott és a pályázó által vállalt célra történt felhasználását. A minisztérium pályázatai lebonyolítását háttér szervezetei bevonásával, a velük kötött megállapodás alapján működtette. E pályázatok esetében is a támogatást felhasználók által utólagosan beküldött dokumentumok, alapján végezték el a lebonyolítók a támogatás felhasználásának ellenőrzését, értékelését.

A Támogatáskezelő bonyolította le a közoktatás szakmai és informatikai fejlesztési feladatai támogatásával, a Könyvtári Intézet, a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus a könyvtári, közművelődési érdekeltségnövelő támogatások és a múzeumok szakmai támogatásával kapcsolatos pályáztatási, elszámoltatási, illetve monitoring feladatokat.

A szakmai és informatikai fejlesztési feladatok támogatására kapott központi forrásokkal az adott év december 31-i forduló napjával a Kincstár felé a zárszámadás keretében kellett elszámolniuk az önkormányzatoknak. A 2007. évtől a Támogatáskezelő részére az OKM rendeletekben⁵⁸ meghatározott – évente eltérő – időpontig szakmai beszámolót készítettek a támogatásban részesült szervezetek⁵⁹. A Támogatáskezelő helyszíni ellenőrzést önkormányzati intézményeknél, illetve azok fenntartóinál 2007-2008. években nem végzett, statisztikai elemzés módszerével monitoring jelentéseket⁶⁰ készített. 2010. november

---

⁵⁸ a szakmai és informatikai fejlesztési feladatok támogatása igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 16/2007. (III. 14.) OKM, a 23/2008. (VIII. 6.) OKM, a 28/2009. (VIII. 19.) OKM, a 21/2010. (V. 13.) OKM rendeletek

⁵⁹ Az OKM rendeletek az önkormányzati fenntartók mellett a nem állami intézményfenntartók és az állami felsőoktatási intézmények gyakorló oktatási intézményei részére is lehetővé tették a szakmai és informatikai fejlesztési feladatokra a támogatás igénylését.

⁶⁰ „Monitoring jelentés a szakmai és informatikai fejlesztési feladatok támogatása igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 16/2007. (VIII. 6.) OKM rendeletről”, továbbá „Monitoring jelentés a szakmai és informatikai fejlesztési feladatok támogatása igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 23/2008. (VIII. 6.) OKM rendeletről

végéig a rendeletben⁶¹ foglaltak szerint statisztikai jelentést kellett készíteniük a 2009. évi támogatás felhasználásának eredményességéről, illetve a támogatott eszközök típusa alapján általános jellemzést adni a megvásárolt eszközök alapján. A vizsgálat időszakában a jelentést még nem kapta meg a NEFMI.

A fejezeti kezelésű előirányzatokból az önkormányzati feladatokhoz pályázati úton **biztosított támogatások felhasználásának folyamatos nyomon követése sem a támogatást biztosító szakminisztériumok, sem a pályázatokat lebonyolító szervezetek részéről nem történt meg.** Ezeknél a pályázatoknál is csak utólagos dokumentum alapú szakmai és pénzügyi felülvizsgálat folyt. Az esetek néhány százalékában a kedvezményezetteknel a fejlesztés megvalósítását követően helyszíni ellenőrzést is folytattak a pályázat lebonyolításával megbízott szervezetek.

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen a pályázatokat döntően az ESZA Nonprofit Kft-vel⁶² kötött vállalkozási szerződés alapján bonyolította le a szaktárca. A lebonyolító a pályázatok eredményéről és a lefolytatott ellenőrzésekről adatlapok kitöltésével számolt be az SZMM-nek.

A „Közkincs” és a „Tengertánc” programok keretében kiírt pályázatokat a NKÖM/OKM megbízásából a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus (MMI), illetve a Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága közreműködésével bonyolították le. Az MMI a vizsgált időszak elején végzett helyszíni ellenőrzést. A közművelődés, illetve a közgyűjtemények szakmai fejlesztését szolgáló „Közkincs”, „Tengertánc”, illetve „Alfa” programokban megfogalmazott célkitűzéseket az ezek megvalósítását szolgáló egyes években kiírt pályázatokban kimeneti elvárásként szerepeltették. A miniszteri utasításként kiadott „*Fejezeti kezelésű előirányzatok gazdálkodási, kötelezettségvállalási és utalványozási szabályzata*” előírásának megfelelően a tárgyévet követő év március 1-jéig – szakmai és számszaki beszámolót, illetve értékelést készítettek a támogatások működtetői a programok megvalósításának állásáról.

A kerékpárutak tervezésének és építésének támogatását célzó pályázatok lebonyolítását a szaktárca a Közlekedés Fejlesztési Koordinációs Központtal (továbbiakban KKK) végeztette. A KKK a kerékpárút építés megvalósításának folyamatában műszaki ellenőrzési feladatokat nem végzett, a projekt előrehaladásáról tájékoztatást nem kapott. A feladatok szerződésszerű teljesítését – a számlák szakmai teljesítésigazolását – a lebonyolítással megbízott műszaki ellenőr végezte. A KKK műszaki ellenőrzése, a megvalósítás végén a műszaki átadás-átvételi eljárás során való részvétellel és az Útmutatóban meghatározott minőségi követelmények teljesítését igazoló dokumentációk (megvalósulási terv, laboratóriumi mérési jegyzőkönyv) meglétének ellenőrzésével történt meg.

A monitoring rendszer a decentralizált támogatások körében működött a legjobban. A decentralizált helyi önkormányzati fejlesztési támogatási programok előirányzatai felhasználásának részletes szabályairól szóló kormányrendeleteknek megfelelően a Kincstár és a regionális fejlesztési tanácsok

---

⁶¹ az informatikai fejlesztési feladatok támogatása igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól 21/2010. (V. 13.) OKM rendelet 11. § (3) bekezdésében foglaltak szerint

⁶² korábban ESZA Kht.

munkaszervezete végezte ezt a tevékenységet. A decentralizált támogatásoknál a támogatási részösszegek finanszírozása előtt a támogatásfolyósítási kérelem alapján, a helyszínen is meggyőződtek a fejlesztés megvalósulásának állásáról. A teljes megvalósítási folyamatot végigkísérve utó- és záró ellenőrzést is tartottak.

A monitoring rendszer visszajelzései alapján minden támogatás típus esetében történt nem a célnak megfelelő felhasználás miatt támogatás visszavonás. A visszavont támogatási összeg aránya az elnyert támogatás nagyságrendjéhez viszonyítva kisebb volt, mint a támogatás visszavonással érintett pályázatok számának a nyertes pályázatok számához viszonyított aránya. Azoknál a központosított előirányzatokból nyújtott támogatásoknál⁶³, melyeknél támogatás visszavonás történt, a megítélt támogatások 15%-a volt érintett, de összességében ez csak 0,9%-át tette ki az e körben elnyert támogatások összességének. E feladatoknál a visszavont átlagos támogatási összeg 533 ezer Ft volt, míg a megítélt támogatásoknál ez a nagyságrend közel 10 millió Ft volt. A decentralizált területfejlesztési támogatások esetében a megítélt támogatások 0,3%-ánál fordult elő, hogy a támogatás teljes összegét visszavonták.

A monitoring visszajelzéseit a támogatások jövőbeli működési feltételeinek kialakításakor az előirányzatok kezelői figyelembe vették, de ennek hasznosulása nem volt egységes a támogatási rendszeren belül.

A decentralizált támogatások felhasználásáért felelős minisztert a monitoring tevékenység tapasztalatairól a regionális fejlesztési tanácsok az éves szakmai beszámolójuk keretében tájékoztatták. A 2007. évről szóló beszámolók alapján támogatás fajtánként tájékoztatókat készített az ÖTM, melyek tartalmazták a rendelkezésre álló előirányzatok felhasználásával kapcsolatos tapasztalatokat. A decentralizált források felhasználását szabályozó kormányrendeletek előkészítése során rendszeresen kikérték a regionális fejlesztési tanácsok és a Kincstár véleményét és figyelembe vették a támogatások jövőbeli működtetési feltételeinek kialakításakor.

A közoktatás szakmai és informatikai fejlesztésének támogatásánál a 2007. év azon tapasztalata alapján, hogy újabb pályázat kiírásával sem volt elegendő igény a támogatásra a túlságosan korlátok közé szorított felhasználási lehetőség miatt, a későbbiekben nagyobb választási lehetőséget adtak a pályázóknak a beszerezhető szakmai és informatikai eszközökre vonatkozóan, aminek következtében az igények meg is haladták a rendelkezésre álló pénzügyi forrást.

Voltak olyan, több szereplő közreműködésével lebonyolított pályázatok, amelyeknél az információk, tapasztalatok nem mindig jutottak el a következő hasonló témájú pályázat pályázati feltételeinek kidolgozásában résztvevőkhöz, illetve a döntéshozókhöz. Ez abból következett, hogy részletes összefoglaló jelentések az ellenőrzési tapasztalatokról nem készültek.

---

⁶³ kistelepülési iskolák, körjegyzőségek tárgyi feltételei javításának, közösségi buszok beszerzésének, sportpályák felújításának támogatása

Az önkormányzatokért felelő minisztérium az általuk kezelt központosított előirányzati fedezettel működtetett pályázatok körében a kedvezményezettek által megküldött beszámolók alapján a támogatás cél szerinti felhasználását ellenőrizték, de azokról írásos összefoglaló nem készült. Így a döntést hozók részére nem állt rendelkezésre információ ez ellenőrzések tapasztalatairól. AZ SZMM pályázatainál közreműködő ESZA Kft. beszámolóit csak a kedvezményezettek szakmai és pénzügyi elszámolásának formai és tartalmi vizsgálata elvégzéséről szóltak.

A tapasztalatok hasznosíthatósága olyan esetben is korlátozott volt, mikor a vizsgált időszak csak egy-egy évében volt lehetőség valamely feladathoz támogatást igényelni, illetve, ha egy konkrét feladathoz több évben is igényelhető volt támogatás, de a támogatást kezelő közben más szervezet lett. A Kincstár monitoring rendszeréből nyerhető információk sem jutottak el minden esetben a támogatásokat működtető minisztériumokba, vagy nem kísérték figyelemmel azokat.

Az alkalmazott monitoring rendszer – a decentralizált támogatásokkal kapcsolatosan működtetett kivéve – csak részben volt alkalmas a támogatások hatásának, a pályázatokban foglalt célok teljesülésének nyomon követésére. A 2006-2009. években a hazai fejlesztési támogatásokat működtető szervezetek nem vizsgálták a támogatások felhasználásának hatékonyságát. A monitoring, illetve az ellenőrzési rendszer keretében a támogatások cél szerinti felhasználását, illetve – amennyiben volt – a megvalósított természetes mutatók alapján a támogatások felhasználásának eredményességét egyedileg vizsgálták. A fejlesztések aktiválását követően az önkormányzati feladatellátásra gyakorolt hatásáról nem volt információ. A hazai fejlesztési támogatásokat működtető szervezetek, a támogatási előirányzatok kezelői a kitűzött célok elérését program szinten nem értékelték. A minisztériumok azt sem értékelték, hogy a különböző támogatástípusok együttesen milyen hatást gyakorolnak az ágazatok fejlesztésére.

3.2. A monitoring rendszer működése a helyi önkormányzatoknál

A hazai fejlesztési célú támogatások közül **a támogatás működtetője, a támogatási előirányzat kezelője kizárólag a decentralizált támogatást elnyert önkormányzatoknál ellenőrizte a helyszínen a támogatások felhasználását.**

A decentralizált támogatások helyszíni ellenőrzéseit a megyei területfejlesztési tanácsok munkaszervezetei, illetve a regionális fejlesztési ügynökségek a Kincstár megyei szerveivel közösen végezték. Az ellenőrzések során a támogatás pénzügyi felhasználását és a fejlesztési feladat műszaki-szakmai teljesítését ellenőrizték.

A támogatási előirányzat kezelője a helyszíni ellenőrzések során tett megállapításai alapján mindössze egy esetben, az önkormányzatok szakmai és pénzügyi beszámolóit alapján pedig egy önkormányzat két fejlesztési feladatának támogatásával összefüggésben **rendelt el visszafizetési kötelezettséget.**

Bélapátfalván a TRFC támogatással megvalósuló beruházásnál (üzemi fürdőépület átalakítása egészségházzá) a támogatási szerződésben rögzített 173 886 ezer Ft

kiadás helyett csak 166 931 ezer Ft kiadást tudtak igazolni, amely miatt a Kincstár 2009. évi ellenőrzése alapján 2685 ezer Ft tőke és 1045 ezer Ft kamat támogatás visszavonása történt meg.

Zombán a 18/2008. (III. 28.) ÖTM rendelet alapján központosított előirányzatból igényelhető, kistéleplési iskolák tárgyi feltételeinek javítása esetében 2576 ezer Ft (közbeszerzési eljárás során a tervezett kivitelezési költség csökkenése miatt), a körjegyzőség, a körjegyzőség tárgyi feltételeinek javítása esetében 454 ezer Ft (nem a támogatási szerződésben meghatározott összetételnek megfelelő támogatás-felhasználás) visszafizetési kötelezettség keletkezett, amelyet az önkormányzat teljesített.

Az ellenőrzött önkormányzatok 93,8%-a a belső ellenőrzés keretében nem ellenőrizte a megpályázott, igényelt és felhasznált fejlesztési célú támogatásokat. Mindössze két önkormányzatnál vizsgálta a belső ellenőrzés e támogatásokat.

Szárligeten a belső ellenőrzés a 2009. évben vizsgálta az általános iskola és az óvoda, támogatásokkal megvalósított szakmai és informatikai fejlesztéseit, a támogatások igénylését és felhasználását, amelyet szabályszerűnek ítélt meg.

Marcaliban a polgármesteri hivatal belső ellenőre 2010-ben rendszerellenőrzés keretében vizsgálta a hazai fejlesztési célú támogatások igénylését, felhasználását és elszámolását, amely során nem állapított meg szabálytalanságot.

Az önkormányzatok teljesítették a támogatások felhasználásával kapcsolatos **adatszolgáltatási kötelezettségüket**, amely lehetőséget biztosított a támogatási előirányzatok kezelőinek a pénzügyi és szakmai értékelésre a fejlesztési célú támogatással megvalósult projektek, programok esetében.

A hazai fejlesztési célú támogatások felhasználása során az érintettek adatszolgáltatási kötelezettségének teljesítése ellenére **a monitoring csak részben működött, mert** a források felhasználásának, az eredményeknek és teljesítményeknek mindenre kiterjedő vizsgálatát a támogatási előirányzatok kezelői rendszeres jelleggel nem végezték el.

A források felhasználását a helyszínen csak a decentralizált támogatásoknál ellenőrizték. A címzett támogatások, a központosított támogatások és a fejezeti kezelésű előirányzatokból nyújtott támogatások felhasználását a támogatás működtetője, **a támogatási előirányzat kezelője nem ellenőrizte a helyszínen**, és a belső ellenőrzés is **az önkormányzatok mindössze 6,2%-ánál vizsgálta a támogatások felhasználását.**

4. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK HAZAI TÁMOGATÁSOKKAL MEGVALÓSÍTOTT FEJLESZTÉSEI

4.1. Az önkormányzati célkitűzések külső és belső összhangja

Az önkormányzatok intézkedési terveiben, **konceptióiban, programjaiban megfogalmazott fejlesztési célkitűzések összhangban voltak az országos ágazati fejlesztési és területfejlesztési célkitűzésekkel**, valamint a regionális, a kistérségi és megyei célkitűzésekkel.

Az ellenőrzött helyi **önkormányzatok 93,1%-a rendelkezett** – önálló vagy többcélú kistérségi társulás tagjaként kistérségi – a Közokt. tv. 85. § (4) bekezdésében előírt **közoktatási intézményhálózat-működtetési és -fejlesztési tervvel**⁶⁴.

Két önkormányzat (Csesztreg, Egervár) nem rendelkeztek közoktatási intézményhálózat-működtetési és -fejlesztési tervvel. Tagjai voltak ugyan többcélú kistérségi társulásnak, azonban e társulások intézkedési terve a Közokt. tv. 85. § (4) bekezdésének előírása ellenére települések szerinti bontásban nem tartalmazta a fejlesztési elképzeléseket, így nem feleltek meg az önkormányzati intézkedési tervvel szembeni követelménynek.

Az önkormányzati közoktatási intézményhálózat-működtetési és -fejlesztési tervek tartalmazták az intézményrendszer működtetésével, fenntartásával, **fejlesztésével**, átszervezésével **összefüggő önkormányzati célkitűzéseket**, amelyeket **az OFK-ban foglaltak figyelembevételével határoztak meg**. A megyei önkormányzatoktól beszerzett szakvélemények⁶⁵ szerint a közoktatási intézményhálózat-működtetési és -fejlesztési tervekben a célok meghatározásakor az önkormányzatok figyelemmel voltak a megyei fejlesztési tervekben foglaltakra.

A vizsgált és szociális szolgáltatástervezési koncepció készítésére kötelezett⁶⁶ **önkormányzatok 94,1%-a rendelkezett** az ellenőrzött időszakra vonatkozó **szociális szolgáltatástervezési koncepcióval**. Egy önkormányzat (Hodász) csak 2010-ben készítette el a Szoc. tv. 92. § (3) bekezdésében előírt koncepciót. A koncepciók **tartalmazták** a lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket, az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, **a szolgáltatások** működtetési, finanszírozási, **fejlesztési feladatait**, az esetleges együttműködés kereteit, az egyes ellátotti csoportok sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét. A kitűzött fejlesztési feladatok **összhangban voltak az OFK-ban meghatározott célokkal**.

Az ellenőrzött önkormányzatok 79,3%-a rendelkezett a Kvt. 46. § (1) bekezdés b) pontja, a 46. § (2) bekezdés a) pontja és a 48/C. § (1) bekezdésében előírt **környezetvédelmi programmal**.

Elmulasztották a környezetvédelmi program összeállítását Nagypeterd és Zomba községek, Hodász nagyközség, Vaja, Nyergesújfalú és Óriszentpéter városok önkormányzatai.

---

⁶⁴ Nem kell a helyi önkormányzatnak intézkedési tervet készítenie, ha tagja a többcélú kistérségi társulásnak, feltéve, hogy a többcélú kistérségi társulás önálló intézkedési terve – települések szerinti bontásban – tartalmazza mindazt, amit az önkormányzati intézkedési tervnek tartalmaznia kell.

⁶⁵ A szakvélemény beszerzését a Közokt. tv. 85. § (6) bekezdése írja elő.

⁶⁶ A Szoc. tv. 92. § (3) bekezdése szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat, illetve a megyei önkormányzat a településen, illetve a megyében, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Kétezer alatti lakosságszáma miatt nem volt szolgáltatástervezési koncepció készítésére kötelezett Gödre, Nagypeterd, Babócsa, Cikó, Kaposszekcső, Tiszakürt, Jármí, Bő, Ikervár, Óriszentpéter, Csesztreg, Egervár.

A környezetvédelmi programok tartalmazták – többek között – a célok és célállapotok elérése érdekében teendő főbb intézkedéseket, különösen a folyamatban lévő, illetve **az előirányzott fejlesztésekkel** és a működtetéssel **kapcsolatos feladatokat**, valamint azok megvalósításának ütemezését. Ezeket **a NKP I-ben megfogalmazott célok figyelembevételével határozták meg**. A Nemzeti Környezetvédelmi Program II. célkitűzéseit az önkormányzatok még nem vették figyelembe, mert annak 2009. december 9-i kihirdetését követően még nem vizsgálták felül környezetvédelmi programjaikat⁶⁷. **Az önkormányzatok 86,2%-a Kvt. 46. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt előírás ellenére a megyei önkormányzat előzetes véleményének hiányában határozta meg a helyi környezetvédelmi céljait**, az előirányzott környezetvédelmi fejlesztéseit.

A környezetvédelmi célok meghatározásánál figyelembe vették a megyei önkormányzat előzetes véleményét Tiszakürt és Szárliget községek, valamint Simontornya és Nyírlugos városok önkormányzatai.

Az ellenőrzött önkormányzatok mindössze 37,9 %-a készítette el a Sport tv. 55. § (1) bekezdés a) pontja és (3) bekezdése alapján előírt **helyi sportfejlesztési koncepciót**⁶⁸, amelyek tartalmazták a stratégiai célokat, a fejlesztési irányokat (iskolai testnevelés, diáksport, szabadidősport, létesítményfejlesztés). A helyi sportfejlesztési koncepcióval rendelkező **önkormányzatok 72,7%-a** sportfejlesztési koncepciójának **céljait a Nemzeti Sportstratégiában megfogalmazott célkitűzések figyelembevételével határozta meg**.

Három önkormányzat (Ásotthalom, Belpátfalva és a Csongrád megyei Önkormányzat) sportfejlesztési koncepciója nem vette figyelembe a Nemzeti Sportstratégiában megfogalmazott célkitűzéseket, mivel a koncepciók a Nemzeti Sportstratégia megalkotása előtt készültek és ezt követően nem vizsgálták felül azokat, illetve a felülvizsgálat a Sport tv. követelményeinek való megfelelés érdekében történt.

A Iftv. 10/C. § (2) bekezdés b) pontja, a 13. § (2) bekezdés b) pontja, továbbá 17. § (2) bekezdés b) pontja területfejlesztési koncepció kidolgozását és elfogadását teszi kötelezővé a kistérségek számára⁶⁹. Ennek a vizsgált három többcélú kistérségi társulás (sellyei, szigetvári, barcsi) közül **egy kistérség** nem tett eleget és **nem rendelkezett jóváhagyott területfejlesztési koncepcióval**.

A barcsi kistérségnek nem volt jóváhagyott területfejlesztési koncepciója, mert a kidolgozott koncepciót nem terjesztették a Barcsi Többcélú Kistérségi Tanács elé és nem döntöttek annak elfogadásáról.

⁶⁷ A települési környezetvédelmi programok felülvizsgálatára a Kvt. nem tartalmaz közvetlen előírást.

⁶⁸ A vizsgált időszakra vonatkozó helyi sportfejlesztési koncepcióval rendelkeztek Ásotthalom, Cikó, Kaposszekcső, Szárliget, Ikervár községek, Marcali, Simontornya, Belpátfalva Ajka, Füzesabony városok önkormányzatai és a Csongrád megyei Önkormányzat.

⁶⁹ A területfejlesztési koncepciók tartalmi követelményeit a 18/1998. (VI. 25.) KTM rendelet, illetve 2009. október 21-ét követően a 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet határozta meg.

Az ellenőrzött két többcélú kistérségi társulás (kistérségek) területfejlesztési koncepciójában megfogalmazott **fejlesztési célkitűzések összhangban voltak a regionális fejlesztési koncepciókban meghatározott célkitűzésekkel.**

A sellyei és a szigetvári kistérség fejlesztési célkitűzései a Dél-dunántúli 2003-2007. évi operatív programjának átfogó és specifikus céljaival – a turizmus-, a környezet-, a közlekedés-, valamint a humán közszolgáltatások (egészségügyi ellátás, szociális szolgáltatások, oktatási-, kulturális- és szabadidős szolgáltatások) fejlesztése – összhangban voltak.

A sellyei kistérség 2005. évi területfejlesztési koncepciójában meghatározott fejlesztési célok között szerepelt többek között a kistérség közúti elérhetőségének fejlesztése (közúthálózat fejlesztés az Ormánságban), a szennyvízhálózat bővítése és a vezetékes gázhálózat kiépítése. A célok között volt az egészségügy, szociális ellátás és a foglalkoztatás javítása (munkaerőpiaci felzárkóztató program), az alapfokú oktatási intézmények bővítése, korszerűsítése, a szakoktatás, szakképzés erősítése, a vállalkozásélénkítés, a közigazgatási és közoktatási funkciók erősítése, a turizmus fejlesztése (természetjáró turizmus, termál- és gyógyturizmus). A kistérség 2008. évi területfejlesztési koncepciója a 2005. évi koncepcióban megfogalmazott fejlesztési célokon túlmenően tartalmazta a vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítését.

A szigetvári kistérség területfejlesztési koncepciójának fejlesztési céljai között szerepelt a közlekedési kapcsolatok javítása, az infrastruktúra egyéb területeinek fejlesztése, a munkanélküliség kezelése, a humán erőforrás fejlesztése, a versenyképes gazdasági szerkezet kialakítása és komplex idegenforgalmi fejlesztés megvalósítása.

Az Ötv. 91. § (6) bekezdésében foglaltak alapján az önkormányzatnak gazdasági programban kell meghatároznia mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével – a kistérségi területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve – az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják. **Az ellenőrzött önkormányzatok** – egy önkormányzat kivételével⁷⁰ – **meghatározták gazdasági programjukat.** A benne foglalt **célkitűzések** az esetek **96,4%-ában összhangban voltak a regionális fejlesztési koncepciókban** meghatározott célkitűzésekkel és teljes mértékben illeszkedtek a kistérségek területfejlesztési koncepciójához.

Füzesabony Város Önkormányzatának 2006-2010. évekre szóló eredeti gazdasági programja nem vette figyelembe a Regionális Akcióterv prioritásait, a módosított akcióprogramot pedig az Észak-magyarországi Regionális Operatív Program 2009-2010 elkészülte előtt hagyta jóvá a képviselő-testület.

A gazdasági programokban foglalt célkitűzések az önkormányzatok 92,9%-ánál összhangban voltak az egyes feladatellátási területekre vonatkozó intézkedési terveikben, koncepcióikban, **saját programjaikban** (közoktatási

---

⁷⁰ Zomba Község Önkormányzata a törvényi előírás ellenére vizsgált időszakra nem állított össze és nem hagyott jóvá gazdasági programot.

feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és -fejlesztési tervben, szociális szolgáltatástervezési koncepcióban, sportfejlesztési koncepcióban, valamint környezetvédelmi programban) **megfogalmazott fejlesztési célkitűzésekkel.**

Két önkormányzatnál (Csesztreg, Egervár) a gazdasági programban szereplő környezetvédelmi és közoktatási célkitűzések – érvényes közoktatás fejlesztési terv hiányában – csak a környezetvédelmi program fejlesztési célkitűzéseivel voltak összhangban.

A 2006-2010. évi költségvetési rendeletek a gazdasági programokban meghatározott, a tárgyévben megvalósítandó fejlesztési feladatokat nevesítették. A pályázati források bevonásával megvalósuló fejlesztési feladatokat – eredeti vagy módosított előirányzatként – megtervezték az Áht. 69. § (1) bekezdésében és az Ámr₁ 29.§ (1) bekezdés c) és d), illetve az Ámr₂ 36. § (1) bekezdés c) és d) pontja előírásainak megfelelően. Eredeti előirányzatként a már megítélt támogatásokkal megvalósuló fejlesztések bevételeit és kiadásait tervezték, a pályázati forrásokkal tervezett fejlesztésekhez – a még meg nem ítélt támogatás esetében – céltartalékot képeztek, illetve tartalék felhasználást terveztek a szükséges saját forrás biztosítása érdekében. Év közben – a támogatási szerződés aláírását követően – rendeletmódosítással építették be a támogatással megvalósuló fejlesztési feladat bevételi és kiadási előirányzatát az éves költségvetésbe.

4.2. Az önkormányzatok pályázati, támogatásigénylési tevékenysége

A helyi önkormányzatok és az önkormányzatok többcélú kistérségi **társulásai pályázatokon való részvételét a támogatáshoz való hozzájutás és a kitűzött céljaik megvalósítása motiválta.** Az önkormányzati saját források szűkössége miatt **a magasabb támogatás intenzitású pályázatokat részesítették előnyben.**

Az ellenőrzött önkormányzatok pályázatokról, támogatásigénylésekről való döntései pénzügyi szempontból megalapozottak voltak. A benyújtott pályázatok céljai az önkormányzatok gazdasági programjaikban, a közoktatásra vonatkozó önkormányzati intézkedési terveikben, a szociális szolgáltatásokra vonatkozó szolgáltatástervezési koncepcióikban, környezetvédelmi programjaikban, valamint helyi sportfejlesztési koncepcióikban meghatározott **fejlesztési célkitűzéseikkel összhangban voltak.** A pályázatok az önkormányzatok kötelező feladatellátásához kapcsolódtak. Az önkormányzatok a pályázatok benyújtása előtt **rendelkeztek a fejlesztendő területre vonatkozó helyzetértékeléssel** (részben az ágazati, szakmai tervekben, koncepciókban, programokban). A konkrét célokat intézményvezetők szakmai véleményének kikérésével, lakossági és szakmai igények felmérésével fogalmazták meg. **A tervezett fejlesztések költségét az előzetesen készített tervezői költségvetések, illetve árajánlatok alapozták meg.** A fejlesztéssel megvalósult **létesítmények jövőbeli üzemeltetésének várható többlet-ráfordításait az önkormányzatok 71,9%-a nem mérte fel,** illetve a fejlesztésekkel elérhető kiadás megtakarításokat nem számszerűsítették.

A fejlesztési célú pályázatok döntés-előkészítése során önkormányzatok döntő része tájékoztatta a képviselő-testületet a pályázatok formájáról, azok szakmai és pénzügyi követelményeiről, az elérendő célokról, a fejlesztések költségkihatásáról és a szükséges saját forrás nagyságáról. A többcélú kistérségi társulási tanácsok számára készített előterjesztések ezen túl tartalmazták a fejlesztéssel érintett önkormányzatok hozzájárulását is. **A pályázatok beadását** minden esetben **testületi döntések alapozták meg**⁷¹. (A pályázatoknál követelmény is volt a támogatással megvalósítani kívánt fejlesztés saját forrás részének vállalására vonatkozó képviselő-testületi határozat benyújtása.)

A pályázatfigyelés, pályázatkészítés, támogatásigénylés a polgármesteri hivatalokon belül koordinált volt, amelyet a polgármesterek, a jegyzők (körjegyzők), az intézményvezetők, illetve a többcélú kistérségi társulások munkaszervezetének vezetői végeztek. A pályázatfigyelés, pályázatkészítés személyi és szervezeti feltételeit a polgármesteri hivatalokon belül alakították ki és működtették. **Az ehhez kapcsolódó feladatokat** az önkormányzatok **81,2%-a szabályozta** (SzMsz-ben, ügyrendben és munkaköri leírásokban). A cél- címzett, a decentralizált területfejlesztési támogatások, egyéb hazai fejlesztési célú támogatások elnyerése érdekében benyújtott **pályázatok elkészítésével az önkormányzatok 28,1%-a bízott meg külső személyt, szervezetet**.

Kaposszekcsőn és Nógrádmegyeren a decentralizált területfejlesztési támogatások elnyerése érdekében benyújtott pályázatok előkészítése során a többcélú kistérségi társulásnak koordináló, támogató szerepe volt. Zombán a pályázatfigyelés, pályázatkészítés feladatainak ellátására egy alkalommal egy éves időtartamra külső szervezettel kötöttek szerződést. Tiszakürtön a decentralizált és fejezeti kezelésű előirányzatokból nyújtott támogatások pályázatainak előkészítésére két külső szervezettel is kötöttek szerződést a hivatali dolgozó munkájának segítése érdekében. Vaján kilenc decentralizált támogatásra vonatkozó pályázat, valamint egy fejezeti kezelésű előirányzatból nyújtott támogatás elnyerése érdekében kötöttek írásbeli szerződést külső vállalkozással. Egerváron a turisztikai pihenőhely kialakításához, a környezetvédelmi program készítéséhez és a közoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése érdekében benyújtott pályázatok készítésére kötöttek megbízási szerződéseket vállalkozásokkal.

Az önkormányzatok felmérték, **áttekintették az adott célkitűzések megvalósításához igénybe vehető támogatási konstrukciókat**. A pályázatfigyelés keretében megfelelő információk álltak rendelkezésre a fejlesztési támogatások pályázati, igénylési lehetőségiről. Ugyanazon fejlesztési feladat megvalósítása érdekében a vizsgált önkormányzatok 31,3%-a nyújtott be több alkalommal pályázatot, részben ismételten a korábbi pályázat elutasítása, részben a csökkentett támogatás kiegészítése miatt.

A Csongrád Megyei Önkormányzat az FVM fejezeti kezelésű előirányzatára két pályázatot nyújtott be az erdészeti szakközépiskola erdészeti oktatóközpontjának bővítésére. A második pályázatot a pótlólagos keret terhére nyújtották be.

---

⁷¹ A támogatás igénylésekről a képviselő-testületeknek nem kellett döntést hozni, mivel azokat normatív módon, feladatonként meghatározott fejkvóták alapján (pl. nevelt és oktató tanulólétszám, pedagóguslétszám stb.) nyújthatták be az önkormányzatok.

Nagypeterd Község Önkormányzata a vízvezető árkok felújítására, belterületi utak felújítására, az általános iskola és óvoda felújítására, informatikai eszközök beszerzésére, motoros fűkasza vásárlására több pályázatot nyújtott be. Jármű Község Önkormányzata az általános iskola bővítésére és felújítására nyújtott be több pályázatot.

Vaja Város Önkormányzata a polgármesteri hivatal felújítása érdekében 2006-ban pályázott TEKI támogatásra és a csökkentett mértékben megítélt támogatás miatt pályázott BM támogatásra, a BM rendkívüli beruházási tartaléka terhére.

Bő Község Önkormányzata a fejlesztési feladatra beadott pályázat elutasítása miatt több egymást követő évben pályázott a Táncsics utca burkolatának felújítására és a Petőfi utcai buszvárók építésére.

Egy adott fejlesztési feladat megvalósításához az ellenőrzött önkormányzatoknak 15,6%-a vett igénybe több fajta (decentralizál, fejezeti kezelésű, központosított) **pályázati forrást.**

A Csongrád Megyei Önkormányzat 2009-ben a Megyei Múzeum állandó néprajzi kiállításának létrehozását 30 000 ezer Ft központosított támogatással és 20 976 ezer Ft EU-s támogatással (TIOP 1.2.2-08/1) valósította meg.

Cikó Község Önkormányzata 2006-ban az iskola alsó tagozatos épületrészének felújításához a TEKI támogatás mellett a Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány támogatását is igénybe vette.

Vaja Város Önkormányzata a polgármesteri hivatal felújításához 40 000 ezer Ft-os TEKI támogatást és 8000 ezer Ft rendkívüli BM támogatást használt fel.

Ajka Város Önkormányzata az Ajka-Padragkút városrész szennyvízcsatorna hálózatának építését céltámogatással és TEKI támogatással valósította meg.

Óriszentpéter Város Önkormányzata a sportöltöző bővítéséhez és felújításához 5000 ezer Ft fejezeti kezelésű támogatást és 3200 ezer Ft TEKI támogatást vett igénybe.

Az ellenőrzött önkormányzatok 2006-2010 között összesen **706 pályázatot, támogatás igénylést nyújtottak be**, amelynek **81%-át** (572) **fogadták el** (9. számú melléklet). A vizsgált önkormányzatok 28,1%-ának az összes benyújtott pályázatát elfogadták, 21,9%-ának a pályázott összeggel megegyező támogatást ítéltek meg a döntéshozók. Ezek az arányok a támogatásigénylések esetében kedvezőbbek voltak. Az ellenőrzött önkormányzatok 62,5%-ának fogadták el az összes támogatási igényét, és 46,9%-ának hagytak jóvá a döntéshozók a támogatásigénylésekben szereplő összegekkel azonos támogatást.

Gödre, Hosszúhetény, Nagypeterd, Kaposfő, Kaposszekcső, Simontornya, Hodász, Nyírlugos és Tárkány minden benyújtott pályázata támogatásban részesült.

Babócsa, Kaposfő, Marcali, Simontornya, Zomba, Tiszakürt, Nógrádmegyer esetében az elnyert támogatások megegyeztek a pályázott összegekkel.

Az összes igényelt támogatást elnyerte: Ásotthalom, Gödre, Hosszúhetény, Kaposfő, Kaposszekcső, Simontornya, Zomba, Hodász, Jármű, Nyírlugos, Bélapátfalva, Füzesabony, Nyergesújfalu, Tárkány, Bő, Ikervár, Egervár önkormányzatai, továbbá a Sellyei TKT, a Szigetvári TKT és a Barcsi TKT.

Gödre, Hosszúhetény, Nagypeterd, Kaposfő, Marcali, Kaposszekcső, Simontornya, Zomba, Tiszakürt, Nógrádmegyer, Ikervár, Csesztreg, Egervár önkormányzatai, továbbá a Szigetvári TKT és a Barcsi TKT a támogatásigénylésekben szereplő összegekkel megegyező összegű támogatásokat nyert el.

Az ellenőrzött önkormányzatok 71,9%-ánál a pályázatok, 37,5%-ánál a támogatásigénylések közül egyet, vagy többet forráshiány miatt elutasítottak. A pályázatok és támogatásigénylések elutasításának indokaként a forráshiány, az ágazati fejlesztési koncepció és a gazdasági program hiánya szerepelt.

Zombán a szennyvízközmű megvalósítására irányuló 2006. évi címzett támogatási pályázatát elutasították. Az önkormányzatnak nem volt környezetvédelmi és gazdasági programja, így a pályázatban foglalt célkitűzés ilyen szempontból nem értékelhető.

Ikerváron az elutasított feladatokat (Sportcsarnok felújítása, Művelődési Ház szabadtéri színpadának technikai és eszközfejlesztése) a gazdasági program nem tartalmazta.

A támogatással megvalósuló fejlesztési feladatokhoz – egy kivétellel⁷² – a pályázatban megjelölt saját források rendelkezésre álltak. A saját pénzeszközeiket részben fejlesztési hitellel (hat önkormányzat), részben kötvény kibocsátásból származó forrással (három önkormányzat egészítették ki).

Hitelt használt fel a Csongrád Megyei Önkormányzat (47 964 ezer Ft), Vaja (28 748 ezer Ft), Babócsa (48 499 ezer Ft), Bélapátfalva (20 000 ezer Ft) Nógrádmegyer (25 884 ezer Ft) és Szárliiget (32 197 ezer Ft).

Kötvény kibocsátásból származó pénzeszközt használt fel a Csongrád Megyei Önkormányzat (9637 ezer Ft), Füzesabony (47 454 ezer Ft) és Ajka (27 725 ezer Ft) önkormányzatai.

Az utófinanszírozással biztosított fejlesztési célú támogatások az ellenőrzött önkormányzatok 31,3%-ánál likviditási problémát okoztak, amelyet folyószámlahittel hidaltak át.

A fejlesztési célú támogatások utófinanszírozása miatti likviditási probléma áthidalása érdekében folyószámlahitelt vett fel Ásotthalom, Gödre, Babócsa, Kaposfő, Marcali, Vaja, Bélapátfalva, Füzesabony, Nógrádmegyer, Ajka.

Támogatási igény elutasítása esetén, pályázati források hiányában az ellenőrzött önkormányzatok 28,1%-a tervezte fejlesztési feladat megvalósítását a kötelező feladatok ellátásának biztosítása, illetve magasabb színvonalú ellátása érdekében.

---

⁷² Füzesabony Város Önkormányzata „Füzesabony térségi tan- és Városi Uszoda” építésére a 2006. évben 698 880 ezer Ft összegben címzett támogatást nyert el, amelyet az igénybejelentéskor 104 832 ezer Ft összegű saját forrással (15%) kívánt kiegészíteni. A saját forrás hiánya miatt a Képviselő-testület 4/2007. (II. 7) számú határozatában a beruházás megvalósításától elállt, a címzett támogatásról lemondott. Az Önkormányzat 2009-ben döntött egy kisebb méretű Uszoda önkormányzati forrásból való megépítéséről. A beruházás – amely 2010-ben elkezdődött – megvalósításának forrását részben a 2008-ban kibocsátott kötvényből tervezik biztosítani.

Az ellenőrzött önkormányzatok közül fejlesztési célú támogatások nélkül is tervezett fejlesztést Nagypeterd (gyalogosok biztonságos közlekedésének megteremtése), Hodász (orvosi rendelő felújítása), Nyírlugos (egészséges ivóvízellátás biztosítása, tornaterem felújítása), Bélapátfalva (óvodai gyermekmosdó- és idősek klubja felújítása, fogászati rendelő gépfelújítása, városközpont fejlesztés terveinek elkészíttetése, Nyergesújfalu (út- és épületfelújítások), Szárliget (közösségi tér és játszótér kialakítása kisebb nagyságrendben), Tárkány (intézményi épületek részleges felújítása, bővítése), Ajka (intézményi épületek felújítása lassabb ütemben, játszótér fejlesztése), Ikervár (út- és járdafelújítás, óvodák felújítása csökkentett műszaki tartalommal) települések önkormányzata.

4.3. A regionális fejlesztési tanácsok szerepe a támogatások felhasználásában

A regionális fejlesztési tanácsok hatáskörébe utalt decentralizált területfejlesztési programok pályázati rendszerének működtetését kormányrendeletek szabályozták. Az ellenőrzött regionális fejlesztési tanácsok a pályázati rendszer működtetését az ügynökségeken keresztül látták el. A jogszabályi előírások figyelembevételével **az ügynökségek** – a vizsgált időszak éveire vonatkozóan – **elkészítették a regionális fejlesztési tanácsok hatáskörébe utalt hazai fejlesztési támogatások pályázati rendszere működtetésének szabályait.**

A Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanácsnál a 2006-2009. években a TRFC előirányzatra vonatkozóan évente külön eljárásrend, míg a TEKI, CÉDE, LEKI, TEUT előirányzatokra közös eljárásrend készült.

Az eljárásrendek szabályozták a pályázati felhívás előkészítésével, a pályázat meghirdetésével, a technikai segítségnyújtással, a pályázatok benyújtásával, a pályázatok formai bírálatával, hiánypótlással, szakmai bírálattal, döntés előkészítéssel, döntéshozatallal, szerződéskötéssel, ellenőrzéssel, projekt lezárásával, szakmai pénzügyi jelentésekkel, pályázatok tárolásával, megsemmisítésével kapcsolatos feladatokat valamint a pályázati eljárás során alkalmazandó nyomtatványokat, a pályázatok elbírálásának értékelési szempontrendszerét.

A regionális fejlesztési tanácsok által kialakított pályázati rendszerben a potenciális pályázók, igénylők számára a támogatási lehetőségek megismerését biztosították. A regionális fejlesztési tanácsok által elfogadott és a minisztérium által nyilvántartásba vett pályázati felhívások és adatlapok a megjelenést követően a honlapokról letölthetőek voltak. Az adott kormányrendeletekben szabályozott előírásoknak megfelelően a pályázati felhívások a megyei napilapokban meghirdetésre kerültek, majd ezt követően személyes tájékoztatásokra is sor került.

A Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanácsnál az adott évi pályázati felhívások megjelenését követően az ügynökség hazai pályázati program-végrehajtási csoportjának munkatársai információs napokat tartottak.

A Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács a közzétételen kívül a vizsgált időszakban a KINCSTÁR Regionális Igazgatóságával közösen megyei szinten tartott tájékoztató fórumokat.

A 2006-2009. évek között a költségvetési törvények és a decentralizált helyi önkormányzati fejlesztési támogatási programok előirányzatai felhasználásának szabályairól szóló **kormányrendeletek⁷³ tartalmazták a regionális fejlesztési tanácsok döntési hatáskörébe utalt decentralizált fejlesztési programok támogatási kereteit.**

A 2007. évet megelőzően a TEKI, CÉDE, LEKI előirányzatok a megyei területfejlesztési tanácsok hatáskörében voltak és a jogszabályok lehetőséget biztosítottak arra, hogy a pályázatok támogatásakor többéves kötelezettségvállalások történjenek. Ez a többéves kötelezettségvállalás jellemző volt a korábbi évek TRFC és TEUT forrásainál is, ezért minden előirányzatnál igaz, hogy az adott évi előirányzat keretének kialakításakor figyelembe kellett venni az előző évek kötelezettségvállalásait is, amelyek csökkentették a pályázható források mértékét. E támogatásoknak a 2006 és 2008 közötti években három évre történő ütemezése sok esetben ellentétes volt a műszaki ésszerűségi szempontokkal, hiszen olyan kisebb munkákat is három éves ütemezésben kellett elvégezni, amelyeket műszaki szempontból egy ütemben, rövid idő alatt lett volna célszerű elvégezni (pl. a Baranya megyei Gödre községben 78 fm csapadékvíz-elvezető árok felújítása 918 ezer Ft TEKI támogatással). Ezt a problémát megoldotta a 2009. évi kormányrendelet, amely szerint éven túli kötelezettség már nem volt vállalható⁷⁴.

Az előirányzat maradványok csökkentése érdekében a támogatások elbírálásakor a nyertes pályázatokon túl tartaléklistára kerülő pályázatokról is döntöttek⁷⁵ a vizsgált regionális fejlesztési tanácsok.

A Nyugat-dunántúli Régióban a 2006. évben tartaléklistán szereplő pályázatokat nem támogattak, mivel minden nyertes pályázóval a támogatási szerződést megkötötték, és ezek az önkormányzatok a tárgyévben nem mondtak le támogatásról. A 2007. évben lemondások, összköltségcsökkenések következtében a CÉDE és a TEUT keretek tartaléklistás pályázatai közül 2-2 db-ot támogattott a Tanács. A 2008. évben 2 db TEUT, 1db LEKI, 7 db CÉDE, 2 db TRFC tartaléklistás pályázat támogatásáról döntött a Tanács a novemberi ülésén. A 2009. évben a TEKI és a CÉDE keretből 1-1 db pályázat, a TEUT keretből 5 db pályázat részesült tartaléklistáról támogatásban.

Az ellenőrzött regionális fejlesztési tanácsoktól igényelhető támogatások intenzitása 50% és 85% között volt a vizsgált időszakban. A decentralizált támogatások közül a támogatás intenzitása a TEUT támogatás esetében volt a legalacsonyabb, amelynél az alaptámogatás mértéke 50%-ot képviselt, és a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott,

---

⁷³ a 12/2007. (II. 6.) Korm. rendelet, a 47/2008. (III. 5.) Korm. rendelet, a 85/2009. (IV. 10.) Korm. rendelet

⁷⁴ a 85/2009. (IV. 10.) Korm. rendelet 7. § (4) bekezdése

⁷⁵ A regionális fejlesztési tanácsok a kormányrendeletek alapján döntésekor tartaléklistát állíthatott fel, amelyen a tárgyévben ki nem elégített, a pályázati és jogszabályi feltételeknek megfelelő, forráshiány miatt elutasított pályázatok szerepelhettek. Az előirányzatok tárgyévi keretéből megítélt, azonban még tárgyévben lemondásból, visszavonásból, szerződéskötés miatti összköltségcsökkenésből eredő támogatási összeget a tartaléklistán szereplő pályázatok támogatására fordíthatták.

illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések esetében is csak 58% volt. A támogatások intenzitása – a TEUT támogatásokat kivéve – ösztönözte az önkormányzatokat a pályázatok benyújtására.

A decentralizált fejlesztési támogatások összecszerúsége, támogatási aránya segítette az önkormányzati saját források mobilizálását, azonban a pályázatokhoz szükséges több millió Ft összegű saját forrást a kis költségvetésből gazdálkodó önkormányzatok még idegen forrás igénybevételével sem tudták biztosítani. Ennek hatására egyes régiókban az Országos Területfejlesztési Konceptióban meghatározott regionális fejlesztési iránytól ellentétes folyamatok is zajlottak.

A Dél-dunántúli régióban nem történt meg a régió leszakadó térségeinek az integrálása, a kiegyensúlyozott településszerkezet kialakítása. A leghátrányosabb helyzetű kistérségekben a rossz állapotú belterületi utak minősége tovább romlott, növelve a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben a kis települések leszakadását a Régió központjától. Az úthálózat állapota nehezítette az ott élő emberek munkába járását, illetve a szociális és az egészségügyi ellátás elérhetőségét.

Az ellenőrzött regionális fejlesztési tanácsok a decentralizált fejlesztési támogatások adott évi felhasználásának részletes szabályairól szóló 2006-2009. évi kormányrendeleteknek, valamint az ügynökségek és a Kincstár által kötött együttműködési megállapodásnak megfelelően a monitoring rendszer segítségével minden előirányzat esetében figyelemmel kísérték a támogatások felhasználását. Az elvárásoknak megfelelően a regionális fejlesztési ügynökségek és a Kincstár munkatársai a helyszínen ellenőrizték a decentralizált fejlesztési támogatások felhasználását, a fejlesztéseket. **Az ellenőrzések** – közbenső ellenőrzés, utóellenőrzés, kötelezettség ellenőrzés valamint a záró ellenőrzés – **biztosították a fejlesztési programok** előrehaladásának, ütemezett megvalósításának **figyelemmel kísérését**.

Az együttműködési megállapodásban foglaltak szerint a fejlesztések megvalósítása során a Kincstár az ügynökségekkel közösen a támogatások lehívása előtt helyszíni ellenőrzést folytatott le, amennyiben a folyósítandó támogatás egyszeri vagy halmozott összege elérte a megítélt támogatás 50%-át. A projekt megvalósítását követően, a kedvezményezett által elkészített elszámoló lap Kincstárhoz történő beérkezése után legfeljebb három hónapon belül a Kincstár az ügynökségekkel közösen utóellenőrzést hajtott végre.

A támogatási szerződésekben vállalt kötelezettségek teljesítésére – a kötelezettség teljesítésének tényleges kezdetétől számított második év leteltét követő három hónapon belül – a kötelezettség ellenőrzést, illetve az ötödik év leteltét követő három hónapon belül a záró ellenőrzést a Kincstár az ügynökségekkel közösen végezte.

A pályázat benyújtásától a projekt lezárásáig tartó időszakban a Kincstár az ügynökségekkel közösen soron kívüli ellenőrzéseket is végzett, amennyiben olyan, a támogatás nem szabályszerű felhasználását valószínűsítő tény, információ birtokába kerültek, amelyről csak helyszíni ellenőrzés keretében állapíthatták meg annak valóság tartalmát.

Az ellenőrzések során tapasztalt leggyakoribb hiányosságok, a számviteli dokumentumok és a műszaki dokumentumok hiányával, műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv hiányosságaival, a támogatási szerződésben szereplő műszaki tartalomtól való kisebb eltérésekkel voltak kapcsolatosak. Összességében az ellenőrzések megállapították, hogy a fejlesztések a pályázatok és a támogatási szerződések szerint megvalósultak, általában csak adminisztratív jellegű hiánypótlást, illetve garanciális javítások keretében elvégzendő munkákat kellett előírni a támogatottaknak.

Az ellenőrzések tapasztalatai alapján a támogatási szerződésekben rögzített célok összhangban voltak a pályázati kiírásban szereplő célokkal, a felhasznált fejlesztési célú támogatások biztosították a kitűzött célok megvalósítását.

A decentralizált területfejlesztési célú támogatások **adatszolgáltatásai is biztosították a fejlesztési programok** előrehaladásának, ütemezett **megvalósításának figyelemmel kísérését**. Az ügynökségek a vizsgált időszakban minden évben – változó időszakonként – jelentéseket készítettek a minisztérium⁷⁶ részére a projektek előrehaladásáról és a támogatások kifizetésének alakulásáról.

Nyugat-dunántúli Régióban a támogatások folyósításáról a Kincstár havonta kimutatásokat készített, melyből az ügynökség a saját nyilvántartásába manuálisan rögzítette a szükséges adatokat. Ezt követően állították össze az ügynökség jelentését. A kimutatásokhoz a másik szervezettől kapott adatokat a Kincstár, az ügynökség és a Minisztérium dolgozói párhuzamosan rögzítették a saját nyilvántartásukba.

A Minisztérium, az ügynökség és a Kincstár külön adatbázissal rendelkezett, egymás nyilvántartásaira nem volt rálátásuk. Hiányzott egy olyan elektronikus nyilvántartási rendszer, melyhez minden közreműködő hozzáférési jogosultsággal rendelkezett. Emiatt a támogatási rendszer működtetői nem tudták naprakészen a teljes folyamatot nyomon követni. A párhuzamosan végzett manuális adatrögzítések miatt lelassult az információáramlás és nőtt a téves adatrögzítés kockázata.

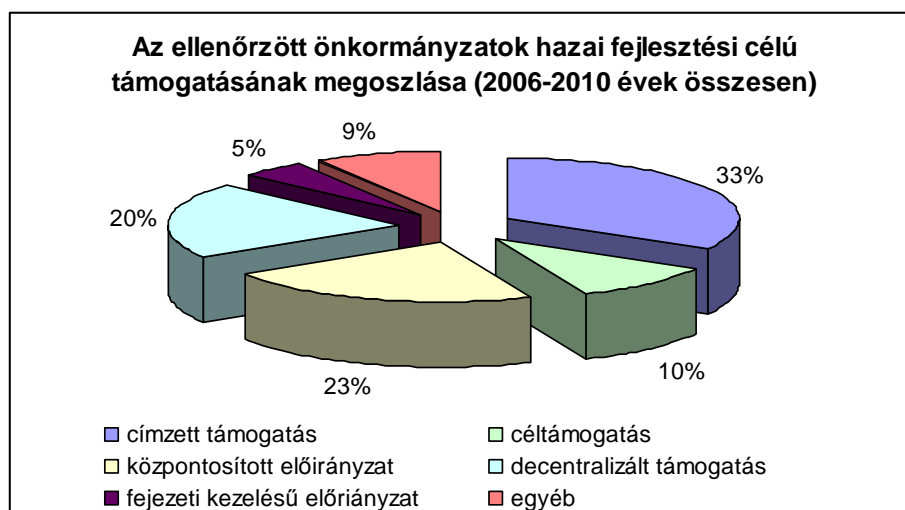
Az ügynökségek az éves szakmai beszámolóikban és az eseti felhívásokra készített felterjesztésekben tájékoztatták a minisztériumot. A decentralizált fejlesztési támogatások felhasználását szabályozó kormányrendelet a vizsgált időszakra vonatkozóan öt alkalommal változott, ami azt jelzi, hogy **a monitoring visszajelzéseit** és az azok alapján készített **értékeléseket figyelembe vették a támogatások jövőbeni működési feltételeinek kialakításakor**. A decentralizált fejlesztési támogatások monitoring rendszerének működtetésével eredményesen járultak hozzá e támogatások céloknak megfelelő felhasználásához.

---

⁷⁶ 2006-ban az OTH, 2007-ben az ÖTM, 2008-ban és 2009-ben az NFGM.

5. A HAZAI FEJLESZTÉSI CÉLÚ TÁMOGATÁSOKKAL MEGVALÓSÍTOTT FEJLESZTÉSEK EREDMÉNYESSÉGE ÉS HATÉKONYSÁGA AZ ELLENŐRZÖTT ÖNKORMÁNYZATOKNÁL

Az ellenőrzött önkormányzatok 2006-2010. között összesen 6,6 milliárd Ft hazai fejlesztési célú támogatást használtak fel⁷⁷, összetételét az alábbi diagram mutatja.

A vizsgált önkormányzatoknál a fenti támogatással a 9,6 milliárd Ft kiadást teljesítettek⁷⁸, a felhasznált hazai fejlesztési célú támogatások átlagos támogatási aránya 68,5% volt. **Az önkormányzatok így egyezer Ft támogatáshoz 460 Ft saját és egyéb forrást mobilizáltak.** A vizsgált időszakban **jóváhagyott támogatások összege 25 ezer Ft⁷⁹, és 205 632 ezer Ft⁸⁰ között volt.**

Felhasznált saját forrásból 252 634 ezer Ft-ot az államháztartáson kívülről átvett pénzeszköz, 100 924 ezer Ft-ot a támogatásértékű felhalmozási célú bevétel, 365 728 ezer Ft-ot előző évi pénzmaradvány volt.

A felhasznált idegen forrásból 203 292 ezer Ft-ot a hitel, 84 816 ezer Ft-ot a kötvény, 2 013 272 ezer Ft-ot az egyéb forrás (helyi adó, személyi jövedelemadó, vagyionhasznosításból származó bevétel, kamatbevétel, egyéb felhalmozási célú bevétel) képviselt.

A vizsgált időszakban **az önkormányzatok felhalmozási kiadásainak mintegy egynegyedét (26,8%) valósították meg hazai fejlesztési célú**

⁷⁷ részletezését a 10. számú melléklet tartalmazza

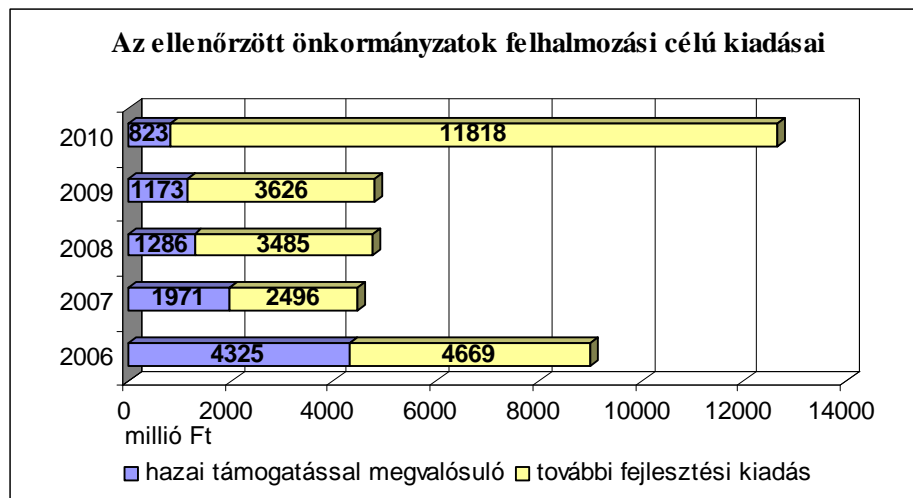
⁷⁸ Évenkénti bontását és forrásait a 11. számú melléklet tartalmazza.

⁷⁹ A központosított előirányzatból nyújtott könyvtári és közművelődési érdekeltségnevelő támogatás Jármí község számára

⁸⁰ címezett támogatás Városi Könyvtár és Szabadidő Központ bővítésére és rekonstrukciójára Ajka város számára

támogatással. A felhalmozási kiadások részaránya 2006-2009 között csökkent 14,9%-ról 7,6%-ra csökkent (11. számú melléklet).

A megvalósított feladatok összhangban voltak az ellenőrzött önkormányzatok koncepcióiban, programjaiban, intézkedési terveiben meghatározott fejlesztési célokkal.

A támogatásokkal megvalósított közoktatási feladatok az érintett önkormányzatok 96,9%-ánál összhangban voltak a közoktatási intézményhálózat működtetési és -fejlesztési tervekben meghatározott fejlesztési célokkal. (Csesztreg és Egervár önkormányzatai nem rendelkeztek közoktatási intézményhálózat működtetési és -fejlesztési tervvel.) A fejlesztési célú támogatásokkal megvalósított szociális feladatok az érintett önkormányzatoknál összhangban voltak a szociális szolgáltatásszervezési koncepciókban, a környezetvédelmi feladatok a környezetvédelmi programokban, a sport feladatok pedig a helyi sportfejlesztési koncepciókban foglalt fejlesztési célkitűzésekkel. A megvalósított fejlesztési feladatok – a gazdasági programmal nem rendelkező Zomba Község Önkormányzata kivételével – összhangban voltak a gazdasági programokban meghatározott fejlesztési célokkal.

A fejlesztések vizsgált önkormányzatok döntő részénél eredményesek voltak, mert 81,3%-ban a tervezett határidőkre és a műszaki tervekkel azonosan, 87,5%-ban a pénzügyi terveknek megfelelően valósultak meg és 90,6%-ban az üzembe helyezését követően a fejlesztéssel megvalósított naturális mutatók a tervezettnél megfelelően alakultak.

Őriszentpéter, Kaposfő, Babócsa, Egervár, Nyírlugos önkormányzatainál és a Csongrád Megyei Önkormányzat, voltak határidőcsúszások és műszaki tervektől eltérések. BÉlapátfalva, Őriszentpéter, Ásotthalom önkormányzatai és Csongrád Megyei Önkormányzat pedig a pénzügyi tervektől tértek el a támogatásokkal megvalósított fejlesztések egy részénél.

Őriszentpéteren az IKT eszközökkel rendelkező tantermek aránya és a számítógépet használó tanulók aránya a végrehajtott fejlesztések ellenére a vizsgált időszakban csökkent, mert a 2007. évben az őriszentpéteri iskolához csatolt bajánsenyei iskolában az informatikai ellátottság minimális szinten volt, Cikón a megvalósított informatikai fejlesztések nem eredményeztek mérhető változást a naturális mutatókban, Kaposfőn pedig két útfelújítást a tervezettnél alacsonyabb

műszaki tartalommal valósítottak meg, amely a tervezetnél kisebb tényleges naturális mutatókat eredményezett.

A hazai támogatásokkal megvalósított fejlesztések hozzájárultak az önkormányzatok és intézményeik eszközellátottságának, felszereltségének javításához. Korszerűsödtek az intézmények működésének infrastrukturális feltételei, az intézményi épületek műszaki állapota. Az útfelújítások a komfortosabb, gyorsabb és biztonságosabb közlekedés feltételeinek megteremtése mellett javították a közintézmények megközelíthetőségét is⁸¹. A vízgazdálkodási ágazatban megvalósított fejlesztések hozzájárultak az ivóvízbázis védelméhez és a szennyvízcsatorna-hálózatba bekapcsolt háztartások számának növekedése révén a települési funkciók korszerűsítéséhez.

Az ellenőrzött önkormányzatok **a támogatással megvalósított fejlesztéseinek legfontosabb naturális mutatói a következők:**

- Felújítottak 93 850 m² belterületi utat, 7931 m² járdát, 714 fm vízelvezető árkot, valamint 1417 fm új vízelvezető árkot építettek.
- Létrehoztak 420 m³/nap szennyvíztisztító kapacitást és 700m³/nap ivóvíz-termelő kapacitást, megépítettek 20 348 fm szennyvízcsatorna-hálózatot, amelyre 750 ingatlan rákötése megtörtént.
- Megépítettek 1090 m² alapterületi új ingatlant és három bérlakást.
- Felújítottak 13 288 m² alapterületű épületet, 6656 m² tetőt, 627 m² felületű homlokzatot, elvégeztek 291 nyílászáró- és 176 radiátor cserét és 541 m² padlóburkolást.
- A természetes partfalak veszély-elhárítási munkái kertében helyreállítottak 57,5 m² rézsút és építettek 93 m² támfalat.
- Vásároltak hét közösségi buszt és öt életmentő készüléket.
- Kialakítottak 17 600 m² alapterületű játszóteret és pihenőparkot, felújítottak 6600 m² sportpályát.
- Vásároltak az iskolák számára 1356 számítógépet és 1012 IKT tananyagokat tartalmazó szoftvert.

A támogatott fejlesztésekkel **a vizsgált önkormányzatok 34,4%-a** biztosította a feladatok magasabb színvonalú ellátását a **szociális**, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban, **46,9%-a** végzett a **sport** ágazatban fejlesztést. A környezetvédelmi követelmények érvényesülése érdekében a **környezetvédelmi ágazatban** a vizsgált önkormányzatok **68,8%-a** hajtott végre fejlesztést, **53,1%-a** valósított meg **nyomvonalas fejlesztést** (vízelvezető árkok felújítását, útfelújítást, kerékpárút építést, vezetékes ivóvízhálózat kiépítését, szennyvízcsatorna-hálózat építést). A fejlesztési célú hazai támogatással teljesített ki-

---

⁸¹ Az útfelújításoknál elsődleges szempont volt az útszakasz tömegközlekedéssel való érintettsége és a közintézmény megközelíthetősége.

adások főbb ágazati és támogatási jogcímenkénti bemutatását a 12-14. számú mellékletek tartalmazzák.

A hazai fejlesztési célú támogatásokkal megvalósított fejlesztésekkel javultak a lakosság életkörülményei, életminősége, **korszerűsödtek a települési funkciók** és ezek által az érintett települések népességmegtartó képessége is erősödött.

A vizsgált önkormányzatok biztosították a támogatással beszerzett eszközök, megvalósított létesítmények rendeltetésüknek megfelelő használatát és az ehhez szükséges működési kiadásokat. A megvalósított létesítmények kihasználtsága az önkormányzatok 93,8%-ánál felelt meg a tervezettnak. (Két önkormányzatnál volt a tervezettnél alacsonyabb a létesítmények kihasználtsága.)

Ásotthalmon a csökkenő gyermeklétszám miatt az iskola tervezett kihasználtságát, a lakosság romló anyagi helyzete miatt pedig a strand kihasználtságát, nem tudták biztosítani.

Gödren, a két településrészen (Gödreszentmártonban és Gödrekeresztúron) kialakított közösségi épületek kihasználtsága maradt a tervezett alatt.

A fejlesztések az ellenőrzött önkormányzatok 43,8%-ánál (14 önkormányzat) működési **többletköltséggel jártak, 53,1%-ánál** (17 önkormányzat) **működési kiadás megtakarítást eredményeztek.** A beszerzett eszközök, megvalósított létesítmények rendeltetésüknek megfelelő használatához **a működési kiadásokat megtervezték,** a helyszíni vizsgálat időpontjában működési forráshiány miatt bezárt létesítmény nem volt. A működtetési forrásokat az éves költségvetés három éves gördülő tervezési része tartalmazza. Ezáltal a beszerzett eszközök, **megvalósított létesítmények hosszú távú működtetésének kiadásait figyelembe vették, de az ehhez szükséges bevételek teljesítésének kockázata magas.**

A közoktatási célú szakmai és informatikai fejlesztések vizsgálatát azért tartottuk kiemelt területnek, mert az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptióban foglaltak szerint nagy súlyt kell helyezni az oktatási intézmények felszereltségének korszerűsítésére, különös tekintettel az infokommunikációs technológiai eszközöknek az oktatásban való széles körű meghonosítására, az Országos Területfejlesztési Konceptióban foglaltak szerint pedig a területi prioritások között alapvető cél az oktatás egyenlő esélyű hozzáférhetőségének javítása.

Az ellenőrzött önkormányzatoknál a közoktatás szakmai és informatikai kiadásokhoz 388 877 ezer Ft központosított támogatást használtak fel. (15. számú melléklet) A központosított támogatással 2006-2010. között megvalósított fejlesztésekhez – ha szerény összegben (4504 ezer Ft) és mértékben (1,1%) – bevontak saját forrást.

A vizsgált önkormányzatok szakmai taneszközökre és informatikai eszközökre központosított támogatással 393 381 ezer Ft kiadást teljesítettek, amelyből 209 100 ezer Ft-ot (53,2%) képviseltek a felhalmozási kiadásként elszámolt kifizetések, 184 281 ezer Ft-ot (46,8%) a működési kiadásként elszámolt kifizetések.

Szakmai és taneszközökre 89 181 ezer Ft-ot (22,7%), informatikai eszközökre 304 200 ezer Ft-ot (77,3%) fordítottak. A támogatások felhasználásával az önkormányzatok a felhalmozási kiadásként elszámolható fejlesztések mellett kis értékű tárgyi eszközként, illetve dologi kiadásként (informatikai eszközök bérleti díja) elszámolható működési kiadásokat is teljesítettek. A szakmai és taneszközökre fordított kiadásokból 25 031 ezer Ft (28,1%) felhalmozási kiadásként elszámolt kifizetés, 64 150 ezer Ft (71,9%) pedig működési kiadásként elszámolt kifizetés volt. Az informatikai eszközökre fordított kiadásokból 184 069 ezer Ft-ot (60,5%) képviseltek a felhalmozási kiadásként elszámolt kifizetések, 120 131 ezer Ft-ot (39,5%) pedig a működési kiadásként elszámolt kifizetések.

A közoktatás területén minden ellenőrzött önkormányzat végrehajtott szakmai és informatikai fejlesztéseket, amelyek jelentős mértékben hozzájárultak az oktatásban korszerű technikai eszközök alkalmazásához, javították az oktatási feladatok ellátásának színvonalát.

A fejlesztések eredményeként növekedett az infokommunikációs technológiai (IKT) eszközökkel rendelkező tantermek aránya, a tanári (óvodában nevelői) szobában elhelyezett számítógépek száma, a tanári (óvodában nevelői) szobában elhelyezett, hálózatba kötött internetkapcsolattal ellátott számítógépek száma. A tanulók által használt számítógépekkel felszerelt osztálytermek száma 64,6%-kal emelkedett, az egy számítógépre jutó gyermekek, diákok létszáma 17,2%-kal csökkent (részletezését a 16. számú melléklet tartalmazza).

Az IKT eszközöket a fejlesztések megvalósítói használták, alkalmazásuk javította a közoktatási feladatok ellátásának színvonalát, mert **emelkedett az IKT eszközökkel tartott** nem számítástechnikai, **közismereti órák aránya** (2,6%-ról 12,6%-ra), az IKT alapú órai mérés-értékelés aránya az összes órai mérés-értékeléshez képest (0,7%-ról 2,0%-ra). A foglalkozásokon az IKT eszközöket használó pedagógusok aránya 106,5%-kal, a számítógépet használó tanulók aránya az iskolákban 64,3%-kal nőtt.

Hosszúhetényben 2006. január 1. és 2009. december 31. között az IKT eszközökkel tartott nem számítástechnikai, informatikai tanítási órák aránya 5%-ról 25%-ra, a foglalkozásokon, órákon IKT eszközöket használó pedagógusok aránya 5%-ról 30%-ra emelkedett, a számítógépet használó tanulók aránya az iskolában 60%-ról 90%-ra nőtt.

Gödrén a vizsgált időszakban az IKT eszközökkel tartott nem számítástechnikai, informatikai tanítási órák aránya 25%-kal, a foglalkozásokon, órákon IKT eszközöket használó pedagógusok aránya 52%-kal, a számítógépet használó tanulók aránya 45%-kal nőtt az iskolában.

Ajkán 2006. január 1. és 2009. december 31. között az IKT eszközökkel tartott nem számítástechnikai, informatikai tanítási órák aránya csaknem ötszörösére növekedett, a számítógépet használó diákok aránya 13,0%-ról 35,7%-ra, a foglalkozásokon, órákon IKT eszközöket használó pedagógusok aránya 11%-ról 28%-ra nőtt az iskolában.

Ikerváron az iskolában a vizsgált időszakban megkétszereződött az IKT eszközökkel tartott nem számítástechnikai, informatikai tanítási órák és a foglalkozásokon, órákon IKT eszközöket használó pedagógusok aránya.

Az önkormányzatok közoktatás területén központosított támogatásokkal végrehajtott szakmai és informatikai fejlesztési eredmények voltak, mivel a megvalósított feladatok a tervekben, koncepciókban, programokban kitűzött célokkal összhangban voltak, a fejlesztéseket a támogatás-igénylésekben szereplő műszaki terveknek megfelelően, a tervezett természetes mutatókkal valósították meg.

Budapest, 2011. június " 14 "

Domokos László
Domokos László

Melléklet:	22 db	33 lap
Függelék:	1 db	8 lap

**A helyszínen ellenőrzött önkormányzatok, többcélú
kistérségi társulások és regionális fejlesztési tanácsok**

Baranya megye	Sellyei Többcélú Kistérségi Társulás Szigetvári Többcélú Kistérségi Társulás Hosszúhetény Község Önkormányzata Gödre Község Önkormányzata Nagypeterd Község Önkormányzata Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács
Csongrád megye	Ásotthalom Község Önkormányzata Csongrád Megyei Önkormányzat
Heves megye	Bélapátfalva Város Önkormányzata Füzesabony Város Önkormányzata
Jász-Nagykun-Szolnok megye	Tizsakürt Község Önkormányzata
Komárom-Esztergom megye	Nyergesújfalu Város Önkormányzata Tárkány Község Önkormányzata Szárliget Község Önkormányzata
Nógrád megye	Nógrádmegyer Község Önkormányzata
Somogy megye	Marcali Város Önkormányzata Barcsi Többcélú Kistérségi Társulás Kaposfő Község Önkormányzata Babócsa Község Önkormányzata
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Hodász Nagyközség Önkormányzata Jármi Község Önkormányzata Nyírlugos Város Önkormányzata Vaja Város Önkormányzata
Tolna megye	Simontornya Város Önkormányzata Cikó Község Önkormányzata Zomba Község Önkormányzata Kaposzekcső Község Önkormányzata
Vas megye	Bő Község Önkormányzata Őriszentpéter Város Önkormányzata Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács Ikervár Község Önkormányzata
Veszprém megye	Ajka Város Önkormányzata
Zala megye	Csesztreg Község Önkormányzata Egervár Község Önkormányzata

Az országos koncepciókban, programokban és a hazai fejlesztési célú támogatásokban meghatározott célok rendszere

Támogatási jogcímek	Országos Fejlesztési Koncepció					Országos Területfejlesztési Koncepció						Nemzeti Környezetvédelmi Program		Nemzeti Sportstratégia	
	Fizikai elérhetőség javítása	Befektetés az emberbe	Befektetés a környezetbe	A versenyképes tudás és műveltség növekedése	Térségi versenyképesség	Területi felzárkóztatás	Területi prioritások az oktatáspolitikában	Területi prioritások a szociálpolitikában	Területi prioritások az egészségpolitikában	Területi prioritások a kulturáspolitikában	Fenntartható térségfejlesztés	Térségi versenyképesség	Vizeink védelme és fenntartható használata	Hulladékgazdálkodási akcióprogram	A szabadidősport fejlesztése
	Címzett támogatás														
> a szociális önkormányzati feladatok ellátását szolgáló, a céltámogatási körben nem támogatható, kiemelt fontosságú, 250 millió forint feletti összköltségű önkormányzati beruházások		X													
> a közoktatási önkormányzati feladatok ellátását szolgáló, a céltámogatási körben nem támogatható, kiemelt fontosságú, 250 millió forint feletti összköltségű önkormányzati beruházások		X		X			X								
> az egészségügyi önkormányzati feladatok ellátását szolgáló, a céltámogatási körben nem támogatható, kiemelt fontosságú, 250 millió forint feletti összköltségű önkormányzati beruházások		X							X						
> a kulturális önkormányzati feladatok ellátását szolgáló, a céltámogatási körben nem támogatható, kiemelt fontosságú, 250 millió forint feletti összköltségű önkormányzati beruházások		X		X						X					
> a vízgazdálkodási önkormányzati feladatok ellátását szolgáló, a céltámogatási körben nem támogatható, kiemelt fontosságú, 250 millió forint feletti összköltségű önkormányzati beruházások											X				X

> közbiztonságot szolgáló fejlesztések megvalósítása a közlekedésbiztonság és a bűnmegelőzés területén			X			X									
> települési önkormányzatok törzsvagyonába tartozó külterületi - kapacitást nem növelő - szilárdburkolatú utak felújítása	X														
> közvilágítás energiatakarékos megoldása (pl. hiányzó közvilágítás kiépítése, meglévő korszerűsítése)			X												
> tájjelegű hagyományokat és kulturális örökséget jelentő épületek és műemlékek megőrzése, bemutathatóvá tétele, a közösség szempontjából értékes funkciókkal történő megtöltése		X		X		X				X					
> településfejlesztéssel összefüggő, a régió pályázati felhívásában meghatározott fejlesztési célok, amelyek igazolható módon európai uniós forrásból támogatásban nem részesülhetnek		X	X												
> közterületek akadálymentesítése	X							X							
> közfürdők korszerűsítése			X			X									
> életmentő készülékek beszerzése									X						
> önkormányzati fejlesztésekhez kapcsolódó közcélú foglalkoztatás anyag- és eszközbeszerzése		X													
	LEKI														
> a helyi önkormányzatok alapfeladatainak ellátása között meglévő színvonalbeli különbségek csökkentése érdekében, a bel- és külterületen megvalósuló humán, illetve termelő infrastruktúra fejlesztések						X	X	X	X	X	X				
> a kistérségben élők életminőségének javítása érdekében a humán infrastruktúra fejlesztések		X		X			X	X	X	X	X				
> kedvezőtlen telepszerű lakókörzetekben a termelő infrastrukturális beruházások					X	X		X				X			
> az önkormányzati tulajdonú középületek akadálymentesítését szolgáló beruházások	X								X						
> életmentő készülékek beszerzését szolgáló beruházások							X								
> a falugondnoki hálózat fejlesztését szolgáló beruházások						X		X							

> a tanyagondnoki hálózat fejlesztését szolgáló beruházások						X		X								
> a közösségi terek kialakítását szolgáló fejlesztések		X		X		X										
> innovációs központ vagy ipari terület kialakítását szolgáló beruházások					X	X						X				
> a közműves ivóvíz-ellátás fejlesztésére, meglévő létesítmények rekonstrukciójára az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet 6. számú mellékletében nem szereplő, illetve ivóvízminőség-javítási fejlesztésre nem kötelezett települések esetében														X		
> a turizmus, a környezet- és a természetvédelem, a sporttevékenység gyakorlása infrastrukturális feltételrendszerének megteremtése, valamint a szociális foglalkoztatáshoz kapcsolódó önkormányzati fejlesztések						X	X						X			
> a helyi piacok, vásárcsarnokok fejlesztése, bővítése							X									
> a teleházak kialakítását szolgáló fejlesztések		X	X								X					
> a helyi gazdaságfejlesztéssel összefüggő, a régió pályázati felhívásában meghatározott fejlesztési célokra, amelyek igazolható módon európai uniós forrásból támogatásban nem részesülhetnek						X			X				X			
> korszerű információ-technológiával felszerelt közösségi hozzáférési pontok kialakítását szolgáló fejlesztések		X		X							X					
> szociális földprogram megvalósítása, a program keretében megtermelt termékek piacra jutásához kapcsolódó fejlesztési költségeket is beleértve						X			X							
> egészségfejlesztéshez kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések										X						
> önkormányzati fejlesztésekhez kapcsolódó közcélú foglalkoztatás anyag- és eszközbeszerzése																
	TEHU															
> helyben történő szelektív gyűjtéshez szükséges edényzet, hulladékgyűjtő zsák beszerzése													X			X

> térségi együttműködésen alapuló, és az idegenforgalmi szezonaritást mérséklő rendezvények megszervezése					x	x											
---	--	--	--	--	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**A helyi önkormányzatok fejlesztési feladataihoz rendelkezésre álló hazai támogatások a
2006-2010. években**

millió Ft

Források megnevezése		2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	Összesen	Megosztás %
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Címzett és céltámogatások	63800	57500	53000	10000	950	185250	47,7
2.	Központosított előirányzatok	9870	9710	13810	12560	9110	55060	14,2
3.	Fejezeti kezelésű előirányzatok	3825	16145	9965	669	396	31000	8
4.	Decentralizált területfejlesztési források	43268	23870	25977	24020	0	117135	30,1
5.	ebből: CÉDE	3246	5035	5035	5085	0	18401	
6.	TEKI	6848	5035	5035	5085	0	22003	
7.	LEKI	9000	5800	5800	5850	0	26450	
8.	TEHU	750	0	0	0	0	750	
9.	TEUT	8000	8000	8000	8000	0	32000	
10.	TRFC	15424	0	2107	0	0	17531	
11.	Összesen	120763	107225	102752	47249	10456	388445	100

Az önkormányzatok feladataihoz megítélt hazai fejlesztési támogatások 2006-2010 években

millió Ft

Támogatások megnevezése	Közoktatás	Egészségügy	Szociális ellátás	Köz- művelődés	Sport	Út, kerékpárút, járda	Víz- gazdálkodás	Települési hulladék	Egyéb	Összesen	Meg- oszlás %
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1. Címzett támogatás	15895	10383	6062	7182	0	0	10798	0	0	50320	20,2
2. Céltámogatás	0	1429	0	0	0	0	11528	0	0	12957	5,2
3. Központosított előirányzat	33581	0	990	4011	742	9234	2344	0	3215	54117	21,7
4. Fejezeti kezelésű előirányzat	3788	2540	3267	2982	1532	10356	5234	0	1301	31000	12,5
5. Decentralizált támogatás	12411	3183	4965	6958	1400	45046	10679	730	15219	100591	40,4
6. Ebből: CÉDE	2995	594	490	1898	176	3541	1017	0	3651	14362	
7. TEKI	1588	377	465	1378	53	5821	1028	0	3791	14501	
8. LEKI	5262	1424	2781	2815	1089	6839	2119	0	3826	26155	
9. TEHU	0	0	0	0	0	0	0	730	0	730	
10. TEUT	0	0	0	0	0	27312	0	0	0	27312	
11. TRFC	2566	788	1229	867	82	1533	6515	0	3951	17531	
12. Összesen	65675	17535	15284	21133	3674	64636	40583	730	19735	248985	100

Hazai költségvetési forrásból megítélt támogatások száma a 2006-2010. években

darab

Támogatás fajta megnevezése	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	Összesen	Megoszlás %	Decentralizált támogatások megoszlása %	Éves átlag
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. Címzett támogatás	75	0	0	0	0	75	0,2		75
2. Céltámogatás	68	9	6	4	2	89	0,3		
3. Központosított támogatások	3660	3215	3405	3070	2876	16226	51,9		3245
4. Fejezeti kezelésű támogatások	314	344	248	42	21	969	3,1		194
5. Decentralizált támogatások összesen	4480	2603	3492	3337	0	13912	44,5	100	3478
6. CÉDE	556	774	950	1004	0	3284		23,6	821
7. LEKI	844	685	649	635	0	2813		20,2	703
8. TEKI	950	384	742	849	0	2925		21	731
9. TEHU	195	0	0	0	0	195		1,4	195
10. TEUT	1200	760	899	849	0	3708		26,7	927
11. Összesen (6+...+10)	3745	2603	3240	3337	0	12925			3231
12. TRFC	735	0	252	0	0	987		7,1	494
13. ÖSSZESEN (1+...+5)	8597	6171	7151	6453	2899	31271	100	100	6254

A 2006. évi új induló beruházások címzett támogatása

Megnevezés	Beruházás összes költsége	Saját forrás	Támogatás	Átlagos támogatási arány	2006. évi ütem	2007. évi ütem	2008. évi ütem	Támogatott beruházások száma	Elutasított beruházások száma	Fedezet hiány miatt elutasított	Elutasított támogatási igény
	millió Ft			%	millió Ft			darab	darab		millió Ft
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1. Egészségügy	12113	1730	10383	85,7	828	5012	4543	13	29	29	47341
2. Kultúra	8490	1308	7182	84,6	580	3444	3158	12	31	31	35472
3. Oktatás	21510	5615	15895	73,9	1210	7660	7025	30	84	84	57303
4. Szociális ellátás	6900	839	6062	87,9	486	3051	2525	6	27	27	17457
5. Vízgazdálkodás	15425	4627	10798	70	1005	5093	4700	14	73	73	83893
6. ebből:											
7. belterületi vízrendezés	4708	689	4019	85,4	404	18645	1751	6			
8. vízellátás	1428	266	1162	81,4	108	551	503	2			
9. vízminőség javítás	735	147	588	80	60	276	252	1			
10. szennyvízberuházások	8553	3525	5028	58,8	433	2401	2194	5			
11. Egyéb	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	930
12. Osszesen	64438	14119	50320	78,1	4109	24260	21951	75	246	244	242396

Igényelt és megítélt céltámogatások a 2006-2010. években

Támogatott feladat	Támogatási igények száma	Megítélt támogatások száma	Támogatás	Átlagos támogatási arány	Saját forrás	Beruházási összköltség	Céltámogatás összegének éves ütemezése					
	db	db	millió Ft	%	millió Ft	millió Ft	2006. millió Ft	2007. millió Ft	2008. millió Ft	2009. millió Ft	2010. millió Ft	2011. millió Ft
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1. 2006												
2. Szennyvíz-elvezetés és tisztítás	114	45	11260	76,3	3495	14755	3618	5399	2243	0	0	0
3. Egészségügyi gépműszer beszerzés	25	23	973	59,7	659	1631	560	370	43	0	0	0
4. 2006. év összesen	139	68	12233		4154	16386	4178	5769	2286	0	0	0
5. 2007												
6. Szennyvíz-elvezetés és tisztítás	13	6	268	70,2	114	382	0	95	123	50	0	0
7. Egészségügyi gépműszer beszerzés	3	3	100	57,1	75	175	0	35	47	17	0	0
8. 2007. év összesen	16	9	368		189	557	0	130	170	68	0	0
9. 2008												
10. Egészségügyi gépműszer beszerzés	6	6	170	74,9	58	227	0	0	91	66	13	0
11. 2009												
12. Egészségügyi gépműszer beszerzés	7	4	126	75	42	168	0	0	0	85	29	12
13. 2010												
14. Egészségügyi gépműszer beszerzés	2	2	61	74,4	20	82	0	0	0	0	61	0
15. Főösszesen:	170	89	12958		4463	17420	4178	5899	2547	219	103	12

Központosított előirányzatból igényelt és megítélt támogatások a 2006-2010. években

Támogatott feladatok	Támogatási igények száma	Támogatási igények összege	Megítélt támogatások száma	Megítélt támogatások összege	Megítélt támogatások megoszlása	Megítélt és igényelt támogatások számanak aránya	Megítélt és igényelt támogatások összegének aránya	Egy támogatott igényre jutó támogatás összege
	db	millió Ft	db	millió Ft	%	%	%	millió Ft
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Közoktatás szakmai és informatikai fejlesztésének támogatása	6981	23637	6974	23323	43,1	99,9	98,7	3,3
2. Közoktatási intézmények infrastruktúrális fejlesztése	1977	38362	782	8210	15,2	39,6	21,4	10,5
3. Kistéleplési iskolák tárgyi feltételeinek javítása	155	2444	146	2048	3,8	94,2	83,8	14
4. Bölcsődék infrastruktúrális fejlesztése	174	2896	87	990	1,8	50	34,2	11,4
5. Belterületi szilárdburkolatú utak	29	9234	29	9234	17,1	100	100	318,4
6. Könyvtári érdekeltség-növelő támogatás	6476	1216	5477	1216	2,3	84,6	100	0,2
7. Közművelődési érdekeltség-növelő támogatás	2205	1673	2081	1216	2,3	94,4	72,7	0,6
8. Múzeumok szakmai támogatása	113	2542	75	1209	2,1	66,4	47,6	16,1
9. Belterületi belvízrendezési célok támogatása	24	2344	24	2344	4,3	100	100	97,7
10. Közösségi buszok beszerzésének támogatása	179	4087	113	1989	3,7	63,1	48,7	17,6
11. Körjegyzőségek tárgyi feltételeinek javítása	184	1817	158	726	1,3	85,9	40	4,6
12. Sportpályák és sportlétesítmények felújításának támogatása	147	1023	140	742	1,4	95,2	72,5	5,3
13. Helyi önkormányzatok állatkerti támogatása	12	275	11	270	0,5	91,7	98,2	24,5
14. "ART" mozihálózat fejlesztésének támogatása	22	191	20	100	0,2	90,9	52,4	5
15. Pincerendszerek, partfalak, földcsuszamlások veszély elhárítási	138	1250	108	500	0,9	78,3	40	4,6
16. Központosított előirányzatból megítélt támogatások összesen	18816	92991	16225	54117	100	86,2	58,2	3,3

**Fejlesztési célra hazai költségvetési forrásból igényelt támogatások, benyújtott pályázatok és a megítélt támogatások száma
az ellenőrzött önkormányzatoknál**

Megnevezés	2006.		2007.		2008.		2009.		2010.		2006-2010 összesen		a benyújtott és megítélt támogatás viszonya %
	igényelt támogatás, benyújtott pályázat	megítélt támogatás	igényelt támogatás, benyújtott pályázat	megítélt támogatás	igényelt támogatás, benyújtott pályázat	megítélt támogatás	igényelt támogatás, benyújtott pályázat	megítélt támogatás	igényelt támogatás, benyújtott pályázat	megítélt támogatás	igényelt támogatás, benyújtott pályázat	megítélt támogatás	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
1. Címzett támogatás	4	3									4	3	75,0
2. Céltámogatás	1	1					1				2	1	50,0
3. Központosított támogatások (1)	65	55	53	52	82	80	77	70	49	29	326	286	87,7
4. Kötött felhasználású támogatás					4	4					4	4	100,0
5. Decentralizált támogatások	79	65	37	26	54	43	57	42	1	1	228	177	77,6
6. TRFC	20	14			4	3	1	1			25	18	72,0
7. TEKI	17	17	4	1	11	9	17	14			49	41	83,7
8. CÉDE	14	12	13	10	18	10	17	11			62	43	69,4
9. LEKI	16	15	14	10	12	12	7	6			49	43	87,8
10. TEUT	9	6	6	5	9	9	15	10	1	1	40	31	77,5
11. TEHU	3	1									3	1	33,3
12. Fejezeti kezelésű előirányzatokból nyújtott támogatások	25	17	20	17	13	10	14	9	8	6	80	59	73,8
13. ebből: informatikai eszközök	2	2		1	2	2	2	2	1	1	7	8	114,3
14. sport létesítmények	7	4	1	1	1	1	1				10	6	60,0
15. Egyéb támogatások	22	16	17	12	11	8	8	4	4	2	62	42	67,7
16. Összesen	196	157	127	107	164	145	157	125	62	38	706	572	81,0

A 2006-2010 között elnyert és felhasznált hazai fejlesztési célú támogatások az ellenőrzött önkormányzatoknál

ezer Ft

MEGNEVEZÉS	2006.		2007.		2008.		2009.		2010.		2006-2010 összesen		az elnyert támogatások megoszlása %
	elnyert	felhasznált	elnyert	felhasznált	elnyert	felhasznált	elnyert	felhasznált	elnyert	felhasznált	elnyert	felhasznált	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
1. Címzett támogatás	315 962	1 468 159	282 422	607 750		100 958					598 384	2 176 867	12,1
2. Céltámogatás	100 000	490 228		106 822		77 701		1 785			100 000	676 536	2,0
3. Központosított támogatások	214 840	184 732	133 956	151 329	617 117	312 223	429 321	565 839	165 024	269 082	1 560 258	1 483 205	31,5
4. Kötött felhasználású támogatás					124 000	2 824		121 176			124 000	124 000	2,5
5. Decentralizált támogatások	428 032	417 652	147 134	460 594	328 799	207 180	241 822	121 248	13 012	137 472	1 158 799	1 344 146	23,4
6. TRFC	163 664	77 748		147 146	5 400	2 229		5 400			169 064	232 523	
7. TEKI	90 259	165 476	11 101	87 725	71 061	56 698	112 498	26 442		64 339	284 919	400 680	
8. CÉDE	19 168	23 576	25 570	36 823	50 047	36 348	47 903	34 560		28 842	142 688	160 149	
9. LEKI	127 964	122 478	94 472	169 938	173 398	95 598	45 026	26 895		12 258	440 860	427 167	
10. TEUT	22 465	23 862	15 991	18 962	28 893	16 307	36 395	27 951	13 012	32 033	116 756	119 115	
11. TEHU	4 512	4 512									4 512	4 512	
12. Fejezeti kezelésű előirányzatokból nyújtott támogatások	99 323	74 697	82 519	48 604	63 092	103 086	55 068	69 077	563 408	2 030	863 410	297 494	17,4
13. ebből: informatika,	2 976	2 976	280	280	225	225	354	354	115	115	3 950	3 950	
14. sport létesítmények	11 994	1 300	5 000	13 194	22 000	2 500		22 000			38 994	38 994	
15. Egyéb támogatások	187 916	183 127	99 108	27 960	227 369	209 518	3 800	32 251	31 145	1 731	549 338	454 587	11,1
16. Összesen	1 346 073	2 818 595	745 139	1 403 059	1 360 377	1 013 490	730 011	911 376	772 589	410 315	4 954 189	6 556 835	100,0

**Fejlesztési célú hazai támogatással megvalósult kiadások és azok forrásösszetétele
az ellenőrzött önkormányzatoknál**

ezer Ft

Megnevezés		2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2006-2010 összesen
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Tárgyévi költségvetési kiadások összesen	60 514 905	58 960 687	64 741 184	62 819 142	56 752 210	303 788 128
2.	Felhalmozási kiadások összesen	8 994 379	4 466 467	4 770 861	4 798 809	12 641 370	35 671 886
3.	Felhalmozási kiadások aránya a költségvetési kiadáshoz (%)	14,9	7,6	7,4	7,6	22,3	11,7
4.	Fejlesztési célú költségvetési támogatással megvalósult kiadás	4 324 461	1 970 874	1 286 209	1 172 747	823 210	9 577 501
5.	ebből: fejlesztési támogatás felhasználásával teljesített felhalmozási kiadás	4 269 214	1 929 947	1 231 952	1 128 861	800 920	9 360 894
6.	fejlesztési célú támogatás felhasználásával teljesített működési kiadás	55 247	40 927	54 257	43 886	22 290	216 607
7.	Fejlesztési célú költségvetési támogatással megvalósult kiadás aránya a felhalmozási kiadásokon belül (%)	48,1	44,1	27,0	24,4	6,5	26,8
8.	Fejlesztési célú költségvetési támogatással megvalósult kiadások forrása						
9.	Hazai fejlesztési támogatások	2 818 595	1 403 059	1 013 490	911 376	410 315	6 556 835
10.	Címzett támogatások	1 468 159	607 750	100 958			2 176 867
11.	Céltámogatások	490 228	106 822	77 701	1 785		676 536
12.	Központosított támogatások	184 732	151 329	312 223	565 839	269 082	1 483 205
13.	Kötött felhasználású támogatás			2 824	121 176		124 000
14.	Decentralizált támogatások	417 652	460 594	207 180	121 248	137 472	1 344 146
15.	Fejezeti kezelésű előirányzatokból nyújtott támogatások	74 697	48 604	103 086	69 077	2 030	297 494
16.	Egyéb támogatások	183 127	27 960	209 518	32 251	1 731	454 587
17.	Átvett pénzeszközök Áht-n kívülről	174 877	34 491	11 499	15 078	16 689	252 634
18.	Támogatásértékű felhalmozási célú bevételek	30 745	32 712	5 343	15 872	16 252	100 924
19.	Előző évi pénzmaradvány	121 591	120 213	62 922	27 058	33 944	365 728
20.	Hitel	126 659	71 035		5 598		203 292
21.	Kötvény			30 928	4 636	49 252	84 816
22.	Egyéb források	1 051 994	309 364	162 027	193 129	296 758	2 013 272
23.	Támogatással teljesített kiadások forrásai összesen	4 324 461	1 970 874	1 286 209	1 172 747	823 210	9 577 501

**Fejlesztési célú hazai támogatással teljesített kiadások főbb ágazati célonként
2006-2010 között az ellenőrzött önkormányzatoknál**

ezer Ft

Megnevezés	Felhalmozási kiadások összesen	Támogatással megvalósult felhalmozási kiadások	Fejlesztési célú támogatás összege	Támogatással megvalósult kiadások aránya (%)	Kis értékű tárgyi eszköz beszerzés	Támogatással megvalósult kis értékű tárgyi eszköz beszerzés	Fejlesztési célú támogatás összege	Támogatással megvalósult kiadások aránya (%)
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Humán infrastruktúra fejlesztés	16 822 503	5 326 349	4 038 063	31,7	533 285	205 364	191 639	38,5
2. ebből: közoktatás	7 071 329	2 253 001	1 747 915	31,9	342 146	189 334	187 174	55,3
3. szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok	3 653 729	1 847 398	1 513 766	50,6	59 399	2 226		3,7
4. sport	1 163 151	113 889	69 015	9,8	5 469	774		14,2
5. Környezetvédelem	5 678 697	2 296 282	1 483 300	40,4				
6. ebből: települési hulladék	204 077	29 724	21 354	14,6				
7. közlekedés	2 950 083	989 467	596 745	33,5				
8. vízgazdálkodás	2 530 490	1 265 917	863 381	50,0				
9. Egyéb célok	13 170 686	1 738 263	837 028	13,2	134 123	11 243	6 805	8,4
10. Összesen	35 671 886	9 360 894	6 358 391	26,2	667 408	216 607	198 444	32,5

Az elnyert és felhasznált* cél és címzett támogatások a 2006-2010. években az ellenőrzött önkormányzatoknál

Megnevezés		2006. évben felhasznált	2007. évben felhasznált	2008. évben felhasznált	2009. évben felhasznált	Felhasznált támogatás
		1.	2.	3.	4.	5.
1.	Céltámogatások					
2.	Szennyvízközmű beruházás	192 335	59 018			251 353
3.	Szennyvízcsatorna építés	202 836				202 836
4.	Szennyvíztisztító telep építése	95 057		61 808	1 785	158 650
5.	Folyékony hulladék tisztítótelep építése					
6.	Egészségügyi gép-műszer beszerzés		47 804	15 893		63 697
7.	Céltámogatások összesen	490 228	106 822	77 701	1 785	676 536
8.	Címzett támogatások					
9.	Egészségügy	678 011				678 011
10.	Kultúra		104 761	100 871		205 632
11.	Oktatás	265 837	282 244	87		548 168
12.	Szociális ellátás	460 799	220 745			681 544
13.	Vízgazdálkodás	63 512				63 512
14.	Címzett támogatások összesen	1 468 159	607 750	100 958		2 176 867

*Az adott évben pénzforgalmilag felhasznált támogatások összege, függetlenül az elnyerés évétől

Az elnyert és felhasznált központosított támogatások a 2006-2010. években az ellenőrzött önkormányzatoknál

ezer Ft

Megnevezés	2006. évi döntés alapján nyert	2006. évben felhasznált	2007. évi döntés alapján nyert	2007. évben felhasznált	2008. évi döntés alapján nyert	2008. évben felhasznált	2009. évi döntés alapján nyert	2009. évben felhasznált	2010. évi döntés alapján nyert	2010. évben felhasznált	Összesen		megoszlás %	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
1. Könyvtári és közművelődési érdekeltségnövelő támogatás, valamint múzeumok szakmai támogatása	17 122	17 122	47 145	47 145	6 460	6 460	36 098	5 819	3 871	32 077	110 696	108 623	7,1	7,3
2. Közoktatás-fejlesztési célok támogatása	80 038	76 589	73 592	64 482	108 169	104 770	105 047	108 432	26 223	34 604	393 069	388 877	25,2	26,2
3. Belterületi utak szilárd burkolattal való ellátása	52 247	25 588	5 756	32 239	27 520		23 920	30 581		20 202	109 443	108 610	7,0	7,3
4. Belterületi belvízrendezési célok támogatása														
5. Sportpályák felújításának támogatása	7 833	7 833	7 463	7 463			2 100	1 752		348	17 396	17 396	1,1	1,2
6. Többcélú kistérségi társulások közösségi busz beszerzésének támogatása	52 100	52 100									52 100	52 100	3,3	3,5
7. A kistelepülési iskolák és a körjegyzőségek tárgyi feltételeinek javítása, valamint közösségi buszok beszerzése					299 660	189 321	48 250	114 309		36 250	347 910	339 880	22,3	22,9
8. A bölcsődék és közoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése, közösségi buszok beszerzése					175 000	11 672	213 906	304 946	134 930	145 601	523 836	462 219	33,6	31,2
9. Pincerendszerek, partfalak, földcsuszamlások veszélyelhárítási munkái	5 500	5 500									5 500	5 500	0,4	0,4
10. Egyéb támogatások					308						308		0,0	
11. Fejlesztési célú központosított támogatások részösszege	214 840	184 732	133 956	151 329	617 117	312 223	429 321	565 839	165 024	269 082	1 560 258	1 483 205	100,0	100,0
12. Önkormányzatok EU-s és hazai fejlesztési pályázatai saját forrás kiegészítésének támogatása (1)	25 301	26 054	38 669	36 783	102 441	104 327	398	398	30 710	26 359	197 519	193 921		
13. Fejlesztési célú központosított támogatások összesen	240 141	210 786	172 625	188 112	719 558	416 550	429 719	566 237	195 734	295 441	1 757 777	1 677 126		

**Központosított támogatással megvalósított közoktatásfejlesztési célú szakmai és informatikai kiadások
az ellenőrzött önkormányzatoknál**

ezer Ft

Megnevezés		2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2006-2010 összesen
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Felhalmozási kiadásként elszámolt kifizetések	26 547	29 714	57 382	68 712	26 745	209 100
2.	Szakmai és taneszközök	1 783	2 802	6 580	12 187	1 679	25 031
3.	Informatikai eszközök	24 764	26 912	50 802	56 525	25 066	184 069
4.	ebből: hardver eszközök	17 037	18 555	31 004	35 682	15 366	117 644
5.	bérelt hardverek megvásárlása	0	3 976	1 172	2 630		7 778
6.	szoftverek	7 727	4 381	18 626	18 213	9 700	58 647
7.	Működési kiadásként elszámolt kifizetések	51 275	35 522	48 753	40 834	7 897	184 281
8.	Szakmai és taneszközök	5 599	7 453	23 962	23 311	3 825	64 150
9.	Informatikai eszközök	45 676	28 069	24 791	17 523	4 072	120 131
10.	ebből: hardver eszközök	695	2 277	5 941	7 297	2 458	18 668
11.	szoftverek	1 466	736	2 918	3 827	150	9 097
12.	hardver eszközök bérleti díja	28 516	21 790	6 470			56 776
13.	bérelt hardverek megvásárlása			824	240		1 064
14.	szoftverek bérleti díja	14 999	3 266	8 638	6 159	1 464	34 526
15.	Szakmai és informatikai kiadások összesen	77 822	65 236	106 135	109 546	34 642	393 381
16.	Szakmai és informatikai beszerzések forrása	77 822	65 236	106 135	109 546	34 642	393 381
17.	Szakmai és informatikai fejlesztések központosított támogatása	76 589	64 482	104 770	108 432	34 604	388 877
18.	Saját forrás bevonása a központosított támogatáshoz	1 233	754	1 365	1 114	38	4 504
19.	A közoktatás részére egyéb saját forrás felhasználásával informatikai eszközökre teljesített fejlesztési kifizetések	885	6 024	3 099	1 269	1 306	12 583

Központosított támogatásból megvalósított informatikai fejlesztések naturális mutatószámainak alakulása az ellenőrzött önkormányzatoknál

Indikátor	Indikátor tartalma	Mutató		
		2006. január 1.	2009. december 31.	Változás (%) 5=4/3
1.	2.	3.	4.	5.
Infokommunikációs technológiai /IKT/ eszközökkel rendelkező tanterem aránya az összes tanteremhez képest (%)	Azon tanterem és szaktanterem aránya, ahol minimálisan fixen szerelt projektor és hordozható (vagy szintén fixen rögzített) tanári számítógépes munkaállomás található. A hordozható eszközökből összeállítható szett: hordozható projektor, hordozható munkaállomás, és „virtuális” interaktív tábla (vagy szavazó szett) egyetlen tanteremnek felel meg. A számításba bele kell venni azon tanteremeket is, ahol minden 10. tanulóra legalább egy tanórán használt számítógép van.	8,2	20,1	245,1
IKT eszközökkel tartott nem számítástechnika, nem informatika tanítási órák aránya az összes óra számához képest (%)	Azon tanítási órák aránya, melyeken az alábbi eszközök valamelyike felhasználásra került: hordozható számítógép, asztali munkaállomás, projektor, interaktív tábla, szavazó szett, dokumentum kamera és a használatukhoz szükséges digitális tartalmak, tanítási segédeszközök. Az informatika, számítástechnika órák nem számítanak be.	2,6	12,6	484,6
IKT alapú órai mérés-értékelés aránya az összes órai mérés-értékeléshez képest (%)	IKT alapú mérés-értékelés: tanórán alkalmazott diagnosztikus, fejlesztő és szummatív célú ellenőrzési, értékelési és mérési eljárások megvalósítása olyan IKT eszközök alkalmazásával (szavazó szett, tanulói és tanári munkaállomás, stb.), amelyek a tanár és tanuló számára azonnali, egyénre szabott visszajelzést tesz lehetővé Példák: Órai számonkérés szavazó szett segítségével. Ellenőrző kérdéssor a tananyag érthetőségének lekérdezésére szavazó szett segítségével (szövegértés, absztrakciós készség mérése, stb.)	0,7	2,0	285,7

Indikátor	Indikátor tartalma	Mutató		
		2006. január 1.	2009. december 31.	Változás (%) 5=4/3
1.	2.	3.	4.	5.
	Számítógépnél kitöltött teszt (eldöntendő kérdéssel vagy egyszavas válaszokkal) központi kiértékeléssel.			
Egy számítógépre jutó gyermekek, diákok létszáma (fő)	A számítógépek számára az oktatáshoz, felkészüléshez használt asztali számítógép és laptop is beleértendő, amely a tantermekben, könyvtárban és a közösségi terekben, tehát a tanulók által elérhető helyen került elhelyezésre.	551,5	456,4	82,8
A tanári (óvodában nevelői) szobában elhelyezett gépek száma (db)	A tanári, nevelői szobában a foglalkozásokra való felkészüléshez, a tanulói nyilvántartáshoz használt gépek.	149	303	203,4
A tanári (óvodában nevelői) szobában elhelyezett, hálózatba kötött, internetkapcsolattal ellátott gépek száma (db)	A tanári, nevelői szobában a foglalkozásokra való felkészüléshez, a tanulói nyilvántartáshoz használt gépek, amelyek internetkapcsolattal is rendelkeznek.	133	282	212,0
IKT tananyagokat tartalmazó szoftverek száma (db)	Különböző tantárgyak tanításához készült, tanórán használható oktatási szoftverek száma.	701	1713	244,4
Az intézményi adminisztrációt és működést támogató számítógépek száma (db)	A tanulónyilvántartást, KIR-statisztikai adatszolgáltatást, stb. szolgáló titkársági gépek száma.	232	379	163,4
Az intézményi adminisztrációt és működést támogató szoftverek száma (db)	A tanulónyilvántartást, KIR-statisztikai adatszolgáltatást, stb. szolgáló titkársági gépekhez tartozó szoftverek száma	289	412	142,6
A számítógéplaborban kialakított munkaállomások száma (db)		1434	1834	127,9
A tanulók által használt számítógépekkel felszerelt osztályteremek száma (db)	Azoknak a tantermeknek a száma, ahol legalább egy fixen szerelt gép van.	158	260	164,6
A tanulók által használt, internetkapcsolattal rendelkező számítógépekkel felszerelt osztályteremek száma (db)	Azoknak a tantermeknek a száma, ahol legalább egy fixen szerelt, internetkapcsolattal rendelkező gép van	122	250	204,9
A könyvtárban elhelyezett, tanulók által használható		82	141	172,0

Indikátor	Indikátor tartalma	Mutató		
		2006. január 1.	2009. december 31.	Változás (%) 5=4/3
1.	2.	3.	4.	5.
számítógépek száma (db)				
A könyvtárban elhelyezett tanulók által használható internetkapcsolattal rendelkező számítógépek száma (db)		74	132	178,4
Az intézmény közösségi tereiben elhelyezett, tanulók által használható számítógépek száma (db)	Azoknak a gépeknek a száma, amelyek az aulában, előterekben, folyosókon, klubban vannak elhelyezve.	27	56	207,4
Az intézmény közösségi tereiben elhelyezett, tanulók által használható, internetkapcsolattal rendelkező számítógépek száma (db)	Azoknak az internetkepcsolattal ellátott gépeknek a száma, amelyek az aulában, előterekben, folyosókon, klubban vannak elhelyezve	26	54	207,7
A foglalkozásokon, órákon IKT eszközöket használó pedagógusok aránya (%)	Azon pedagógusok aránya, akik számítógépet, laptopot, interaktív táblát használnak a foglalkozásokon, órákon.	20,0	41,3	206,5
A számítógépet használó tanulók aránya az iskolákban (%)	Azoknak a tanulóknak az aránya, akik oktatási célból, valamilyen órakeretben (kötelező, vagy választható) – a számítástechnika, illetve informatika órák kivételével – számítógépet használnak az iskolákban.	28,3	46,5	164,3
A nevelési, oktatási intézmény számítógépeinek száma (db)	Az összes számítógép, amely oktatási és adminisztratív célokat szolgál.	2695	4051	150,3
A nevelési, oktatási intézményben internetkapcsolattal rendelkező számítógépek száma (db)	Az összes internetkapcsolattal ellátott számítógép, amely oktatási és adminisztratív célokat szolgál.	2479	3506	141,4

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK
5174/
Érkezett: 2011 MAJ 11.
Iktatószám: V-3015-MH/2010.
Melléklet:.....

708/11
Becker P
023

05.12

Iktatószám: BM067-3924/2011.

Domokos László úr részére
elnök

Állami Számvevőszék

Budapest

Kérem: Elnök Úr!
máj. 12.
L

1. kérés 5. 05.
05.13.
6

Tisztelt Elnök Úr!

A helyi önkormányzatok fejlesztési célú támogatási rendszerének ellenőrzéséről készült Jelentés megküldését köszönettel vettem. A Jelentésben foglaltakkal kapcsolatban észrevételt nem teszek.

Elnök Úr munkájához további sok sikert kívánok.

Kokuan U

Budapest, 2011. május „ 9 .”

05.13.

Üdvözlettel:
Dr. Pintér Sándor
Dr. Pintér Sándor

—
7

NEMZETI ERŐFORRÁS MINISZTERIUM
MINISZTER

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK
5426/
Érkezett: 2011 MAJ 18.
Iktatószám: V-3015-112/2010.

Iktatószám:11264-1/2011-ELL

Hiv. szám: V-3015-112/2010.

Domokos László
elnök

Állami Számvevőszék

Budapest
Apáczai Csere János u. 10.
1052

Tárgy: *a helyi önkormányzatok fejlesztési célú támogatási rendszerének ellenőrzéséről készített jelentés*

Elérte
OK

L. Kergo S. J.

05.19.

Holman M. J.

05.19.

Tisztelt Elnök Úr!

Köszönöm, hogy a tárgybeli véleményezésre megküldött tervezetre a tárca által tett észrevételeket a dokumentum módosításakor figyelembe vették.

A jelentés véglegesítése során az alábbi –korábban is jelzett - pontosítások átvezetését kérem:

1., A tervezet 26. oldalán a szereplő, az alábbiakban idézett szöveghez kapcsolódóan:

„Nem határozták meg az ellenőrzések formáját és időbeli ütemezését. A monitoringra történő utalás 2008-tól jelent meg a szabályozásokban, *azonban – a közoktatás szakmai és informatikai fejlesztésének támogatására vonatkozó OKM rendeleten kívül – nem határozták meg a monitoring tevékenység elvégzésére jogosultakat.*”

A monitoring vizsgálatra történő utalás az első - 2007-ben megjelent - OKM támogatási rendeletekbe nem került beépítésre, ebben csupán a szakmai ellenőrzés lebonyolítására kapott felhatalmazást az OKM Támogatáskezelő. 2008-tól azonban a támogatási rendeletek közös rendelkezései között jellemzően – természetesen az adott költségvetési év vonatkozásában - már megtalálható volt mind a monitoring vizsgálatra, mind az ennek elvégzésére jogosult megnevezése az alábbiak szerint:

A 8/2008. (III.20.) OKM rendelet 5. § (16) bekezdése szerint „A támogatás céljának szakmai megvalósulását az OKM Támogatáskezelő a helyszínen is jogosult ellenőrizni 2009. december 31-ig. Az OKM Támogatáskezelő az adatszolgáltatást és a helyszíni ellenőrzést írásban kezdeményezi. Az OKM Támogatáskezelő honlapján (www.okmt.hu) 2008. októberétől megtalálható az elszámoláshoz, monitoringhoz szükséges indikátor táblázat. Amennyiben legkésőbb az ott megadott határidőig az OKM Támogatáskezelőhöz elektronikus úton nem érkezik meg a hiánytalanul kitöltött indikátor táblázat, úgy a támogatott a 2009. évre vonatkozóan elveszíti a támogatási jogosultságát.”

A fentiekben leírtak tükrözik azon jogalkotói szándékot, amely az OKM Támogatáskezelőt bízza meg a szakmai ellenőrzések és a monitoring vizsgálatok elvégzésével. Az idézett bekezdésben meghatározottaktól részletesebb ütemezést a vizsgálatok elvégzésére vonatkozóan nem indokolt a rendeletekben szabályozni, ezért a tárca véleménye alapján javasolt a fentiekben dőlt betűvel jelzett mondatrész elhagyása.

- 2., A Nemzeti Sportstratégia céljait a 17. oldalon a jelentés részletesebben tárgyalja, mint a 2. számú mellékletében a Nemzeti Sportstratégia oszlopban, ezért indokolt a táblázatos formában is a részletesebb kifejtés (iskolai testnevelés és diáksport, szabadidősport, versenysport, utánpótlás-nevelés fejlesztése).

A jelentés tartalmával egyebekben egyetértek.

Budapest, 2011. május 12.,

Üdvözlettel:

Dr. Réthelyi Miklós
Dr. Réthelyi Miklós

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

ELNÖK

Ikt.szám: V-3015-119/2010.
Ügyintéző: Holman Magdolna

Dr. Réthelyi Miklós úr
miniszter
Nemzeti Erőforrás Minisztérium

B u d a p e s t

Tisztelt Miniszter Úr!

Megköszönöm a helyi önkormányzatok fejlesztési célú támogatási rendszerének ellenőrzéséről szóló jelentésünkre adott észrevételeit.

Az ellenőrzés az önkormányzatok hazai fejlesztési célú támogatásait vizsgálta, ezért az OKM Támogatáskezelő által lebonyolított pályázatok közül csak a közoktatás szakmai és informatikai fejlesztésére szolgáló támogatásra terjedt ki. Így észrevétele a jelentésünk megállapításaival nincs ellentétben.

Az országos koncepciókban, programokban és a hazai fejlesztési célú támogatásokban meghatározott célok rendszerének bemutatását tartalmazó 2. számú mellékletben azok a célok jelennek meg, amelyek megvalósításához az önkormányzatok hazai fejlesztési célú támogatásban részesültek a vizsgált időszakban. A melléklet részletesebb kiegészítése a Nemzeti Sportstratégiában foglalt célokkal nem releváns a téma szempontjából.

Végezetül tájékoztatom Miniszter urat, hogy az ellenőrzésről készült jelentést – kialakult gyakorlatunk szerint – észrevételeivel és az azokra adott válaszzal együtt küldöm meg az Országgyűlés elnökének, a miniszterelnöknek és az illetékes bizottságok elnökeinek.

Budapest, 2011. május „30”

Tisztelettel:

Domokos László

DR. FELLEGI TAMÁS
miniszter

5478 /
2011 MAJ 19.
V-3015-116/2010.
Hétköznap: -

NFM/8939/ 3 /2010

Dr. Domokos László úrnak,
elnök

Állami Számvevőszék

Budapest
Apáczai Csere János u. 10.
1052

L. Uarga S. főnök!
05.20.

Köszönöm a tájékoztatást!

05.20.

Tisztelt Elnök Úr!

A helyi önkormányzatok fejlesztési célú támogatási rendszerének ellenőrzéséről készített számvevőszéki jelentést köszönettel megkaptam.

A jelentést Minisztériumunk áttanulmányozta, arra észrevételt nem teszünk.

Budapest, 2011. május „ 11 „

Üdvözlettel:

Dr. Fellegi Tamás

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK
5610 /
Érkezett: 2011 MAJ 23.
Iktatószám: V-3015-112/2010.
Melléklet: —

Iktatószám: NGM/10776/2/2011.
Hivatkozási szám: V-3015-112/2010.
Ügyintéző: Kecskés Ádám

Domokos László úr részére
elnök
Állami Számvevőszék

Budapest
Apáczai Csere János utca 10.
1052

Tárgy: az Állami Számvevőszék jelentése „a helyi önkormányzatok fejlesztési célú támogatási rendszerének ellenőrzéséről”

Tisztelt Elnök Úr!

Köszönettel megkaptam „a helyi önkormányzatok fejlesztési célú támogatási rendszerének ellenőrzéséről” szóló ÁSZ jelentést.

Tájékoztatom Elnök Urat, hogy arra észrevételt tenni nem kívánok.

Budapest, 2011. május 16.

Üdvözlettel:

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
MINISZTER

ELK
DB
L. Varga S. Főoszt.
05.30
S

XXII-3/1059/6/2011
Hiv. szám: V-3015-112/2010

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK
5762 /
Érkezett: 2011 MAJ 27.
Iktatószám: V-3015-118/2010
Melléklet: .....

Domokos László úr részére
Állami Számvevőszék Elnöke

Budapest
Apáczai Csere János u. 10.
1052

Tárgy: „A helyi önkormányzatok fejlesztési célú támogatási rendszerének ellenőrzéséről”
szóló számvevőszéki jelentés véleményezése

Valkó Á. úr
6. 7
05. 2.

Tisztelt Elnök Úr!

A helyi önkormányzatok fejlesztési célú támogatási rendszerének ellenőrzéséről készített számvevőszéki jelentést köszönettel megkaptam.

A jelentésben található megállapításokkal egyetértek, az abban megfogalmazott, a Kormánynak címzett javaslatokkal kapcsolatban észrevételt nem teszek.

A végleges jelentés elkészültét követően a Kormány – a megfogalmazott javaslatoknak megfelelően – a fejlesztéspolitikáért felelős tagja útján jogosult előkészíteni és megtenni a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a helyi önkormányzatok fejlesztési célú támogatási rendszere minél hatékonyabban, eredményesebben és összehangoltabban szolgálja az Országos Területfejlesztési Konceptióban meghatározott célkitűzések megvalósítását.

Budapest, 2011. május „23”

Tisztelettel

Dr. Navracsics Tibor
miniszter

FÜGGELÉK

a közérdekű bejelentés vizsgálatának eredményéről Ajka Város Önkormányzatnál

Az Állami Számvevőszékhez közérdekű bejelentés érkezett Ajka Város Önkormányzata közbeszerzési gyakorlatár vonatkozóan. Az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvény 141-143. §-ának előírásai az állami szervek, így az ÁSZ számára is kötelezővé teszi a közérdekű bejelentések intézését. Az ÁSZ a közérdekű bejelentést a helyi önkormányzatok fejlesztési célú támogatásának ellenőrzésbe illesztve vizsgálta meg. A közérdekű bejelentés tényéről a vizsgálat helyszíni indításakor a polgármestert az eljáró számvevő tájékoztatta.

1.1. A közbeszerzési eljárások előkészítésének, lebonyolításának szabályozottsága, a felelősök és hatáskörök meghatározása

Az önkormányzatnál a közbeszerzés eljárások előkészítésére, lebonyolítására vonatkozó előírásokat a vizsgált időszakra vonatkozóan közbeszerzési szabályzatokban rögzítették.

A Képviselő-testület 242/2005. (XI.22.) határozatával hagyta jóvá a 2005. november 22-étől hatályos szabályzatot. Ezen közbeszerzési szabályzatot a polgármester által 2007. december 28-án kiadott közbeszerzési szabályzat váltotta fel.

A Kbt. 6. § (1) bekezdésében előírtaknak megfelelően a közbeszerzési szabályzatokban **meghatározták a közbeszerzési eljárások előkészítésének, lefolytatásának, belső ellenőrzésének felelősségi rendjét**, az önkormányzat nevében eljáró, illetőleg az eljárásba bevont személyek, illetőleg szervezetek felelősségi körét és a közbeszerzési eljárásai dokumentálási rendjét, továbbá az eljárás során hozott döntésekért felelős személyt, személyeket, illetőleg testületeket.

Mindkét közbeszerzési szabályzatban a közbeszerzés előkészítésével kapcsolatosan a közbeszerzési igények egyeztetését, az előzetes összesített tájékoztató elkészítését, a hirdetmény, a dokumentáció előkészítését a közbeszerzési előadó, illetve a közbeszerzési megbízott feladatoként írták elő. A közbeszerzési terv elkészítéséért az Építési és Városgazdálkodási Iroda vezetője a felelős. A hirdetmény tervezetek jóváhagyásáról – ennek keretében az igazolási módokról, a bírálati szempontokról – a polgármester dönt.

A szabályzatokban az eljárások lefolytatásával kapcsolatos feladatokat – az ajánlattételi felhívástól a szerződés teljesítéséig – szabályozták: az eljárás lefolytatásával kapcsolatos adminisztratív feladatokat (ajánlatok átvétele, jegy-

zőkönyvek elkészítése) a polgármesteri hivatal köztisztviselői látták el. Mindkét közbeszerzési szabályzatban rögzítették a bíráló bizottság feladatkörét (az ajánlatok bontása, bírálat) és felelősségi körét. Az Önkormányzat közbeszerzési eljárásaiban a közbeszerzési szabályzatok szerint a polgármester volt jogosult az ajánlatkérő nevében az eljárások lezárásával kapcsolatos döntések – a nyertes ajánlattevő kiválasztása, eredménytelenség megállapítása – meghozatalára.

A közbeszerzési eljárás lezárását követő feladatokat (tájékoztatók közzététele, szerződések teljesülésének ellenőrzése) határidőket és felelősöket (közbeszerzési előadó, illetve hivatalos közbeszerzési tanácsadó) a közbeszerzési szabályzatok tartalmazták.

A szabályzatokban a Kbt. 10. § (7) bekezdésében foglaltaknak megfelelően előírták az ajánlatkérő nevében eljáró személyek részére írásbeli összeférhetlenségi és titoktartási nyilatkozat megtételének kötelezettségét, amelynek az érintettek a vizsgált közbeszerzési eljárásokban eleget tettek.

Az Önkormányzatnál külső bonyolító szervezetet/személyt a közbeszerzések szakszerű és szabályszerű lefolytatása érdekében – a vizsgált időszakban minden közbeszerzési eljárás lefolytatásához – alkalmaztak. A külső lebonyolító megbízására vonatkozóan közbeszerzést nem volt köteles lefolytatni az Önkormányzat.

A 2006-2010. években az Önkormányzat évenként bízta meg a VeszprémBer Rt-t közbeszerzési feladatok és közbeszerzési tanácsadás ellátására. A megbízott a 2006-2008. években 15, a 2009. évtől 10 közbeszerzési eljárás teljes körű előkészítését és lebonyolítását vállalta. A megbízási díj éves összege 6 millió Ft volt, amely a 2010. évben 6,8 millió Ft-ra változott.

1.2. A közbeszerzési értékhatárra vonatkozó előírások betartása, az egybeszámítási követelmények érvényesülése

Az Önkormányzatnál a közbeszerzési eljárások előkészítése során az árubeszerzések esetén figyelembe vették a Kbt. 24. §-ában foglaltakat, az építési beruházások körét a Kbt. 25. §-ában foglaltak figyelembevételével határozták meg, és sorolták be a tervezett beszerzést.

A mintavételen alapuló vizsgálat alapján¹ megállapítottuk, hogy **az Önkormányzat a Kbt. 40. §-ában foglaltakat megsértve, az egybeszámítás feltételei együttes fennállását figyelmen kívül hagyva, több alkalommal nem folytatott le közbeszerzési eljárást**, annak ellenére, hogy az egybeszámítás feltételei fennálltak.

- A)** Az egybeszámítás feltételeinek fennállása ellenére 2008. évben összesen 179,3 millió Ft összegű út, járda, parkoló építési, felújítási (29 esetben) munkáknál a Kbt. 40. §-ában foglaltakat megsértve nem folytatták le a közbeszerzési eljárásokat.

---

¹ Az egybeszámítási kötelezettség teljesítését a 2008-2010. években a 123 Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok vásárlása, létesítése, valamint a 124 Ingatlanok felújítása főkönyvi számlák esetében vizsgáltuk.

Az ÁSZ az ellenőrzési tevékenysége során tudomására jutott mulasztás miatt a Kbt. 327. § (1) bekezdés b) pontja alapján a Közbeszerzési Döntőbizottságnál jogorvoslati eljárást kezdeményezhet, azonban a Kbt-be ütköző jogsértések megtörténtétől egy év eltelt. A jogvesztő határidőre miatt – a Kbt. 327. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján – az ÁSZ jogorvoslati eljárást nem kezdeményezett.

Az egybeszámítás feltételei ezen beszerzések esetében fennálltak, mivel:

- a beszerzések megvalósítására egy költségvetési évben, a 2008. évben került sor;
- a beszerzés megvalósítására egy ajánlattevővel köthető szerződés, amelyet az is alátámaszt, hogy több építési munkára ugyanazon vállalkozással kötötték meg a szerződést. (A Betonút Zrt-vel 14 esetben, a BAUMIDEX Kft-vel nyolc esetben, az AVÉP Kft-vel négy esetben, valamint az EuroAszfalt Kft-vel három esetben.);
- a közbeszerzés tárgyainak rendeltetése azonos vagy hasonló, illetve felhasználásuk egymással közvetlenül összefügg, tekintettel arra, hogy út, járda, parkoló építésekre, felújításokra kötötték a szerződéseket. Az elvégzett munkák a közbeszerzési eljárások besorolásánál alkalmazandó CPV kódok alapján (közútkarbantartás 45233141-9, gyalogosok által használt utak építése 45233260-9, gyalogút építése 45233161-5) építési munkák voltak, és a Kbt. 25. §-a alapján építési beruházásnak minősültek.

A beszerzések egybeszámítás alapján figyelembe veendő becsült értéke a Kbt. 35. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, az általános forgalmi adó nélkül meghaladta a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény 91. § (3) bekezdése alapján az egyszerű közbeszerzési eljárás értékhatárát, amely építési beruházás esetében 15 millió Ft volt.

B) A 2009. évben összesen 71,9 millió Ft összegben út, járda, parkoló építéseket, felújításokat végeztek, amely építési munkákra 13 esetben kötöttek szerződést. Annak ellenére, hogy az egybeszámítás feltételei ezen építési munkák esetében fennálltak, **a Kbt. 40. §-ában foglaltakat megsértve nem folytatták le a közbeszerzési eljárásokat.** Az egybeszámítás feltételei ezen beszerzések esetében fennálltak, mivel:

- a beszerzések megvalósítására egy költségvetési évben, a 2009. évben került sor;
- a beszerzés megvalósítására egy ajánlattevővel köthető szerződés, amelyet az is alátámaszt, hogy több építési munkára ugyanazon vállalkozással kötötték meg a szerződést. (A BAUMIDEX Kft-vel hét esetben, az AVÉP Kft-vel három esetben, valamint az Építész Kőműves Kft-vel három esetben.);
- a közbeszerzés tárgyainak rendeltetése azonos vagy hasonló, illetve felhasználásuk egymással közvetlenül összefügg, tekintettel arra, hogy út, járda, parkoló építésekre, felújításokra kötötték a szerződéseket. Az elvégzett munkák a közbeszerzési eljárások besorolásánál alkalmazandó CPV kódok alapján (közútkarbantartás 45233141-9, gyalogosok által használt utak építése 45233260-9, gyalogút építése 45233161-5) építési munkák voltak, és a Kbt. 25. §-a alapján építési beruházásnak minősültek.

nált utak építése 45233260-9, gyalogút építése 45233161-5) építési munkák voltak, és a Kbt. 25. §-a alapján építési beruházásnak minősültek;

- Az egybeszámítást arra tekintettel is alkalmaznia kellett volna az önkormányzatnak, hogy a 2009. évben az önkormányzat az Ajka-Padragkút, Ajka-Ajkarendek közötti szakaszon kerékpárút építésére közbeszerzési eljárást folytatott le és ez alapján 2009. május 4-én kötött a beszerzésre szerződést, 116,9 millió Ft értékben. Ezen időpontot követően – 2009. május 11-e és 2010. február 12-e közötti időszakban – tíz esetben építési szerződéseket kötöttek járda, parkoló építésekre, felújításokra. Az egyes beszerzések értéke – nettó 1 millió és 12,4 millió Ft között volt – nem érte el a közbeszerzési értékhatárt, azonban az egybeszámítás feltételeinek fennállására tekintettel a már közbeszerzési eljárás eredményeként megvalósított építési beruházással egybe kellett volna számítani a beszerzéseket és a Kbt. akkor hatályos előírásai – 240. § (1) bekezdése, a 244. § (1) bekezdése – alapján általános egyszerű közbeszerzési eljárást kellett volna lefolytatni.

A közbeszerzési eljárást jogtalan mellőzése esetén követendő eljárásnak megfelelően az ellenőrzést végző számvevő jegyzőkönyvbe foglalva kérte a kifogásolt beszerzésekkel kapcsolatos dokumentumok – szerződések, nyilvántartások másolatai – átadását, amelyet a polgármester – a 2010. október 6-án felvett jegyzőkönyvben foglaltak alapján – megtagadott. Dr. Lóránt Zoltán főigazgató úr a polgármesternek címzett – 2010. október 11-én kelt – levelében tájékoztatta az Önkormányzatot az ÁSZ álláspontjáról, és kérte a 2010. október 6-án felvett jegyzőkönyvben felsorolt dokumentumok átadását. A vizsgálatot végző számvevő 2010. október 18-án – előzetes értesítés (a jegyzővel történt telefonos egyeztetés) alapján – ismételten megkísérelte a 2010. október 6-án kelt jegyzőkönyvben felsorolt dokumentumok átvételét, ezt a Polgármester – a 2010. október 18-án felvett jegyzőkönyvben foglaltak alapján – ismételten megtagadta. Az ismertetettek miatt az írásos dokumentációkba való betekintés alapján, az így rendelkezésre álló információk figyelembevételével az ÁSZ a kifogásolt beszerzések tekintetében a Közbeszerzési Döntőbizottságnál – 2010. október 19-én – jogorvoslati eljárást kezdeményezett.

A Közbeszerzési Döntőbizottság a D.824/14/2010. számú, 2010. november 30-án kelt határozatában **megállapította, hogy az Önkormányzat a Kbt. megsértésével jogsértően mellőzte a közbeszerzési eljárások lefolytatását**, ezért egy millió Ft bírság megfizetésére kötelezte.

1.3. A közbeszerzési eljárások során alkalmazott a bírálati szempontrendszer célszerűsége

A legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás bírálati szempontként történő alkalmazására a mintavételi eljárás során kiválasztott közbeszerzési eljárások közül négy beszerzésnél került sor.

A 2008. évben két esetben (az egyszerű közbeszerzés keretében lebonyolított, a Városháza földszint és I. emelet átalakítási munkáira kiírt eljárásban, valamint a hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárásban, az Ajka, Gyár utcai csomópontban körforgalom építésének II. üteme), a 2009. évben ugyancsak két esetben (Ajka város Belváros I. terület rehabilitáció kere-

tében a Polgármesteri Hivatal felújítása, a Nagy László Városi Művelődési Központ színházterem, öltözői szárny és kiállító terem felújítási munkái, valamint a Fekete István - Vörösmarty Mihály Iskola infrastrukturális fejlesztésének eszközbeszerzése) a nyertes ajánlattevő kiválasztása a legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás bírálati szempont alapján történt.

Az építési beruházások esetében nem volt célszerű a legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás bírálati szempontnak az alkalmazása, mert az ellenszolgáltatás mértéke mellett egyéb szempontok – többek között a jótállás ideje, a fizetési határidő, a kötbér, a hibás teljesítésért járó kötbér – hiányában **az Önkormányzat érdekeit védő garanciális elemekre nem fordítottak figyelmet.**

Az összességében legelőnyösebb ajánlat szempontjainak alkalmazása a 2010. évben a belvárosi kerékpárút építésére kiírt, általános egyszerű közbeszerzési eljárásban került sor. Az ajánlattételi felhívásban a rész szempontokat, a súlyszámokat, a ponthatárokat és az elbírálás módszerét meghatározták.

A közbeszerzési eljárásban a vállalási ár volt a legmagasabb súlyszámú. További rész szempontok – a jótállási idő, valamint a környezetvédelmi intézkedések bemutatása – meghatározásával a bírálati szempontok biztosították az ajánlatok összehasonlíthatóságát. A rész szempontok és az ahhoz tartozó súlyszámok meghatározásánál figyelembe vették a beszerzés tárgyának lényeges körülményeit, a kötendő szerződés lényeges feltételeit. A pontkiosztás értékelése elősegítette az ajánlatok közötti sorrend egyértelmű meghatározását.

Az alkalmazott összességében legelőnyösebb ajánlat bírálati szempontrendszer biztosította a beszerzés során az ajánlatok, a nyertes ajánlattevő megalapozott elbírálását, illetve kiválasztását.

1.4. *A közbeszerzési eljárások eredményeként a nyertes ajánlattevővel megkötött szerződéseknek az ajánlati felhívással, a dokumentációkkal és az ajánlatokkal való összhangja, a szerződések megkötésénél a Kbt-ben előírt határidők érvényesülése*

Az ajánlati felhívásokban **az Önkormányzat** – a Kbt. 65. § (1) bekezdésben előírtak alapján – **minden esetben előírta az ajánlattevő** pénzügyi és gazdasági, valamint a műszaki és szakmai **alkalmasságának feltételeit**, és annak igazolási módját.

A jellemző alkalmassági feltételek a következők voltak: az ajánlattevő tárgyét megelőző beszámolója szerinti eredménye nem lehet negatív, bankszámláján nem volt 30, illetve 60 napot meghaladó sorban állás, az ajánlattevő rendelkezzen a közbeszerzés tárgyára vonatkozó referenciával, a kivitelezés műszaki vezetéséhez megfelelő képzettségű szakemberrel.

Az ajánlatok felbontása során érvényesültek a Kbt. ajánlatok bontására vonatkozó szabályai. A vizsgált közbeszerzési eljárások során beérkezett ajánlatok bontására az ajánlattételi felhívásban előírt időpontban került sor, arra az ajánlattevőket meghívták. Az ajánlatok bontásakor a Kbt. 80. § (3) bekezdésében előírt ajánlati elemeket ismertették.

A közbeszerzési eljárások során a bíráló bizottságot minden alkalommal létre hozták. A tagok megbízásakor a Kbt. 8. § (1) bekezdésében foglaltak alapján, a megfelelő szakértelem – közbeszerzési, pénzügyi, jogi, műszaki – biztosítása érdekében a Polgármesteri hivatal szakmai irodáinak köztisztviselőit és a megbízott közbeszerzési szakértőt jelölték ki.

Az Önkormányzatnál **a bíráló bizottság az ajánlatokat az ajánlati felhívásban meghatározott értékelési szempontok szerint bírálta el**, a bírálati módszert valamennyi ajánlatnál azonos módon alkalmazta.

A Nagy László Városi Művelődési Központ színházterem, öltözői szárny és kiállító terem felújítási munkái kiírt közbeszerzési eljárásban a nyertes ajánlattevő által tett ajánlati ár összege 328 367 ezer Ft volt, még a másik ajánlattevő által adott vállalási ár 336 606 ezer Ft volt.

A beérkezett ajánlatok értékelése során a bírálati jegyzőkönyvek nem tartalmaznak arra utalást, megállapítást, hogy a benyújtott ajánlatok kirívóan alacsonynak értékelt ellenszolgáltatást, illetve az ajánlat tartalmi eleme lehetetlen, vagy túlzottan magas, vagy alacsony mértékű, illetőleg kirívóan aránytalan kötelezettségvállalást tartalmaztak. Irreálisan alacsony ár, illetve egyéb irreális megajánlás miatt az ajánlattevőktől írásos indoklást kérésének szükségessége nem merült fel, irreális ajánlati elem miatt nem nyilvánítottak érvénytelenné ajánlatot.

A közbeszerzési eljárások lezárásáról a döntést – a közbeszerzési szabályzatban megállapított jogkörében eljárva – a polgármester hozta meg.

A Városháza földszint és I. emelet átalakítási munkáira kiírt közbeszerzési eljárás lezárásaként a nyertes ajánlattevőt a polgármester a 06/239-8/2008. számú határozatában, az Ajka város Belváros I. terület rehabilitáció tárgyában a 04/1/2009. számú határozatában állapította meg.

A nyertes **ajánlattevő kiválasztása a bíráló bizottság javaslata alapján, annak elfogadásával történt.**

A mintavételi eljárás során kiválasztott közbeszerzési eljárások lezárásaként **a szerződéseket a Kbt-ben előírt határidőn belül megkötötték**, a szerződés megkötése időpontjának meghatározásakor figyelembe vették a jogorvoslat kezdeményezési határidőket is. **A nyertes ajánlattevőkkel kötött szerződések** (kiemelten a vállalási árra, a teljesítési rész- és véghatáridőre, a műszaki tartalom meghatározására) **összhangban voltak** az ajánlattételi felhívásokkal, részletes pályázati dokumentációkkal és **a nyertes ajánlatokkal.**

1.5. A szerződések módosítása során a Kbt. szerződésmódosítására vonatkozó előírások betartása

A közbeszerzési eljárások eredményeként **megkötött szerződéseket több esetben módosították.** Az ellenőrzött négy szerződésmódosítás indokolt volt, azonban **egy esetben nem tettek eleget a Kbt. 296. § (d) pontjában és a 299. § (1) bekezdésében foglaltaknak, mivel nem folytattak le közbeszerzési eljárást, valamint három szerződés módosítá-**

sáról a Kbt. 307. § (1) bekezdésében foglaltak ellenére a tájékoztató hirdetményt késedelmesen adták fel:

- Az Önkormányzat a 2008. évben hirdetmény közzététele nélküli, egyszerű közbeszerzési eljárás keretében lebonyolított, a Városháza földszint és I. emelet átalakítási munkáira 2008. június 24-én kötött szerződést, nettó 42,7 millió Ft összegben. A kivitelezés során – a feltárások alapján – a szerződés-kötéskor előre nem látható okból pótmunkák elvégzése vált szükségessé. Az Önkormányzat és a korábbi nyertes ajánlattevő az eredeti szerződést 2008. augusztus 7-én módosították az elvégzendő pótmunkák miatt és a szerződés összegét nettó 65,8 millió Ft-ra emelték. Az Önkormányzat a pótmunkákra – a pótmunka becsült értékére tekintettel – a szerződés módosítás időpontjában hatályos Kbt. 299. § (1) bekezdésében foglaltakat megsértve a közbeszerzési eljárást jogtalanul mellőzte², mivel a Kbt. 296. § (d) pontjában előírtakat megsértve közbeszerzési eljárás mellőzésével módosította a szerződést: építési beruházás esetében, ha a korábban megkötött szerződésben nem szereplő, de előre nem látható körülmények miatt kiegészítő építési beruházás szükséges, feltéve, hogy a kiegészítő építési beruházást műszaki vagy gazdasági okok miatt az ajánlatkérőt érintő jelentős nehézség nélkül nem lehet elválasztani a korábbi szerződéstől, akkor az ilyen kiegészítő építési beruházásra a korábbi nyertes ajánlattevővel köthető szerződés, azonban a szerződés becsült összértéke nem haladhatja meg az eredeti építési beruházás értékének felét. A szerződés-módosítással elfogadott pótmunka értéke nettó 23,06 millió Ft volt, amely az eredeti szerződés összegének felét – 21,3 millió Ft – meghaladta.
- A 2009. évben az Ajka város Belváros I. terület rehabilitáció tárgyú feladaton belül a Nagy László Általános Művelődési Központ színházterem öltözői szárny és kiállító terem felújítási munkái kötött szerződést a felek azzal az indokkal módosították kettő alkalommal, hogy olyan műszaki, előre nem látható³ munkák váltak szükségessé, amelyek elvégzése nélkül a beruházás nem valósítható meg. Az Önkormányzat és a vállalkozó első alkalommal 2010. február 17-én módosította a vállalkozási szerződést a befejezési határidő és a pénzügyi ütemezés tekintetében. A második szerződés-módosítás – 2010. április 9-én – során az előre nem látható munkák miatt ezek értékével – 5,3 millió Ft – megnövelték a vállalkozási díj összegét. Az Önkormányzatnál a Kbt. 307. § (1) bekezdésében előírtakat⁴ megsértve a szerződés-módosításról a tájékoztató hirdetményt késedelmesen – 2010. szeptember 23-án – adták fel.

---

² Az ÁSZ az ellenőrzési tevékenysége során tudomására jutott mulasztás miatt a Kbt. 327. § (1) bekezdés b) pontja alapján a Közbeszerzési Döntőbizottságnál jogorvoslati eljárást kezdeményezhet, azonban a Kbt-be ütköző jogsértések megtörténtétől egy év eltelt, a jogvesztő határidőre való tekintettel – a Kbt. 327. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján – az ÁSZ jogorvoslati eljárást nem kezdeményezett.

³ A meglévő burkolatok, gépészeti rendszerek bontása után váltak láthatóvá olyan műszaki állapotok, okok, amelyek miatt az eredeti költségvetésben nem tervezett munkák elvégzése vált szükségessé.

⁴ Az ajánlatkérő köteles a szerződés módosításáról külön jogszabályban meghatározott minta szerint tájékoztatót készíteni, és hirdetmény útján a

- A 2009. évben a Fekete István - Vörösmarty Mihály Iskola infrastrukturális fejlesztésének eszközbeszerzése kötött szállítási szerződést a II. és a III. részfeladat tekintetében 2009. augusztus 28-án, illetve 2009. szeptember 9-én a felek módosították. A módosítások a szerződésszerű teljesítést követő számla kiegyenlítés meghatározására vonatkoztak. Az Önkormányzatnál a Kbt. 307. § (1) bekezdésében előírtakat megsértve a szerződés-módosításról a tájékoztató hirdetményt késedelmesen – 2009. december 1-én – adták fel.
- A 2010. évben a belvárosi kerékpárút építésére kötött szerződést a felek első alkalommal 2010. május 31-én a végszámla benyújtásának esedékessége időpontja tekintetében módosították. A második szerződés módosításakor a befejezési határidő, valamint a kifizetés pénzügyi ütemezését módosították 2010. augusztus 25-én. Az Önkormányzatnál a Kbt. 307. § (1) bekezdésében előírtakat megsértve a szerződés-módosításról a tájékoztató hirdetményt késedelmesen – 2010. szeptember 30-án, illetve 2010. szeptember 14-én – adták fel.

Közbeszerzési Értesítőben közzétenni. A hirdetményt legkésőbb a szerződés módosításától számított öt munkanapon belül kell feladni.